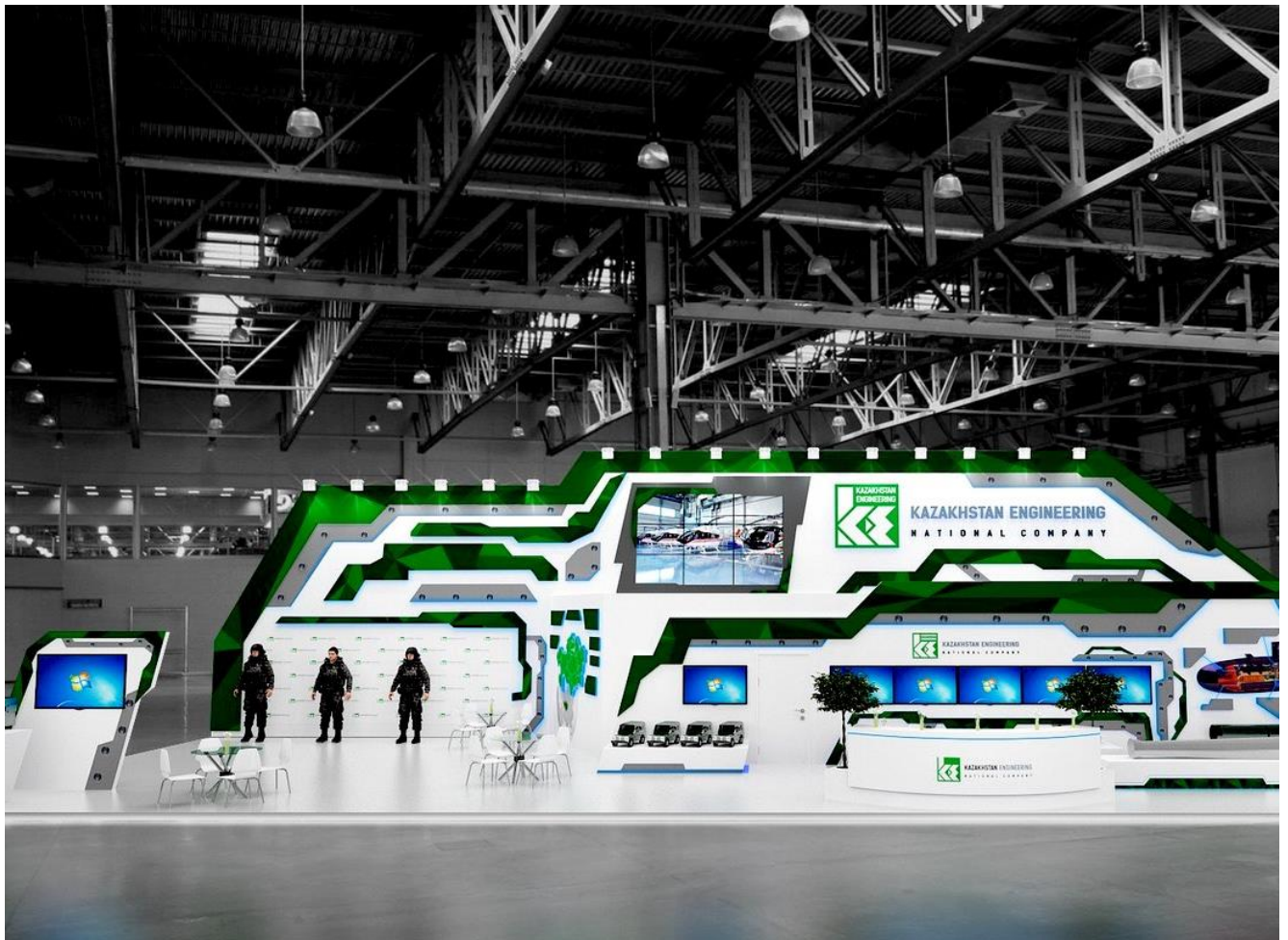

**«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ»
ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ»
(KAZAKHSTAN ENGINEERING)
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫНЫҢ
2024 ЖЫЛҒЫ ЖЫЛДЫҚ ЕСЕБІ**

Құрметті оқырмандар!

Сіздің назарыңызға өткен 2024 жылдың қорытындысы бойынша біздің қызметіміздің нәтижелері туралы жылдық есебі ұсынылды.

Есепте «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ холдингінің барлық ұжымы еңбегінің мақсаттары мен жемістері, сондай-ақ мынадай салалар бойынша сипаттама көрсетілген: қаржы-шаруашылық қызмет, корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару жүйесі, ішкі бақылау және аудит, орнықты даму, персоналды басқару.

Сізге жағымды оқу тілейміз!

Мазмұны

❖	ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ	5
❖	БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ	6
❖	ЖЫЛДЫҚ ЕСЕПТЕРДІ ДАЙЫНДАУ ПРИНЦИПТЕРІ	8
1.	БІЗ ТУРАЛЫ ҚЫСҚАША	9
❖	КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ	9
◆	Gri 2-1 миссиясы және көзқарасы	9
◆	Даму тарихы	9
❖	БИЗНЕС МОДЕЛІ ЖӘНЕ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУ	10
◆	«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ активтерінің құрылымы	12
	(31.12.2024 ж. жағдай бойынша)	12
◆	GRI 2-9 ҰЙЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫ	13
2.	ҚЫЗМЕТКЕ ШОЛУ	13
❖	САЛАҒА ШОЛУ	13
◆	Машина жасаудағы өндіріс көлемінің динамикасы	13
❖	ЕСЕПТІК КЕЗЕҢНІҢ НЕГІЗГІ ОҚИҒАЛАРЫ	14
◆	Жалпы корпоративтік оқиғалар	14
◆	Еншілес және тәуелді ұйымдардың қызметі	16
◆	Халықаралық ынтымақтастық және көрме-маркетинг қызметі..	25
❖	КОМПАНИЯНЫҢ ТИІМДІЛІГІН ОРЫНДАУ, АКТИВТЕРДІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ КОМПАНИЯНЫҢ 2025 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ЖОСПАРЛАРЫ	27
◆	Компания қызметінің негізгі көрсеткіштерін орындау	27
◆	Компанияның және оның еншілес ұйымдарының операциялық және қаржылық нәтижелері	31
◆	Активтерді басқару	34
◆	Компанияның 2025 жылға арналған жоспарлары	34
❖	КОМПАНИЯНЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ	35
3.	КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ	36
❖	КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУДЫҢ НЕГІЗГІ ПРИНЦИПТЕРІ МЕН ҚҰРЫЛЫМЫ	36
❖	КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ	37
❖	Компанияның корпоративтік басқару тәжірибесінің Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттарына сәйкестігі	38
❖	КОМПАНИЯНЫҢ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ	40
◆	Директорлар кеңесінің қызметі	48
◆	Директорлар кеңесінің комитеттері	49
◆	Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысы	51
◆	Қоғамдық кеңес	52
◆	Корпоративтік хатшы	53
◆	Ішкі аудит қызметі	53
◆	Комплаенс-офицер	55

◆ Сатып алуды бақылау жөніндегі Орталықтандырылған қызметі	56
❖ КОМПАНИЯ БАСҚАРМАСЫ	58
◆ Басқарманың қызметі туралы	59
◆ Басқарманың құрамы	59
◆ Басқарманың сыйақысы	62
◆ Басқарма хатшысы	62
❖ ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕСІ ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ	62
◆ Ішкі бақылау жүйесі	62
◆ Тәуекелдерді басқару	63
4. ТҰРАҚТЫ ДАМУ	66
◆ Компанияның тұрақты даму мақсаттары	67
◆ Экономикалық аспект	68
◆ Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау	69
◆ Экологиялық компонент	73
◆ Кадр саясаты	76
❖ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ	81
❖ СЫРТҚЫ АУДИТ ЖӘНЕ АУДИТОРДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ	85
БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ	89

❖ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

ИСАҚҰЛОВ РАХЫМЖАН ЕРЖАНҰЛЫ

**«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің төрағасы**

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Елбасының «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауында көрсетілген стратегиялық басымдықтарды жүзеге асыруды жалғастыруда. Бұл басымдықтар қорғаныс өнеркәсіп кешенін нығайтуға және тұрақты технологиялық өсуге бағытталған.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ әуе кемелерін құрастыру мен жөндеуден бастап оқ-дәрілерді кәдеге жаратуға дейінгі кең ауқымды қамтитын материалдық-техникалық базасын кеңейту, инновациялық шешімдерді енгізу және өндіріс тиімділігін арттыру бойынша белсенді жұмыс жүргізуде.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ өзінің өндірістік ұйымдарын дамыту және тиімділігін арттыру арқылы саланың тұрақтылығын қамтамасыз ету және оған инвестиция салу бойынша жұмысты жалғастыруда.

Саланың дамуы «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ құрамындағы ұйымдар ұжымдарының үйлесімді жұмысына байланысты. Олардың қосқан үлесі баға жетпес және біздің мақсаттарымызға жетуге ықпал етеді.

Мен біздің қызметкерлерге, серіктестерімізге және барлық мүдделі тараптарға ортақ үлестері мен қолдаулары үшін алғысымды білдіремін. Біз болашаққа сеніммен қараймыз, мұнда алға қойған мақсаттарымызға жету үшін жоғары кәсібилік пен адал еңбек қажет.

**Құрметпен,
«Қазақстан инжиниринг»
Ұлттық компаниясы» АҚ
Директорлар кеңесінің
төрағасы
Р. Исақұлов**

❖ БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

ТҰРЛЫБАЕВ ТАЛҒАТ ТОҚТАРХАНҰЛЫ

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Басқарма Төрағасы

Құрметті жылдық есеп оқырмандары, әріптестер мен серіктестер!

2024 жыл «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ (бұдан әрі – Компания) үшін елеулі жетістіктер мен өзгерістер уақыты болды. Біз әлем алдында тұрған сын-қатерлерге қарамастан, тұрақты дамуға және саладағы позициямызды нығайтуға ұмтылысымызды жалғастырамыз.

Компания құрылған күннен бастап 20 жылдан астам жұмыс істейді. Бұл Компанияның соңғы екі онжылдықтағы тұрақтылығы мен табысын көрсетеді. Компания холдинг ұйымдарының өндірістік қызметіне әсер ететін сыртқы және ішкі жағдайлардың күнделікті қиындықтарына тап болады. Осылайша, 2024 жылдың қорытындысы бойынша Компания тобының өнімдері мен қызметтерін сатудан түскен кіріс 42 351 142 мың теңгені құрады, бұл жоспарланған деңгейден 35%-ға төмен. Сондай-ақ өндірістік емес шығындарды азайту және өндірілген өнім мен қызметтердің өзіндік құнын төмендету бойынша жұмыстар жалғасуда.

Қиындықтарға қарамастан, 2024 жылдың соңына қарай Компания мен өндірістік ұйымдардың келісілген жұмысының нәтижесінде Компания 131 млн теңге шоғырландырылған таза кіріс алды.

Сонымен қатар, мен арнайы өнімдерді өндіруде ғана емес, сонымен қатар азаматтық бағыттарды әзірлеуде технологиялық процестерді дамытып, енгізуді жалғастырып жатқан біздің ұйымдардың жетістіктерін атап өткім келеді. Бұл корпоративтік орталықта да, өндіріс орындарында да әрбір қызметкердің кәсіби шеберлігі мен күш-жігерінің нәтижесі.

Компанияның қолданыстағы қарыздық жүктемесіне қатысты жағдай келесідей. Есепті кезеңнің қорытындысы бойынша екінші деңгейлі банктер алдындағы жалпы берешек 10,0 млрд теңгені құрап, 2023 жылмен

салыстырғанда 5,3 млрд теңгеге және 2022 жылмен салыстырғанда 13,9 млрд теңгеге азайды. Бұл қарыздық жүктеменің айтарлықтай төмендеуіне әкелді. Бұл бағыттағы жұмыстар алдағы уақытта да жалғасын табады.

2024 жылы Компания халықаралық ынтымақтастықты дамытып, ғылыми-зерттеу және инновациялық қызметті дамытты. Компанияның жарғылық қызметінің осы салалары маңызды рөл атқарады, бұл Компанияға технологиялық прогреске ілесуге және тұтынушыларымызға ең озық шешімдерді ұсынуға мүмкіндік береді. Бұл салада үлкен жұмыс атқарылды: шетелдік әріптестермен әскери-техникалық ынтымақтастық аясында бірқатар ірі кездесулер өткізіліп, нәтижесінде тиісті халықаралық келісімдерге қол қойылды.

Сонымен қатар, 2024 жыл Компанияны трансформациялауға дайындық кезеңі болды. Компания құрылымындағы өзгерістер мен бірнеше активтерді бәсекелес ортаға беруді ескере отырып, миссиясы мен даму бағыттарын қайта қарауды жоспарлап отыр. Бірлескен күш-жігер мен ынтымақтастық Компанияның табысты дамуына ықпал ететініне сенімдіміз.

Қазақстан Республикасы Өндіріс және құрылыс министрлігінің, Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің басшылығына, Компанияның Директорлар кеңесінің төрағасы мен мүшелеріне, сондай-ақ біздің барлық серіктестерімізге көңіл бөліп, достық ынтымақтастығы үшін алғысымды білдіремін.

Сондай-ақ Компанияның және оның топтық ұйымдарының қызметкерлеріне қажырлы еңбектері мен ортақ іске адалдығы үшін алғысымды білдіргім келеді. Олардың жоғары кәсіпқойлығы мен бастамасының арқасында Компания 20 жылдан астам уақыт бойы нарықтағы өз позициясын сақтап қана қоймай, нығайта алды.

2024 жыл – біз бірлескен күш-жігеріміз бен өзара тиімді серіктестіктің арқасында еңсерген жаңа сынақтар кезеңі. Біз өз құндылықтарымыз бен стратегиялық нұсқауларымызды басшылыққа ала отырып, алға жылжуды жалғастырамыз. Алда өршіл мақсаттар тұр, біз оларға міндетті түрде бірге жетеміз.

**Құрметпен,
«Қазақстан инжиниринг»
Ұлттық компаниясы» АҚ
Басқарма Төрағасы
Т. Тұрлыбаев**

❖ ЖЫЛДЫҚ ЕСЕПТЕРДІ ДАЙЫНДАУ ПРИНЦИПТЕРІ

Есептің негізгі мақсаты мүдделі тараптарды Компания және оның ұйымдары туралы ақпараттандыру, сондай-ақ ақпаратты ашудың озық тәжірибесіне сәйкес қызметтің ақпараттық ашықтығын қамтамасыз ету болып табылады.

Есеп 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап 31 желтоқсанға дейінгі кезеңдегі Компания қызметінің нәтижелерін көрсетеді.

Есепті дайындау кезінде Компания келесі принциптерді ұстанды:

- Есеп беру-Компания стратегиялық мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізуді, ұзақ мерзімді құнның өсуін және ұзақ мерзімді кезеңдегі орнықты дамуды қамтамасыз ету үшін Жалғыз акционер алдындағы есептілігін мойындайды.

- Ашықтық – Компания кездесулерге, пікірталастарға және диалогтарға ашық және мүдделі тараптармен өзара мүдделерге негізделген ұзақ мерзімді ынтымақтастықты құруға ұмтылады және Есептің мүдделі тараптардың кең ауқымы үшін түсінікті және қолжетімді болуын қамтамасыз етуді мақсат етеді.

- Тепе-теңдік – есеп Компанияның барлық жағымды және жағымсыз жақтарын көрсетеді.

- Дәлдік және сенімділік – Есепте ұсынылған ақпарат құжатталған деректер негізінде құрастырылған. Есептің қаржы-шаруашылық қызметке қатысты бөлімдерін дайындау кезінде ХҚЕС сәйкес жасалған аудиттелген қаржылық есептілік пайдаланылды.

- Адам құқықтарын сақтау – Компания қызметкерлері оның басты құндылығы және негізгі ресурсы болып табылады.

- Уақыттылық – Есепті дайындау ақпаратты ашудың жүйелілігі мен үздіксіздігі негізінде жоспарланады.

Есеп сыртқы тәуелсіз растаудан өтпейді, алайда, Компания сыртқы тәуелсіз растауды жүргізу болашақта Компанияның топтық қызметінің ұсынылған нәтижелерінің толықтығын, теңгерімділігін және сенімділігін жақсартуға, сондай-ақ мүдделі тараптардың талаптарын қанағаттандыруға мүмкіндік беретінін түсінеді.

Есеп мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерінде дайындалды, электрондық нұсқасы Компанияның корпоративтік интернет-ресурсында (www.ke.kz) орналастырылған.

Есептің электрондық жеткізгіштегі көшірмелері мүдделі тұлғаларға берілуі мүмкін.

1. БІЗ ТУРАЛЫ ҚЫСҚАША

❖ КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

Компания "Қазақстан Республикасының қорғаныс-өнеркәсіп кешенінің кейбір мәселелері туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 13 наурыздағы № 244 қаулысына сәйкес Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің Қорғаныс өнеркәсібі кәсіпорындары мен әскери зауыттарын Компания құрамына енгізу жолымен елдің қорғаныс-өнеркәсіп кешенін (бұдан әрі – ҚӨК) басқару жүйесін жетілдіру мақсатында құрылды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның Жалғыз акционері Қазақстан Республикасының Үкіметі атынан Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті болып табылады.

Компанияның меншік сипаты мен ұйымдық-құқықтық нысаны – жеке меншік, акционерлік қоғам ұйымдық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға.

◆ Gri 2-1 миссиясы және көзқарасы

Компанияның миссиясы – Холдинг құрамына кіретін ұйымдардың активтерін тиімді басқару және ұзақ мерзімді құнын арттыру арқылы мемлекеттің әскери-өнеркәсіптік кешенді дамытудағы стратегиялық мүдделерін іске асыру.

Компанияның көзқарасы – стратегиялық перспективада Компанияның әскери және азаматтық құрылыстағы инновациялық және технологиялық (өндірістік) құзыреттердің тиімді орталығына айналуы.

◆ Даму тарихы

2006 жылдың қазан айында Компания акцияларының мемлекеттік пакеті (100%) "Самұрық" Холдингі" АҚ жарғылық капиталын төлеуге берілді.

2009 жылғы қыркүйекте Компанияның акциялар пакеті Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігінің сенімгерлік басқаруына берілді.

2010 жылғы маусымда Қазақстан Республикасының қорғаныс өнеркәсібін басқару жүйесін жетілдіру мақсатында Компанияның акциялар пакеті Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің сенімгерлік басқаруына берілді.

2016 жылдың желтоқсан айында Компанияның акциялар пакеті Қазақстан Республикасы Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігіне сенімгерлік басқаруға берілді.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 3 шілдедегі "Қазақстан инжиниринг" Ұлттық компаниясы" акционерлік қоғамының (Kazakhstan Engineering) кейбір мәселелері туралы" № 405 қаулысына сәйкес Компания акцияларының пакеті Қазақстан Республикасы Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігіне иелену және пайдалану құқықтары берілген мемлекеттік меншікке берілді (2019 жылғы 25 ақпан) Қазақстан Республикасының цифрлық даму, қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігіне қайта құрылған.

"Қазақстан Республикасының Мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 2019 жылғы 17 маусымдағы № 24 Жарлығын іске асыру жөніндегі шаралар туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 12 шілдедегі № 501 қаулысына сәйкес Компания акцияларының мемлекеттік пакетін иелену және пайдалану құқықтары Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігіне берілді.

"Қазақстан Республикасының Мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 318 қаулысына сәйкес мемлекеттік басқару жүйесінің тиімділігін жаңғырту және арттыру мақсатында компания акцияларының мемлекеттік пакетін иелену және пайдалану құқығы Қазақстан Республикасының Өнеркәсіп және құрылыс министрлігіне берілді.

Компанияның жарғылық капиталы 85 382 217 мың теңгені құрайды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы аудиттелген қаржылық есептілікке сәйкес Компанияның шығарылған акцияларының жалпы саны, оның ішінде:

- жай акциялар 85 490 413 дана;
- артықшылықты акциялар – жоқ.

1 акцияның номиналды құны 1000 теңге.

Компанияның акциялары 85 382 217 дана көлемінде орналастырылды.

Компания акцияларының 100%-ы Жалғыз акционерге тиесілі.

Компанияның бағалы қағаздарын ұстаушылардың тізілімін «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ жүргізеді.

❖ БИЗНЕС МОДЕЛІ ЖӘНЕ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУ

Компания арнайы және азаматтық өнімдерді, сондай-ақ қосарлы мақсаттағы өнімдерді шығаруға маманданған Компания тобына кіретін еліміздің ірі машина жасау ұйымдарында бірыңғай қаржылық, өндірістік және технологиялық саясатты қамтамасыз етуге арналған холдингтік құрылым болып табылады.

Компания Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарының қажеттіліктерін барынша

қанағаттандыруға ұмтылады, сондай-ақ Қазақстан Республикасында машина жасауды дамыту саласындағы мемлекеттік және салалық бағдарламаларды іске асыруға қатысады.

Компанияның қызметі екі рөл арасындағы ашықтық пен теңгерімділікті сақтауға бағытталған: әскери-өнеркәсіптік кешеннің негізгі бөлігі ретінде, мемлекеттік қорғаныс тапсырысын орындайтын (бұдан әрі - МҚТ) және пайда табуға және бизнесті дамытуға бағытталған коммерциялық компания.

Компания Қазақстан Республикасының қорғаныс-өнеркәсіп кешенінің негізгі өкілі және МҚТ орындаушысы бола отырып, Қазақстан Республикасының "Қорғаныс өнеркәсібі және мемлекеттік қорғаныс тапсырысы туралы" Заңын, Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды қайта жарақтандыру және Қазақстан Республикасының қорғаныс-өнеркәсіп кешенін дамыту тұжырымдамасын басшылыққа алады және қорғаныс өнеркәсібі және машина жасау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыруға қатысады.

Компанияның стратегиялық жоспарлауы мемлекеттік жоспарлау жүйесінің талаптарына сәйкес ұйымдастырылған. Компанияның 2020–2029 жылдарға арналған Даму жоспары Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 25 желтоқсандағы № 969 қаулысымен (бұдан әрі – Даму жоспары) бекітілген.

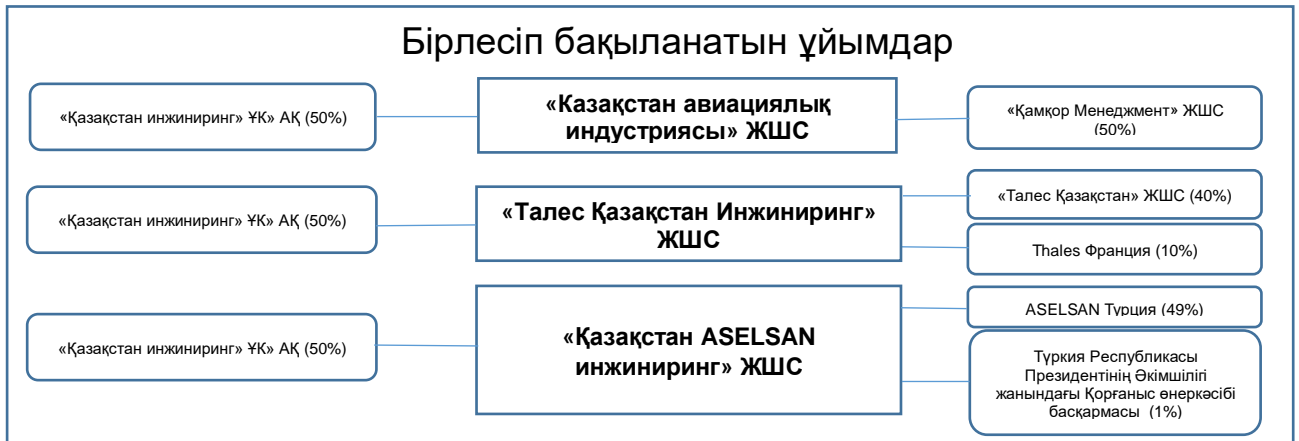
Даму жоспары ел дамуының ұзақ мерзімді болжамына, «Қазақстан-2050» Стратегиясына», Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Ұлттық даму жоспарына, индустриялық-инновациялық, әлеуметтік-экономикалық және басқа да салалардағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарына сәйкес келеді.

Даму жоспары келесі даму мақсаттарын белгілейді:

- өндірісті оқшаулау және жоғары технологиялық өнімді шығару арқылы өндірісті әртараптандыру;
- ҒЗТҚЖ-ға инвестициялау арқылы инновацияны дамыту;
- пайдалану тиімділігін арттыру арқылы өндіріс шығындарын азайту;
- цифрлық технологиялармен ұйымдық басқаруды жетілдіру;
- тиімді кадр саясаты және мемлекетпен өзара іс-қимыл арқылы тұрақты даму.

Елде және әлемде болып жатқан өзгерістерді ескере отырып, Компания стратегиялық дамуға деген көзқарасын жаңартуды көздеп отыр, осыған байланысты стратегиялық жоспарлау құжаттарына өзгерістер енгізуді жоспарлайды.

◆ «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ активтерінің құрылымы
(31.12.2024 ж. жағдай бойынша)

◆ GRI 2-9 ҰЙЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫ

Компанияның ұйымдық құрылымы Корпоративтік интернет-ресурста келтірілген: <https://ke.kz/ru/company/corporate-management/structure/organizatsionnaya-struktura-kompanii/>.

2. ҚЫЗМЕТКЕ ШОЛУ

❖ САЛАҒА ШОЛУ

◆ Машина жасаудағы өндіріс көлемінің динамикасы

Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистика бюросының мәліметі бойынша, машина жасау өндірісінің көлемі 2024 жылы 4 642,5 млрд теңгеге жетіп, 2023 жылмен салыстырғанда (4 171,9 млрд теңге) 11,3%-ға өсті. Салада нақты өнім көлемінің индексі 2023 жылдың сәйкес кезеңіне 109,8% құрады.

Металл өңдеу саласында есепті кезеңде өнім көлемі 586,7 млрд теңгені құрады, бұл құндық мәнде 2023 жылғы деңгейден (480,6 млрд теңге) 22,1%-ға жоғары.

1-сурет

Дереккөз: 2024 жылғы қаңтар-желтоқсандағы Қазақстан Республикасының машина жасау саласының жай-күйі туралы талдамалық есеп, Қазақстан машина жасаушылар одағы, Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистикалық бюросының мәліметтері бойынша.

Компанияның еншілес ұйымдарының Қазақстан Республикасындағы машина жасау өнімі көлеміндегі үлесі 2024 жылдың қорытындысы

бойынша 0,84%-ды құрады. Жеке еншілес кәсіпорындардың сату көлемінің ұлғаюына қарамастан, елдегі машина жасау көлемінің өсуіне байланысты көрсеткіш 2023 жылғы деңгейде қалды. Мәселен, Қазақстан Республикасында 2024 жылы машина жасау өнімдерін өндіру көлемі 2023 жылмен салыстырғанда 11 пайызға, яғни 4 172 млрд. теңгеден 4 642 млрд. теңгеге өсті.

2025 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша машина жасау саласында 4170 кәсіпорын белсенді жұмыс істеді, оның ішінде 3998 шағын, 105 орта және 67 ірі. 2024 жылдың 1 қаңтарымен салыстырғанда саладағы белсенді кәсіпорындардың жалпы саны барлық санаттағы кәсіпорындар санының өсуіне байланысты 157-ге өсті.

2024 жылы Мемлекет машина жасау саласының кәсіпорындарына қолдау көрсету саясатын жалғастырды: жеңілдікті қаржыландыру ("Қарапайым заттар экономикасы", "Бизнестің жол картасы 2025", "Жеңілдікті кредиттеу бағдарламасы"), жеңілдікті лизинг арқылы өнімді өткізуге жәрдемдесу, "Самұрық-Қазына" ҰӘҚ" АҚ импортты алмастыру бағдарламасын және "оффтейк-келісімшарт" тетігін іске асыру".

Бұдан басқа, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылға арналған экономикалық өсуді қамтамасыз ету жөніндегі іс-қимыл жоспарын орындау шеңберінде елдің негізгі индустриялық холдингтерінің: "Бәйтерек" Ұлттық басқарушы холдингі" АҚ, "Қазақстанның Даму Банкі" АҚ және "Өнеркәсіпті дамыту қоры" АҚ жарғылық капиталын ұлғайту үшін 50 млрд. теңге сомасына мемлекеттік инвестициялық ұсыныс әзірленді.

❖ ЕСЕПТІК КЕЗЕҢНІҢ НЕГІЗГІ ОҚИҒАЛАРЫ

◆ Жалпы корпоративтік оқиғалар

Компания үшін 2024 жыл әртүрлі қызмет салаларында бірқатар оқиғалармен ерекшеленді.

• 2024 жылдың қаңтарында:

Компания 2016 жылы «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-нан еурооблигацияларды өтеуге жұмсалған 26,2 млрд. теңге сомасында бастапқыда алған несиелерін толығымен өтеді.

Компанияның жалғыз акционерінің шешімімен (Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің 2024 жылғы 17 қаңтардағы № 21 бұйрығы) Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрінің орынбасары Бақытбек Сапарбекұлы Сыдықов және Компанияның тәуелсіз директоры болып Ақшалов Дәурен Исалиұлы сайланды.

Компанияның Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 29 қаңтардағы шешімімен Басқарманың құрамы мен өкілеттік мерзімі (үш жыл) белгіленіп, Басқарманың жаңа мүшесі, Басқарма Төрағасының орынбасары болып Кулазия Әділбекқызы Чокушева сайланды.

"Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Тіл саясаты комитеті" ММ зерттеу нәтижелері бойынша "Ресми интернет-ресурстардың мониторингі" жобасы шеңберінде Компания мемлекеттік тілді қолдану стандарттарына сәйкестігі бойынша 2023 жылы ұлттық компаниялар (Акционерлік қоғамдар) арасында екінші орын алды.

- 2024 жылдың наурыз айында:

Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 1 наурыздағы шешімімен (№ 02 хаттамасы) Теміржан Қайратұлы Әбдірахмановтың Компания Басқармасының Төрағасы лауазымындағы өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылды.

Жалғыз акционердің шешімімен (Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің 2024 жылғы 4 наурыздағы № 89 бұйрығы) Теміржан Қайратұлы Әбдірахмановтың Директорлар кеңесінің мүшесі ретіндегі өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылды.

- 2024 жылдың мамыр айында:

Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 14 мамырдағы шешімімен Талғат Тоқтарханұлы Тұрлыбаев Компания Басқармасының Төрағасы болып тағайындалды (сайланды).

- 2024 жылдың маусымында:

Жалғыз акционердің шешімімен (Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің 2024 жылғы 4 маусымдағы № 206 бұйрығы) Компанияның Басқарма Төрағасы Тұрлыбаев Талғат Тоқтарханұлы Компанияның Директорлар кеңесінің мүшесі болып сайланды.

- 2024 жылдың шілдесінде:

«Eurocopter Kazakhstan Engineering» ЖШС ребрендинг жасап, «Airbus Helicopters Kazakhstan Engineering» ЖШС атауын алды.

- 2024 жылдың тамызында:

Компанияның Директорлар кеңесі «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ инвестициялық жобалар портфеліне енгізілген «Steel manufacturing» ЖШС базасында жеке қорғану құралдарын сынау зертханасын құру» ірі инвестициялық жобасын мақұлдады.

- 2024 жылдың қыркүйек айында:

Компания мен «AYDA INTEGRATED DEFENSE SYSTEMS» ЖШС арасында 10 жыл сенімгерлік басқару мерзімімен, оның ішінде автоматты (винтовка) желісін іске қосу және оны өнеркәсіптік пайдалануға енгізу үшін «Stel Manufacturing» ЖШС сенімгерлік басқару шартына қол қою арқылы «Stel Manufacturing» ЖШС-не инвестор тартылды.

- 2024 жылдың қазан айында:

Компанияның Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 4 қазандағы шешімімен (№ 16 хаттамасы) Компания Басқармасының мүшелерінің санын төрт адамға дейін ұлғайту туралы шешім қабылданды.

- 2024 жылдың қарашасында:

Жалғыз акционердің шешімімен (Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің 2024 жылғы 30 қарашадағы No 409 бұйрығы):

- Компанияның Директорлар кеңесінің төрағасы Азамат Өмірзақұлы Бейіспековтің және Компанияның Директорлар кеңесінің мүшесі Ербол Сабыржанұлы Ахметовтың өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылды;

- Компанияның директорлар кеңесінің төрағасы болып Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс вице-министрі Рахымжан Ержанұлы Исақұлов сайланды;

Компанияның директорлар кеңесінің мүшесі – Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру Комитеті төрағасының орынбасары Тынысбеков Бауыржан Асқарұлы болып сайланды.

- 2024 жылдың желтоқсанында:

Компанияның мүлкі, Петропавл қаласы, Теплые Кусты көшесі, 5 мекенжайында орналасқан жылжымайтын мүлік сатылды. Сатып алушы «Ultradecor Trading Kazakhstan» ЖШС болды.

Компания 2022–2024 жылдар аралығындағы корпоративтік басқарудың тәуелсіз бағалауынан сәтті өтті.

Бағалау негізінде Компанияның корпоративтік басқару деңгейі 100%-дан 80%-ды құрады. Бұл нәтиже Компанияның корпоративтік басқару жүйесінің белгіленген критерийлердің барлық маңызды аспектілеріне сәйкестігін көрсетеді және жүйенің тиімді жұмыс істеп тұрғаны туралы жеткілікті дәлелдер бар.

◆ Еншілес және тәуелді ұйымдардың қызметі

1-кесте

№	Ұйымның атауы	Қызмет түрлері
Еншілес ұйымдар (50% - дан астам акцияларға/қатысу үлестеріне иелік ету)		
1.	<p>«Семей инжиниринг» АҚ</p> 	<p>1976 жылы 2 шілдеде негізі қаланған «Бронды жөндеу зауыты» республикалық мемлекеттік кәсіпорнының қайта құрылуы арқылы құрылған.</p> <p>Бұл Орталық Азия аймағындағы бронды машиналарды күрделі жөндеу және жаңғырту бойынша жұмыстар мен қызметтерді жүзеге асыратын жалғыз мамандандырылған ұйым.</p> <p>Қару-жарақ пен әскери техниканы күрделі жөндеуге және жаңғыртуға және конверсиялық техниканы жасауға маманданған.</p> <p>ISO9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізілді және жұмыс істейді.</p> <p>2024 жылы «Семей инжиниринг» АҚ жөндеуден өткен техникалар желісін сәтті кеңейтті.</p> <p>Сонымен қатар, әскери техника мен автокөліктерді жөндеу процесін жақсарту үшін</p>

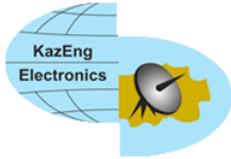
		<p>заманауи құрал-жабдықтар сатып алынып, іске қосылды, оның ішінде IGK-1625 вибрациялық пышағы бар кескіш станок, металл өңдеу станоктары (лазерлік кесу) жөндеу жұмыстарының сапасы мен жылдамдығын арттыруға мүмкіндік берді.</p>
<p>2.</p>	<p>«Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ</p> 	<p>1948 жылы 5 қарашада КСРО Министрлер Кеңесінің No 4137-1658 қаулысына сәйкес Солтүстік Қазақстанда машина жасау кәсіпорнын салу туралы шешім қабылданды.</p> <p>Зауыт барлық технологиялық кезеңдері бар көп профильді өндірістік қуаттары бар мұнай-газ, энергетика және теміржол жабдықтарын шығаратын жетекші қазақстандық өндірушілердің бірі болып табылады.</p> <p>Арнайы өнімдер, мұнай-газ жабдықтары, мұнай және газ өңдеу, энергетика және химия өндірісі, темір жол жабдықтары өндірісі жолға қойылды.</p> <p>ISO9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізілді және жұмыс істейді.</p> <p>«Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ жылу электр станциялары (ЖЭС) қазандықтары үшін құбыр байламдары мен газ өткізбейтін жылыту панельдерін, сондай-ақ теміржол өнімдерінің кең ассортиментін (маятник ілгіштері, тартқыш қамыт сыналары, тежегіш төсемдер, қосалқы цистерналар) шығарады. Бұл өнімдер Қазақстанның және ТМД елдерінің жылу электр станциялары мен темір жол кәсіпорындарында қолданылады.</p> <p>Мұнай-газ өнеркәсібіне қажетті құрал-жабдықтарды, атап айтқанда, бұрғылау және көтеру жүйелеріне арналған гидравликалық сорғылар мен цилиндрлерді жеткізуге де тапсырыстар түсіп, орындалуда.</p> <p>Сонымен қатар, зауыт «Ембімұнайгаз» және «Өзенмұнайгаз» компанияларына жүк көтергіштігі 40 тонна (АПРС 40) ұңғымаларды көтеру және жөндеу қондырғыларын жеткізді.</p>
<p>3.</p>	<p>«С.М. Киров атындағы зауыт» АҚ</p> 	<p>1928 жылы негізі қаланған ол радиотехника өндірісіне маманданған. 1941 жылы зауыт Петропавлға көшірілді.</p> <p>Зауыттың негізгі қызметі байланыс құралдарын, теміржол автоматикасын, күш құрылымдарының, теміржол көлігінің, мұнай-газ кешенінің қажеттіліктері үшін қауіпсіздік жүйелерін, цифрлық теледидар мен арнайы құралдарға арналған техникалық құралдарды жобалау және өндіру, монтаждау, іске қосу-баптау жұмыстары, сервистік қызмет көрсету және жөндеу болып табылады.</p> <p>Өндірісті ұйымдастыру үшін барлық қажетті лицензиялар мен сертификаттар бар.</p>

		<p>ISO 9001:2015 сапа менеджменті жүйелері және OHSAS 18001:2007 еңбекті қорғау және қауіпсіздікті басқару жүйелері енгізілді және жұмыс істеуде.</p> <p>2024 жылы «С.М. Киров атындағы зауыт» АҚ өнім ассортиментін айтарлықтай кеңейтумен қатар тұрақты дамуды көрсетті. Бұл модернизация, өндіріс желілерін цифрландыру және импортты алмастыру бойынша белсенді жұмыстардың арқасында мүмкін болды.</p> <p>Зауыт жабдықтау секторындағы позициясын нығайтты:</p> <ul style="list-style-type: none"> - темір жол өнімдері, автоматтандыру, диспетчерлік және радиобайланыс құралдарының номенклатурасын кеңейту; - мұнай-газ және ауыл шаруашылығы секторларына арналған құрамдас бөліктер. <p>Техникалық қайта жарақтандыру шеңберінде мыналар игерілді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - көп қабатты баспа платаларын өндіру (16 қабатқа дейін, 5-6 дәлдік класы); - SMD құрастыру желісі – сағатына 30 000 құрамдас бөлікті жинауға мүмкіндік береді; - сапаны автоматты бақылау және оюлау жүйелері. <p>Бұл зауытқа электроника және микроэлектромеханикалық жүйелер (MEMS) нарығына шығуға мүмкіндік берді.</p> <p>Сонымен қатар, «С.М. Киров атындағы зауыт» АҚ бірінші болып ауылшаруашылық ұшқышсыз ұшқыштар, әскери ұшқышсыз ұшу аппараттары, электронды қарсы шаралар жүйесі және ұшқышсыз ұшуға қарсы жүйелер өндірісін жасап, ішінара локализациялады.</p> <p>2024 жылы зауыт өнім желісінің сандық жағынан ғана емес, сапалық жағынан да кеңейінін көрсетті.</p>
<p>4.</p>	<p>«Семей машина жасау зауыты» АҚ</p> 	<p>1969 жылы КСРО Қорғаныс өнеркәсібі министрлігінің бұйрығына сәйкес Рубцовск машина жасау зауытының филиалы ретінде құрылған.</p> <p>Өндіріс орындары шынжыр табанды көлік тракторларын және оларға арналған қосалқы бөлшектерді, тіркеме жабдықтарды, темір жол саласына арналған бұйымдарды шығаруға бағытталған.</p> <p>ISO9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізілді және жұмыс істейді.</p> <p>2022 жылдың 7 ақпанынан бастап «Семей машина жасау зауыты» АҚ (бұдан әрі – «СМЗ» АҚ) 5 жыл мерзімге оңалту рәсімі қолданылды.</p> <p>2023 жылғы 21 сәуірде «OLJAKOL» ЖШС-мен қол қойылған Қайта ұйымдастыру шартының негізінде «OLJAKOL» ЖШС «СМЗ» АҚ қайта ұйымдастыруға қатысушы болып бекітілді.</p>

<p>5.</p>	<p>«Тыныс» АҚ</p> 	<p>«Тыныс» АҚ (Көкшетау қ.), бұрын «Оттегімен тыныс алу аппараттары зауыты» деген атпен белгілі болған, 1959 жылы құрылған. «Тыныс» АҚ Қазақстандағы авиациялық бөлшектердің жетекші өндірушілерінің бірі болып табылады.</p> <p>Өндірістік қуаттар авиациялық техникаға арналған тораптар мен агрегаттарды өндіруге, күш құрылымдары үшін амунициялар мен техникалық мақсаттағы тауарларды шығаруға, медициналық бұйымдарды, полиэтилен құбырларын, сондай-ақ газдандырылатын модельдер бойынша құю әдісімен өнімдерді және өндірістік-техникалық мақсаттағы өзге де тауарларды дайындауға бағдарланған.</p> <p>«Тыныс» АҚ ISO 9001:2008 халықаралық стандартына сәйкес сапа менеджменті жүйесін енгізді және пайдалануда.</p> <p>2024 жылы «Тыныс» АҚ МҚТ-сы мен азаматтық өнім бойынша келісім-шарттарды орындауды жалғастыруда.</p>
<p>6.</p>	<p>«С.М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ</p> 	<p>Ол 1942 жылы Махачкаладан эвакуацияланған №182 зауыт (қазіргі «Дагдизель» зауыты) негізінде құрылған.</p> <p>Зауыттың өндірістік қуаты су астындағы қаруларды жаңғыртуға және жөндеуге бағытталған; теңіз гидравликасын және теңіз қазандықтарын жану автоматикасын, темір жол саласына арналған қосалқы бөлшектерді, тау-кен өнеркәсібі мен мұнай-газ кешеніне арналған өнімдерді өндіру; жалпы өнеркәсіптік машина жасау өнімдерін өндіру.</p> <p>Оның аккредиттелген санитарлық-өнеркәсіптік және метрологиялық зертханалары, сынақ орталығы, конструкторлық-технологиялық бюросы бар.</p> <p>ISO9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізілді және жұмыс істейді.</p>
<p>7.</p>	<p>«Зенит» Орал зауыты» АҚ</p> 	<p>Ол 1941 жылы Ленинградтан эвакуацияланған «Двигатель» зауытының негізінде құрылды.</p> <p>Негізгі қызметі – Қазақстан Республикасында кеме жасаудың пайда болуының басы болған қайықтар мен кемелерді жасау. Бұл зауыттың техникалық және өндірістік мүмкіндіктерінің, сонымен қатар интеллектуалдық және кадрлық ресурстарының арқасында мүмкін болды. Осы уақыт ішінде қайықтар мен кемелердің сериялық өндірісі игерілді.</p> <p>Өндірілген өнімдер:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кеме жасау; - мұнай-газ өнеркәсібіне арналған өнімдер; - басқа да машина жасау өнімдері.

		<p>ISO9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізілді және жұмыс істейді.</p> <p>2024 жыл бойы «Зенит» Орал зауыты» АҚ құқық қорғау органдарына арналған кемелер мен қайықтарға жоспарлы техникалық қызмет көрсету және жоспарлы жөндеу жұмыстарын сәтті жүргізіп, Мемлекеттік қорғаныс тапсырысы мен азаматтық өнім бойынша келісім-шарттарды орындауды жалғастыруда.</p> <p>Елеулі жетістіктердің бірі композиттік материалдардан жасалған CHASER жобасының жүрдек патрульдік қайықтарын шығаруды дамыту болды.</p> <p>Техникалық шешімдерді әзірлеу аясында «Зенит» Орал зауыты» АҚ әртүрлі металл конструкцияларын, резервуарларды өндіруді, ірі габаритті бұрғылау жабдықтарын жөндеуді, орталық зауыт зертханасының сынау қызметтерін, газ қыздырғыштарын және басқа да сұранысқа ие өнімдерді ұсынды.</p>
<p>8.</p>	<p>«Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ</p> 	<p>1972 жылы Орал қаласында «К. Ворошилов атындағы машина жасау зауыты» арнайы конструкторлық бюросының базасында КСРО кеме жасау өнеркәсібі министрлігінің «Гидроприбор» Ленинград Орталық ҒЗИ-нің су астында қолданылатын робототехникалық құралдарды зерттеу, әзірлеу және өндіру үшін Орал филиалы ретінде құрылды.</p> <p>Қазіргі уақытта «Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ қызметі кеме жасау, мобильді робототехника, сондай-ақ мұнай-газ секторы үшін құрал-жабдықтарды шығару саласындағы ғылыми-зерттеу, жобалау, өндіріс және инжинирингке бағытталған.</p> <p>ISO9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізілді және жұмыс істейді.</p> <p>2024 жыл ішінде «Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ нарыққа бірқатар жаңа өнімдерді енгізу және қолданыстағыларын жақсарту арқылы өнім ассортиментін сәтті кеңейтті.</p> <p>ҚР ҚК ӨТК кемелерінің артиллериялық қаруларын жөндеуді дамыту және құқық қорғау органдарының қажеттіліктері үшін ұшқышсыз ұшатын аппараттары бар кешендерді шығару елеулі жетістіктердің бірі болды.</p> <p>Сонымен қатар, металл конструкцияларын өндіру Қоғам қызметінің негізгі бағыттарының біріне айналды. Тұтынушының қажеттіліктеріне сәйкес металл конструкциялардың жаңа түрлерін жобалаудағы икемділік компанияға нарық сұранысын тиімді қанағаттандыруға мүмкіндік береді.</p>

9.	<p>«Қазтехнологиялар» АҚ</p> 	<p>1947 жылы «Союзмелиовзрыв» Бүкілодақтық жарылыс жұмыстары тресінің Қазақстандағы кеңсесі ретінде құрылған.</p> <p>Қызметінің негізгі бағыттары атыс қаруына арналған патрондар шығару; босатылған оқ-дәрілерді, қаруларды, әскери техниканы, арнайы құралдарды кәдеге жарату (қайта өңдеу, жою, көму) және қайта өңдеу; жарылғыш материалдарды сақтау; қызметтің негізгі түрлері бойынша өнім мен өндірісті құру бойынша ҒЗТК жұмыстар жүргізу.</p> <p>Қоғам өз қызметін жүзеге асыру үшін барлық қажетті лицензияларға ие.</p> <p>«KaztecKalkan» ЖШС, «Казвзрыпром» ЖШС және «SP Kaztechnology» ЖШС акцияларының 49% иеленеді.</p> <p>2024 жылы «Қазтехнологиялар» АҚ МҚТ-сы және азаматтық өндіріс бойынша келісімшарттарды орындауды жалғастырады.</p>
10.	<p>«Қазақстан инжиниринг» R&D орталығы» ЖШС</p> 	<p>2009 жылдың 13 қарашасында «Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның 100% қатысуымен «Қару-жарақты басқару жүйесін енгізудің бірыңғай орталығы» ЖШС құру туралы шешім қабылданды. 2012 жылы Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімімен «Қару-жарақты басқару жүйесін енгізудің бірыңғай орталығы» «Қазақстан инжиниринг» Ғылыми-зерттеу институты» ЖШС болып қайта құрылды.</p> <p>2016 жылы институт жаңа дамудан өтіп, «Қазақстан инжиниринг» R&D орталығы» ЖШС болып қайта құрылды.</p> <p>«Қазақстан инжиниринг» R&D орталығы» ЖШС ғылыми және ғылыми-техникалық қызмет субъектісі ретінде аккредиттелген;</p> <p>Нарықтың дамуына және сұраныстың өсуіне байланысты Engineering, procurement and construction (инжиниринг, жабдықтау және құрылыс) форматында инжинирингтік бағыт құру туралы шешім қабылданды.</p> <p>«Қазақстан инжиниринг» R&D орталығы» ЖШС оқ-дәрілерді, қару-жарақ пен әскери техниканы, оларға арналған қосалқы бөлшектерді, жинақтауыштарды және құрылғыларды әзірлеуге, өндіруге және жөндеуге лицензия алды; арнайы материалдар, оларды өндіруге арналған жабдықтар, оның ішінде монтаждау, реттеу, жаңғырту, орнату, сақтау, жөндеу және техникалық қызмет көрсету.</p> <p>2024 жыл ішінде «Қазақстан инжиниринг» R&D орталығы» ЖШС «Шағала-М» пилотсыз авиациялық жүйесін (бұдан әрі-ПАЖ), жердегі роботтандырылған барлау-соққы кешенін, сондай-</p>

		<p>ақ әуе нысанасы ретінде, оның ішінде турбореактивті қозғалтқышы мен Лунеберг линзасы бар ұшқышсыз ұшу аппараттарын әзірлеу бойынша ҒЗТКЖ-ны сәтті өткізді. 2024 жылы Орталық мамандары KVR-7001 ұшқышсыз ұшатын аппаратын оқыту және қабылдауды сәтті аяқтады. Сол жылы «Қазақстан инжиниринг» R&D орталығы» ЖШС «Үздік инновациялық компания» атағын иеленсе, оның бас директоры Ғ.Н. Байсейітов «Үздік ғылыми қызметкер» мемлекеттік сыйлығының лауреаты атанды.</p> <p>Қазіргі уақытта ұшқышсыз жүйелердегі ғылыми бағыттарды коммерцияландыру шеңберінде ПАЖ өнімдерін өндірудің технологиялық желісін әзірлеу басталды.</p> <p>Сонымен қатар, «Қазақстан инжиниринг» R&D орталығы» ЖШС жыл сайынғы әскери ұлттық стандарттарды әзірлейді.</p>
11.	<p>«ҚазИнж Электроникс» ЖШС</p> 	<p>Ол 1994 жылы «Сары-Шаған» полигонының ғылыми-техникалық кешенінің, одақтық бағынысты радиотехникалық бейіндегі кәсіпорындар мен ұйымдардың негізінде құрылған.</p> <p>«ҚазИнж Электроникс» ЖШС қызмет аясына қару-жарақтарды, қосарлы мақсаттағы бұйымдарды жаңғырту және күрделі жөндеу, заманауи байланыс құралдары мен электронды бұйымдарды шығару, компьютерлік техниканы құрастыру кіреді.</p>
12.	<p>«Авиациялық оқу орталығы» ЖШС</p>	<p>«Авиациялық оқу орталығы» ЖШС (АОО) 2006 жылы Қазақстанның азаматтық және әскери авиациясы үшін ұшқыштар мен механиктерді бастапқы даярлау үшін құрылған. «Жоламан» аэродромында орналасқан орталық 2007-2016 жылдар аралығында жастарды әскерге шақыру алдындағы дайындықтан өткізсе, 2016 жылы АОО Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің құзырына өтіп, оқу бағдарламасы тоқтатылды. 2007-2019 жылдар аралығында 307 ұшқыш пен 335 механик даярланды.</p> <p>Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 16 тамыздағы № 561 қаулысына сәйкес «Авиациялық оқу орталығы» ЖШС-не қатысудың 100% (жүз пайыз) көлеміндегі мемлекеттік қатысу үлесі Компанияның акцияларын төлеуге берілді.</p> <p>2024 жылы орталықта келісімшарт негізінде Әскери институт курсанттары мен Азаматтық авиация академиясының тыңдаушылары үшін ұшу дайындығы жүргізіледі.</p>
13.	<p>«Steel manufacturing» ЖШС</p>	<p>Еліміздің Қарулы Күштерін оқ-дәрімен қамтамасыз ету мақсатында 2011 жылы қабылданған Қазақстан Республикасының Әскери</p>

		<p>доктринасына сәйкес оқ-дәрі шығаратын «Steel manufacturing» ЖШС зауыты құрылды.</p> <p>Өндірістік қызметтің басталуы – 2020 жыл. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 23 ақпандағы № 159 қаулысына сәйкес «Stel Manufacturing» ЖШС-нің жарғылық капиталындағы 100% (жүз пайыз) көлеміндегі мемлекеттің үлесі Компанияның акцияларын төлеуге берілді.</p> <p>Оқ-дәрілерді, қару-жарақ пен әскери техниканы, олардың қосалқы бөлшектерін, жиынтықтаушы бұйымдары мен аспаптарын, монтаждауды, баптауды, жаңғыртуды, орнатуды, пайдалануды, сақтауды, жөндеуді және сервистік қызмет көрсетуді қоса алғанда, оларды өндіруге арналған арнайы материалдарды, жабдықтарды әзірлеуге, өндіруге, сатып алуға және өткізуге лицензиялар бар; жарылғыш заттарды сатып алу, өткізу және сақтау, пиротехникалық (азаматтық заттарды қоспағанда) заттар мен оларды қолданатын бұйымдар.</p> <p>2024 жылы «Stel Manufacturing» ЖШС Қазақстан Республикасы күш құрылымдарының қажеттіліктері үшін өнім шығарды.</p> <p>2024 жылғы тамызда «Stel Manufacturing» ЖШС базасында «Жеке броньды қорғау құралдарының сынақ зертханасын құру» инвестициялық жобасын іске асыру басталды - отандық және шетелдік ЖБҚҚ өндірушілері үшін сынақтар жүргізу қажеттілігін қамтамасыз ететін Қазақстан Республикасының аумағында жеке броньды қорғау құралдарының (бұдан әрі - ЖБҚҚ) шығарылатын өнімін сертификаттау.</p> <p>Сондай-ақ 2024 жылы «Stel Manufacturing» ЖШС жарғылық капиталындағы Компанияның 100% үлесі «AYDA INTEGRATED FENSE SYSTEMS» ЖШС атынан Инвесторға автоматты (винтовка) желісін іске қосу және оны өнеркәсіптік пайдалануға енгізу үшін сенімгерлік басқаруға берілді.</p>
<p>Бірлесіп бақыланатын ұйымдар (50% қатысу үлесін иелену)</p>		
<p>14.</p>	<p>«Қазақстан авиациялық индустриясы» ЖШС</p> <p>КАЗАҚСТАНДЫҚ АВИАЦИЯЛЫҚ ИНДУСТРИЯ КАЗАҚСТАНСҚА АВИАЦИОННАЯ ИНДУСТРИЯ KAZAKHSTAN AVIATION INDUSTRY</p> <p>KAZAKHSTAN ENGINEERING CO.</p>	<p>Жобаны жүзеге асыру үшін 2012 жылдың 24 шілдесінде құрылған, 2016 жылдың 14 қыркүйегінде пайдалануға берілген.</p> <p>Қатысушылар «Қамқор Менеджмент» ЖШС (50%) және Компания (50%) болып табылады.</p> <p>Қызметінің негізгі бағыттары: әуе кемелерін шығару, оның ішінде әуе кемелерін күрделі жөндеу және жаңғырту, ұшқышсыз ұшу аппараттарын құрастыру.</p> <p>2017 жылы авиациялық техникаға, қосалқы бөлшектерге, жабдықтарға, тетіктерге және оларға</p>

		<p>арналған құрылғыларға техникалық қызмет көрсетуге, жөндеуге, жаңғыртуға, модификациялауға, жеткізуге қатысты Сапа менеджменті жүйесінің ҚР СТ ISO 9001-2016 талаптарына сәйкестік сертификаты алынды.</p> <p>2024 жылы бес ұшақты пайдалануға беру аяқталды, оның ішінде Польшада жөндеуден өткен С-295 (03) ұшағы. С-295 ұшақтарының 20-ға жуық бірлігі мен тораптары жөнделіп, Қазақстанға қайтарылды. Сегіз Су-25 ұшақ қозғалтқышы іске қосылды, кейіннен ШЫҰ саммитінің ашылуында пайдаланылды.</p>
<p>15.</p>	<p>«Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС</p> 	<p>2011 жылдың 18 сәуірінде құрылды. Құрылтайшылары: Компания (50%), түрік компаниясы «Aselsan» (49%) және Түркия Республикасы Президенті Әкімшілігінің Қорғаныс өнеркәсібі басқармасы (1%).</p> <p>Қызметі электронды-оптикалық құрылғыларды (түнгі және күндізгі көру құрылғылары, тепловизорлар, оптикалық көздеуіштер және т.б.) өндіру болып табылады. «Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС сонымен қатар техникалық қолдауды, техникалық қызмет көрсетуді, персоналды оқытуды және ҒЗТҚЖ жұмыстарын жүргізеді.</p> <p>Авиация, қоршаған орта, еңбек қауіпсіздігі және денсаулық сақтау ISO9001:2008, ISO14001, AGAP-160, AGAP-2110, OHSAS18001, AS9100 менеджмент және сапа жүйесі енгізілді және жұмыс істейді.</p> <p>«Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мүддесі үшін КВ/УКВ диапазонында әскери SDR радиостанцияларын тәжірибелік әскери пайдалануды (бұдан әрі – ТӨП) сәтті аяқтады.</p> <p>ТӨП нәтижелері бойынша ұсынылған әскери радиостанциялар мәлімделген тактикалық-техникалық сипаттамаларын растады және Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерін жарақтандыруға қабылданды.</p> <p>2024 жылы Серіктестік әртүрлі модификациядағы радиостанцияларды жеткізуге 5 келісімшарт жасады.</p>
<p>16.</p>	<p>«Талес Қазақстан инжиниринг» ЖШС</p>	<p>2009 жылы «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ мен француздық Thales компаниясымен тең негізде құрылды.</p> <p>Қызметінің негізгі бағыттары: электрондық жабдықтарды, жүйелерді және бағдарламалық қамтамасыз етуді өндіру және қызмет көрсету; радиобайланыс құралдары.</p>
<p>Тәуелді ұйымдар (50% - дан аз акцияларға/қатысу үлестеріне иелік ету)</p>		

17.	«Индра Қазақстан инжиниринг» ЖШС (49 %)	<p>51% иелік ететін Indra Sistemas S.A. (Испания) бірлесіп құрылды.</p> <p>Радиолокациялық станцияларды, электронды соғыс жүйелерін және электронды барлауды өндіру және оларға қызмет көрсету.</p>
18.	«Каз-СТ Инжиниринг Бастау» ЖШС (49 %)	<p>Инжинирингтік қызметтерді көрсету бойынша 51% үлесі бар Singapore Technologies Engineering Ltd. (Сингапур) бірлесіп құрылған (Singapore Technologies Engineering компаниясымен бірлесіп).</p>
19.	«КТМ Инвест» ЖШС (4,76 %)	<p>Қатысушылар: ASKERI FABRIKA VE TERSANE ISLETME A.S. (Түркия) (47,62%), YDA INSAAT SANAYI VE TICARET (Түркия) (47,62%) және Компания (4,76%).</p> <p>Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің және басқа да күзет органдарының қажеттіліктері үшін жылжымайтын мүліктің құрылысы.</p>
20.	«Эйрбас Хеликоптерс Қазақстан инжиниринг (Airbus Helicopters Kazakhstan Engineering) ЖШС (10%)	<p>90% иелік ететін Airbus Helicopters (Франция) компаниясымен бірлесіп құрылған.</p> <p>EC-145 тікұшақтарын құрастыру, сату және техникалық қызмет көрсету; әлеуетті тұтынушылар үшін ұшу және техникалық қызмет көрсету персоналын оқыту.</p> <p>2024 жылы ҚР ТЖМ-нің қажеттіліктері үшін H-145 тікұшағын жеткізуге 1 келісімшарт, сондай-ақ «ҚАЗАВИАҚҰТҚАРУ» АҚ мүддесі үшін 2 тікұшаққа техникалық қызмет көрсету және жөндеуге келісімшарт жасалды (2024 ж.).</p>

◆ Халықаралық ынтымақтастық және көрме-маркетинг қызметі

2024 жылы Компания қорғаныс, машина жасау, авиация және ұшқышсыз ұшу аппараттары салаларындағы халықаралық және салааралық ынтымақтастықты нығайту және дамыту бойынша белсенді жұмысты жалғастырды. Белгіленген стратегия шеңберінде ұлттық және халықаралық деңгейде кездесулер, келіссөздер, өнімдерді көрсету, мамандандырылған форумдарға, көрмелерге және іс-шараларға қатысу өткізілді. Технологиялық ынтымақтастық, өндірісті локализациялау, ғылыми-зерттеу құзыреттерін дамыту және инновациялық шешімдерді өндірістік процестерге интеграциялау мәселелеріне ерекше назар аударылды.

2024 жылы Компания келесі халықаралық ынтымақтастық пен көрме-маркетингтік іс-шараларды жүзеге асырды:

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің тәжірибелік-әскери сынақтары аясында ұшқышсыз роботтық жүйенің (танкет) көрсетілімі өтті. Іс-шараның қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігін ұсынылған роботтық кешеннің мүмкіндіктерімен және техникалық сипаттамаларымен одан әрі таныстыру мақсатында 2024

жылдың сәуір айының бірінші онкүндігінде қосымша демонстрация өткізу туралы келісімге қол жеткізілді.

«Қазселденқорғау» ММ өкілдерімен өткен бейнеконференция барысында Медеу және ҰАК аудандарында қар көшкіні және көшкін қауіпі бар аймақтарды бақылау үшін ұшқышсыз ұшатын аппараттарды (ҰҰА) пайдалану мүмкіндіктері көрсетілді. Негізгі параметрлер тіркелді: 3600 метрге дейінгі биіктік, 60 км айналу қашықтығы және 1300-ден астам ықтимал қауіпті аймақтар. Тараптар одан әрі ынтымақтастыққа дайын екендіктерін білдірді.

Astana Hub базасында Dronetech R&D орталығының ашылуы, онда ҰҰА технологияларын дамытуға арналған жаңа алаң ұсынылған. Іс-шара барысында байланыстар алмасып, ынтымақтастықтың ықтимал бағыттары талқыланды.

Kazakhstan – Korea Drone Roadshow көрмесі аясында ұшқышсыз ұшу аппараттарының шешімдерінің тұсаукесері өтті. «Қазақстан инжиниринг» R&D орталығы» ЖШС мен Кореяның авиациялық қауіпсіздік технологиялары институты арасында өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды. Құжатта тараптар арасындағы академиялық және білім беру саласындағы ынтымақтастық бағыттары белгіленді.

«Kazakhstan Security Systems 2024» көрмесіне қатысу. Шара барысында жетекші әлемдік қауіпсіздік өндірушілерінің өнімдері көрсетілді. Өрт сөндіру техникасын, ұшқышсыз ұшуға қарсы жүйелерді және портативті анализаторларды жеткізушілермен ынтымақтастықтың елеулетті бағыттары анықталды.

Машина жасау және металл өңдеу комитетінің отырысы өтті. Шара барысында Комитет пен Машина жасаушылар одағының 2024 жылға арналған жұмыс жоспарлары бекітілді. Сондай-ақ Қазақстан машина жасаушыларының XII форумын дайындауға қатысты, ұйымдастырушылық мәселелер мен саладағы бизнесті жіктеу критерийлерін түзету бойынша ұсыныстар талқыланды.

«Машина жасау және металл өңдеу 2024» 15-ші халықаралық көрмесіне қатысты. Шара аясында қатысушылар озық технологиялармен таныстырылып, машина жасау саласындағы ынтымақтастық мүмкіндіктерін талқылады.

5-ші Қазақстандық халықаралық өнеркәсіптік Kazakhstan Machinery Fair жәрмеңкесіне қатысу өтті, машина жасау өндірісін оқшаулау перспективалары талқыланды.

Өнеркәсіптегі энергияны үнемдеуге арналған «АММ Congress – 2024» жұмысына қатысу. Жетекші өнеркәсіптік компаниялар заманауи цифрлық инновацияларды, инвестициялық шешімдерді және энергетикалық қызмет көрсету тәсілдерін талқылады.

«Қазақстан машина жасаушыларының одағы» ЗТБ-ның саланы дамыту және ұлттық индустриялық саясат аясындағы бастамаларды біріктіру мәселелерін талқылаған қатысушылардың жалпы жиналысына қатысты.

2024 жылы өткізілген іс-шаралар отандық және шетелдік серіктестердің Компаниямен бірлескен жобаларды әзірлеуге деген жоғары қызығушылығын көрсетті. Қол жеткізілген келісімдер, басталған келіссөздер, жаңа технологиялардың тұсаукесері одан әрі индустрияландыруға, технологиялар трансфертіне және ұлттық өндірістік базаны нығайтуға берік негіз қалайды. Компания Қазақстанның өнеркәсіптік әлеуетін дамытуға ықпал ететін және стратегиялық секторларда технологиялық егемендікті қамтамасыз ететін басым бағыттарды іске асыруды жалғастырады.

❖ КОМПАНИЯНЫҢ ТИІМДІЛІГІН ОРЫНДАУ, АКТИВТЕРДІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ КОМПАНИЯНЫҢ 2025 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ЖОСПАРЛАРЫ

◆ Компания қызметінің негізгі көрсеткіштерін орындау

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 25 желтоқсандағы №969 қаулысына сәйкес Компания қызметінің миссиясын, көзқарасын және келесі стратегиялық бағыттарын айқындайтын Компанияның 2020–2029 жылдарға арналған даму жоспары бекітілді:

1) Өндірісті әртараптандыру. Осы саладағы стратегияның мақсаты қорғаныс өнімдері мен қызметтерінің өндірісін кеңейту, қосарлы және азаматтық өнімдерді сатуды ұлғайту арқылы тұрақтылықты қамтамасыз ету, маркетинг пен экспортты жылжыту функцияларын дамыту болып табылады.

2) Инновациялық даму. Мақсат – өндірілетін өнімдер мен қызметтердің инновациялық және технологиялық жетістіктерін арттыру.

3) Өндірістік әлеуетті дамыту және пайдалану тиімділігін арттыру. Осы бағыттағы стратегияның мақсаты техникалық және технологиялық жарақтандырудың қажетті деңгейін қамтамасыз ету және өндіріс шығындарын азайту болып табылады.

4) Ұйымдастырушылық даму. Бұл бағыттың мақсаты Компанияның басқару қабілетін және оның активтер портфелінің табыстылығын арттыру болып табылады.

5) Тұрақты даму. Бұл стратегияның мақсаты – корпоративтік мәдениетті жақсарту, еңбекті қорғау және қауіпсіздікті жақсарту және қоршаған ортаны қорғау көрсеткіштерін жақсарту.

6) Қаржылық тұрақтылық. Осы саладағы стратегияның мақсаты оңтайлы борыштық жүктемені қамтамасыз ету және табыстылықты арттыру болып табылады.

Әрбір стратегиялық бағыт бойынша стратегиялық мақсаттар, міндеттер және тиімділіктің негізгі көрсеткіштері анықталады.

Даму жоспарының стратегиялық тиімділігін орындау динамикасы

2-кесте

№ р/с	Негізгі тиімділік көрсеткіштерінің атауы	Өлшем бірлігі	Жылдар бойынша көрсеткіштердің мәні				
			2023 ж.		2024 ж.		2025 ж.
			жоспар	нақты	жоспар	нақты	жоспар
1	Компанияның өнімді өткізуден түскен табысы	млрд. теңге	41,8	35,2	48,8	38,9	53,00
1.1	Компанияның ҚР машина жасау өнімі көлеміндегі үлесі	%	3,00	0,84	3,40	0,84	3,60
2	Компанияның жалпы табысындағы азаматтық өнімдердің үлесі	%	26	24	28	19	30
3	Жалпы түсімдегі экспорттық кірістің үлесі	%	2,8	3,6	2,8	0,5	4
4	Инновацияларды дамытуға жұмсалған шығыстардың жалпы кірістерден үлесі	%	2,0	1,6	2,0	11,6	3,0
5	Компанияның және ЕТҰ-ның оқудан өткен немесе біліктілігін арттырған қызметкерлерінің саны	адам	300	1 720	400	1 530	500
6	Негізгі капиталға инвестициялар	%	2,0	3,2	2,1	2,7	2,5
7	ЕК-ның кірісіндегі ЕК құнының үлесі	%	82,0	95,8	81,0	96,9	80
8	Еңбек өнімділігінің өсуі	мың теңге	12 672	19 222	13 700	17 307	14 900
9	Активтердің кірістілік коэффициентін арттыру, ROA	%	4,3	- 1,1	6,0	0,14	8
10	Тікелей шетелдік инвестициялардың келуі	мың АҚШ доллары	2 679	-	7 019	9 890	8 020
11	Топішілік коммуникацияның тиімділік деңгейі		6,0	7,8	6,0	8	7
12	Шешім қабылдау деңгейінде әйелдер үлесін арттыру	%	25	26	25	26	26
12.1	Атқарушы органдардағы әйелдер үлесін кезең-кезеңімен арттыру	%	-	-	-	33	33
12.2	Директорлар кеңесіндегі әйелдер үлесін біртіндеп арттыру	%	2	2	4	6,7	4
12.3	Ұйымдардың құрылымдық бөлімшелеріндегі әйел басшылардың үлес салмағын біртіндеп арттыру	%	25	28	30	29	30
13	Орта бизнестің үлесін арттыру үшін экономикаға мемлекеттің қатысу үлесін азайту	Сатылған активтер саны	5	3	-	1	-
14	Кадрлардың ауысуы	%	15%-дан аз	24,62%	10%-дан аз	20,67%	10%-дан аз
15	Нөлдік өлім көрсеткіші		-	-	-	-	-
16	Жасыл технологияларды пайдаланатын ЕҰ-ның үлесі	%	50	100	60	93	70
17	Қарыз жүктемесінің коэффициенті, қарыз / EBITDA	%	1,90	3,92	1,70	1,79	1,60
18	ROIC инвестицияланған капиталдың кірістілік коэффициенті	%	3,30	- 10,67	4,50	- 8,37	5,50

КП 1. 2024 жылдың операциялық нәтижелері бойынша Компанияның еншілес ұйымдарының өнімді өткізуден түскен кірісі 80%-ға жетіп, жоспарланған 48,8 млрд. теңгемен салыстырғанда 38,9 млрд. теңгені құрады. Бұл мақсатқа қол жеткізбеу келесі себептерге байланысты болды:

- «Тыныс» АҚ акциялар пакетін сату (жоспарланған көрсеткішке 7,7 млрд. теңге көлеміндегі сату көлемі туралы мәліметтер кіреді, іс жүзінде шоғырландырылмаған);

- «ПАМЖЗ» АҚ құрамдас бөліктерді уақтылы жеткізбеу нәтижесінде өз міндеттемелерін орындамауы,
- тапсырыстардың болмауына байланысты азаматтық өнімді өткізудің жоспарланған көлемін орындамауы;
- «Steel manufacturing» ЖШС шарттың орындалу мерзімін 2025 жылға ауыстыру нәтижесінде төмендеуі.

КП 1.1. Компанияның еншілес ұйымдарының Қазақстан Республикасындағы машина жасау өнімі көлеміндегі үлесі 2024 жылдың қорытындысы бойынша 3,4% жоспар 0,84% құрады. Жекелеген еншілес ұйымдардың өнімді өткізу көлемінің ұлғаюына қарамастан, көрсеткіштің орындалмауы Компания тобы бойынша машина жасау көлемінің өсуі жалпы ел бойынша қарағанда төмен болуымен байланысты (Қазақстан Республикасында машина жасау өнімін өндіру көлемі 2024 жылы 2023 жылмен салыстырғанда 11% - ға ұлғайды).

КП 2. 2024 жылға Компанияның жалпы кірісіндегі азаматтық өнімнің үлесі 28% жоспарлы көрсеткішпен 19% құрады. Көрсетілген көрсеткішке қол жеткізбеу «ЗИК» АҚ, «МЗК» АҚ, «ПАМЖЗ» АҚ, «АОО» ЖШС-ның азаматтық өнімді өткізу жоспарын орындамауымен байланысты, бұл өнім жеткізуге тапсырыстар мен жасалған келісім-шарттардың болмауына байланысты.

КП 3. 2024 жылы жалпы кірістегі экспорттық кірістің үлесі 2,8% деңгейінде жоспарланғанымен, іс жүзінде 0,5% құрады. Көрсеткіштің төмендеуіне геосаяси жағдай мен «Тыныс» АҚ акциялар пакетін сату әсер етті.

КП 4. Компанияның жалпы кірістеріндегі инновациялық дамуға жұмсалған шығыстардың үлесі 2% жоспармен 11,6% құрады.

КП 5. Оқытуды аяқтаған немесе біліктілігін арттырған Компания және еншілес ұйымдар қызметкерлерінің саны жоспарланған 400 адаммен салыстырғанда 1530 адамды құрады. Өсім еңбекті қорғау және қауіпсіздік бағдарламалары бойынша зауыттарда өндірістік персоналды міндетті түрде оқытуға байланысты болды.

Оқытуды немесе біліктілігін арттыруды аяқтаған қызметкерлер санының айтарлықтай өсуі «Зенит» Орал зауыты» АҚ, «ЗИК» АҚ, «Семей инжиниринг» АҚ және «Steel Manufacturing» ЖШС кәсіпорындарында өндірістік қажеттіліктер мен өндіріс көлемінің ұлғаюына байланысты болды.

КП 6. Негізгі капиталға инвестициялар еншілес ұйымдарды сатудан түскен табыс көлеміне пайыздық қатынаста еншілес ұйымдардың күрделі салымдарының көлемін көрсетеді және 2,1% жоспармен 2,7% құрады.

КП 7. Өнімнің өзіндік құнының еншілес кәсіпорынның кірісіндегі үлесі жоспарлы көрсеткіш 81% болғанда 96,9% деңгейінде болды. Жоспарға өзіндік құн үлесінің 15,9 пайыздық тармаққа артуы сатып алынатын материалдар мен жинақтаушы бұйымдардың құнының өсуіне, жоғары валюталық құбылмалылыққа және геосаяси жағдайға байланысты.

КП 8. 2024 жылы еңбек өнімділігі 13700 мың теңге жоспарлы көрсеткішпен 17293 мың теңгені құрап, жоспардан 26%-ға артық орындалды, жұмысшылар санының жоспарланған көрсеткішпен салыстырғанда 36%-ға азаюы нәтижесінде өнім өткізу көлемі 35%-ға төмендеді.

КП 9. Активтердің кірістілігі (ROA) 2024 жылы жоспарланған 6% (Компанияның таза пайдасының активтерге қатынасы) салыстырғанда 0,14% құрады. Бұл 2023 жылғы теріс көрсеткішпен салыстырғанда оң тенденцияны білдіреді. Дегенмен, төмен көрсеткіштер жоспарланған көрсеткішпен салыстырғанда таза кірістің төмендеуіне байланысты болды.

КП 10. Тікелей инвестиция ағыны жоспар 7 019 мың АҚШ долларын құрап, жоспар 141 пайызға орындалып, іс жүзінде 9 890 мың АҚШ долларын құрады.

КП 11. Мақсаты 6 баллмен топшілік байланыс тиімділігінің деңгейі іс жүзінде 8 баллды құрады (0-ден 10 балға дейінгі шкала бойынша қызметкерлер арасында сауалнама жүргізу).

КП 12. Шешім қабылдау деңгейіндегі әйелдер үлесінің жоспардағы 25%-ға қарағанда нақты өсімі 26%-ды құрады. Бұл өсім «Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ, «ПАМЖЗ» АҚ, «МЗК» АҚ, «Қазақстан инжиниринг» R&D орталығы» ЖШС, «Steel Manufacturing» ЖШС жетекшілік және әкімшілік лауазымдарға әйелдердің көптеп алынуына байланысты болды.

КП 12.1. Атқарушы органдардағы әйелдер үлесінің біртіндеп ұлғаюы Корпоративтік орталық Басқармасындағы әйелдер санының Компанияның Корпоративтік орталық Басқармасындағы әйелдердің жалпы санына қатынасын білдіреді. 2024 жылдың соңына қарай бұл көрсеткіш жоспарланған 0%-бен салыстырғанда 33%-ды құрады.

КП 12.2. Директорлар кеңесіндегі әйелдер үлесінің бірте-бірте ұлғаюы 6,7%-ға жетті, жоспарлы көрсеткіш 4%-ды құрайды.

КП 12.3. Ұйымдардың құрылымдық бөлімшелеріндегі басшы әйелдер үлесінің біртіндеп ұлғаюы, жоспар 30% болса, нақты көрсеткіш 29% құрады, 1% төмендеді.

КП 13. Орта бизнестің үлесін ұлғайту үшін экономикадағы мемлекеттің үлесін азайту жоспардағы 0%-ға қарағанда 1%-ды құрады (Жекешелендіру және қайта құрылымдау шеңберінде Компанияның сатылған активтерінің көлемін көрсетеді). «Эйрбас Хеликоптерс Қазақстан инжиниринг» ЖШС-нің 40% акциясы сатылды.

КП 14. Қызметкерлердің тұрақсыздығы – жұмыстан босатылған қызметкерлердің кәсіпорынның орташа жылдық жұмысшылар санына қатынасы. Бұл көрсеткіш 20,67%-ды құрады, ал жоспар 10%-дан аз. Кадрлардың ең жоғары тұрақсыздығы «Зенит» Орал зауыты» АҚ-да (99 еңбек шарты бұзылды), «МЗК» АҚ-да (76), «Қазтехнологиялар» АҚ-да (42), «ПАМЖЗ» АҚ-да (122), «Семей инжиниринг» АҚ-да (67) және Компанияның Корпоративтік орталығында 22 келісімшарт бұзылды.

КП 15. Өндірістік өлім деңгейі 0 жоспарымен 0.

КП 16. «Жасыл» технологияларды пайдаланатын еншілес ұйымдардың үлесі жоспарланған 60%, іс жүзінде 93% құрады. Компания ұйымдары өндірістік және тұрмыстық үй-жайларды энергия үнемдейтін жарықтандыруға кезең-кезеңімен көшуді, жалпы пайдалану орындарында қозғалыс датчиктерін орнатуды жүзеге асырады, майлау-салқындату сұйықтықтарын (МСС) оларда жұмыс істейтін персоналдың денсаулығына және қоршаған ортаға қауіп төндірмейтін маркаларға ауыстыруды жүргізеді.

КП 17. Борыштық жүктеме коэффициенті (қарыз/ЕБИТДА) 2024 жылы 1,70% жоспармен 1,79% құрады. Көрсеткіш несие бойынша сыйақы, табыс салығы, амортизация және есептелген амортизацияға дейінгі жалпы қарыздың пайдаға қатынасын білдіреді. Бұл коэффициент барлық таза ақша ағынын оларды өтеуге бағыттау арқылы Компанияның бар міндеттемелерді өтеу мүмкіндігін көрсетеді.

КП 18. Инвестицияланған капиталдың рентабельділік коэффициенті (ROIC) 2024 жылы жалпы пайданың 11%-дан (жоспар 6 953 млн. теңге) 5% - ға дейін (факт 2 288 млн. теңге) төмендеуі нәтижесінде 4,5% (Компанияның таза операциялық пайдасының орташа жылдық жиынтық инвестицияланған капиталға қатынасы) жоспарында теріс (8,37%) қалыптасты өнімнің өзіндік құнының өсуі (сатудан түскен табыстардағы ЕҰ өзіндік құнының үлесі жоспар бойынша 81%-дан іс жүзінде 96,9%-ға дейін өсті).

◆ **Компанияның және оның еншілес ұйымдарының операциялық және қаржылық нәтижелері**

Компания тобы туралы ақпарат

3-кесте

№	Еншілес ұйымның атауы	Өнімді сатудан түскен табыс, мың теңге	Жалпы пайда/шығын мың теңге	Еңбек өнімділігі (мың теңге/адам)	Персоналдың орташа саны (адам)
1	«ПАМЖЗ» АҚ	5 666 518	(1 213 437)	14 273	397
2	«С.М. Киров атындағы зауыт» АҚ	12 739 345	73 189	29 085	438
3	«Зенит» Орал зауыты» АҚ	8 398 851	135 025	10 978	765
4	«Гидроприбор» ФЗИ» АҚ	804 380	55 521	6 875	117
5	«Семей инжиниринг» АҚ	8 047 916	90 584	25 388	317
6	«МЗК» АҚ	209 648	(655 998)	866	242
7	«ҚИ» R&D орталығы» ЖШС	957 472	27 584	26 596	36
8	«Қазтехнологиялар» АҚ	272 420	(154 223)	5 675	48
9	«Қазинж Электроникс» ЖШС	-	(253 158)	-	3
10	«Steel manufacturing» ЖШС	1 772 843	177 553	16 265	109
11	«Авиациялық оқу орталығы» ЖШС	470	(73 157)	36	13

12	Корпоративтік орталық («Қазақстан инжиниринг» ҰК АҚ)	3 518 540	2 714 494	52 515	67
	Шоғырландырылған деректер	42 351 142	131 265	16 595	2 552

2024 жылдың аяғында өнімді өткізу мен қызмет көрсетуден түскен кіріс 64 819 053 мың теңге жоспармен 42 351 142 мың теңгені құрады, оның ішінде өнім сегменттері бойынша 65% орындалды:

- азаматтық өнім бойынша 12 325 625 мың теңге жоспармен нақты шығарылған 7 258 200 мың теңге, орындалуы 59 %;

- арнайы өнім бойынша нақты сомасы 35 092 942 мың теңге жоспар 52 493 428 мың теңге, орындалуы 67 %.

2024 жылдың қорытындысы бойынша Компания тобының таза кірісі 1 122 125 мың теңге жоспармен 131 265 мың теңгені құрады.

Негізгі көрсеткіштердің төмендеуі күрделі геосаяси жағдайға және Компанияның топтық ұйымдарындағы азаматтық және әскери тапсырыстардың қысқаруына байланысты.

Аудиттелген деректерге сәйкес 2024 жылдың аяғында активтер келесідей болды:

Компания тобының активтері

4-кесте
мың теңге

АКТИВТЕР	31.12.2024 ж. жағдай бойынша
ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР:	33 443 523
Негізгі қаражаттар	13 177 659
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	231 699
Материалдық емес активтер	108 494
Қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	3 433 077
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялар	5 208 700
Кейінге қалдырылған салық активтері	1 040 478
Алған несиелер	1 437 363
Пайдалануға шектелген ақша қаражаттары	4 824 574
Басқа ұзақ мерзімді активтер	619 833
Сатуға арналған активтер	3 361 646
АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР:	62 662 308
Тауарлық-материалдық қорлар	16 620 738
Сауда және басқа дебиторлық берешек	12 061 949
Табыс салығын алдын ала төлеу	1 835 157
Берілген несиелер	860 592
Берілген аванстар және өзге де ағымдағы активтер	17 601 436
Шектеулі қаражат	404 726

АКТИВТЕР	31.12.2024 ж. жағдай бойынша
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	13 261 201
Сатуға арналған активтер	16 509
ЖАЛПЫ АКТИВТЕР	96 105 831

2024 жылға жиынтық активтер 108 777 057 мың теңге жоспармен 96 105 831 мың теңгені құрады, «Тыныс» АҚ акциялар пакетін сату және «Stel Manufacturing» ЖШС-ін сенімгерлік басқаруға беру есебінен 12%-ға азайды.

Соңғы 3 жылдағы Компания қызметінің негізгі көрсеткіштері келесідей өзгерді:

Компания тобының негізгі көрсеткіштерінің динамикасы

5-кесте

млн. теңге

Көрсеткіш атауы	2022 жыл	2023 жыл	2024 жыл	2024 жылдан 2022 жылға дейін өсу/төмендеу динамикасы, %
Өнімді өткізуден түскен табыс	58 771	65 699	42 351	(28)
Активтер	128 359	117 600	96 106	(25)
Қаржылық нәтиже	5 128	(1 251)	131	(97)
Еңбек өнімділігі (мың теңге/адам)	17 314	19 222	17 293	(0,12)

2024 жылы өнімдер мен қызметтерді сатудан түскен кіріс 2022 жылмен салыстырғанда 28%-ға немесе 58 771 млн. теңгеден 42 351 млн. теңгеге дейін, 2023 жылмен салыстырғанда 36%-ға төмендеді, бұл тапсырыстардың азаюы және «Тыныс» АҚ акциялар пакетін сатумен байланысты.

2024 жылы активтер 96 106 млн. теңгені құрап, 2022 жылғы көрсеткішпен салыстырғанда 25%-ға, 2023 жылғы көрсеткішпен салыстырғанда 18%-ға азайды.

2024 жылы еңбек өнімділігі 2022 жылғы деңгейде болды және бір адамға 17 293 мың теңгені құрады, 2023 жылғы көрсеткішпен салыстырғанда 10%-ға төмендеген.

Компания өзінің еншілес ұйымдарымен бірге жыл сайын өнімсіз шығындарды азайту және өндірілген өнім мен қызметтің өзіндік құнын төмендету бойынша жұмыстарды жүргізеді.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-ның дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы меншік немесе сенімгерлік басқару құқығымен «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-ға тиесілі ұйымдарға қатысты дивидендтік Саясаты «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 2019 жылғы 20 қыркүйектегі шешімімен бекітілген

(№ 4 хаттамасы), сондай-ақ Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің 56-бабына сәйкес.

◆ **Активтерді басқару**

Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Жекешелендірудің 2021-2025 жылдарға арналған кейбір мәселелері туралы» 2020 жылғы 29 желтоқсандағы № 908 қаулысына және Компанияның активтерін қайта құрылымдаудың 2024-2025 жылдарға арналған Жоспарына сәйкес Компанияның 4 активін сату және 3 активін тарату (акциялар пакеттерін, қатысу үлестерін және жылжымайтын мүлікті) көзделген.

Іске асырылып жатқан активтер

6-кесте

№	Актив атауы
1.	«С.М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ
2.	«Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ
3.	«Зенит» Орал зауыты» АҚ
4.	«520 объекті» жылжымайтын мүлік (Солтүстік Қазақстан облысы, Петропавл қ., Теплые Кусты көшесі, 5)

Тарату сатысындағы активтер

7-кесте

№	Актив атауы
1.	«Талес Қазақстан инжиниринг» ЖШС
2.	«Каз-СТ Инжиниринг Бастау» ЖШС
3.	«Индра Қазақстан инжиниринг» ЖШС

2024 жылы Компанияның жылжымайтын мүлігі «520 объекті» (Солтүстік Қазақстан облысы, Петропавл қ., Теплые Кусты көшесі, 5) сатылды. Сатып алушы «Ultradecor Trading Kazakhstan» ЖШС болды.

◆ **Компанияның 2025 жылға арналған жоспарлары**

2025 жылы Компаниялар тобы бойынша өнімді өткізу нәтижесінде 51,6 млрд теңге көлемінде табыд алуды қамтамасыз ету.

2025 жылы Компания 2021-2025 жылдарға арналған Кешенді жекешелендіру жоспарын іске асыруды жалғастырады, оның шеңберінде «С.М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ, «Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ, «Зенит» Орал зауыты» АҚ Компанияға тиесілі акциялар пакеттерін сату көзделген.

Әйелдердің шешім қабылдау деңгейіндегі үлесін кезең-кезеңімен арттыру жоспарлануда, атап айтқанда еншілес ұйымдар мен Компанияның атқарушы органдары мен директорлар кеңестерінде.

Компания «жасыл» технологияларды енгізу және өндірісте жарақаттану жағдайларына жол бермеу бойынша шараларды қабылдауды жалғастырады.

2025 және 2029 жылдар аралығында Компания тобы бойынша өнімді сатудан түскен кірісті 53 млрд. теңгеден 86 млрд. теңгеге дейін ұлғайтуды жоспарлап отыр, ал азаматтық өнімнің жалпы кірістегі үлесін 2025 жылы 30%-ға дейін ұлғайту жоспарлануда. Сондай-ақ қарыз/EBITDA коэффициентін 116%-дан 12%-ға төмендету жоспарлануда.

2025 жылы Компания Жекешелендірудің 2021-2025 жылдарға арналған Кешенді жоспарында Компанияның «С.М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ, «Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ және «Зенит» Орал зауыты» АҚ акцияларының пакеттерін іске асыруда орындауды жалғастырады.

Шешім қабылдау деңгейінде – атқарушы органдарда, еншілес ұйымдар мен Компанияның Директорлар кеңестерінде әйелдердің үлесін кезең-кезеңімен ұлғайту жоспарлануда.

Компания «Жасыл» технологияларды енгізу және жұмыс орнындағы жарақаттардың алдын алу бойынша шараларды жалғастырады.

❖ КОМПАНИЯНЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ

Компанияның Инвестициялық саясатына сәйкес инвестициялық қызметтің мақсаты ұзақ мерзімді перспективада Компанияның құнын барынша арттыру болып табылады.

Инвестициялық саясаттың негізгі принциптері:

- стратегиялық мақсаттарды инвестициялық шешім қабылдау процесіне біріктіру;
- инвестициялық шешімдер қабылдауда инвестициялық бағалау құралдарын пайдалану;
- инвестициялық қызметті басқаруда жобаны басқару құралдары мен процедураларын пайдалану;
- бюджеттік бақылау балансы және Компанияның инвестициялық қызметінің нәтижелеріне жауапты менеджерлердің басқарушылық еркіндік дәрежесі;
- инвестициялық қызмет нәтижелерін міндетті түрде мониторингілеу, бағалау және талдау.

Компанияның инвестициялық жобалары импортты алмастыру шеңберінде қорғаныс және азаматтық мақсаттағы бұйымдарды өндіру мен сатуды кеңейту, ішкі қажеттіліктерді қанағаттандыру, экспорттық нарықтарға шығу мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған.

Жекелеген инвестициялық жобалар стратегиялық болып табылады және Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерін, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарын қайта қаруландыру және қорғаныс-өнеркәсіп

кешенін дамыту тұжырымдамасына сәйкес Қазақстан Республикасының ҚӨК дамытуға бағытталған.

2024 жылдың тамыз айында «Stel Manufacturing» ЖШС-де «Жеке қорғаныс құралдарын сынау зертханасын құру» инвестициялық жобасын іске асыру басталды.

Осы жобаның мақсаты отандық және шетелдік ЖБҚҚ өндірушілері үшін сынақтар жүргізу қажеттілігін қамтамасыз ететін Қазақстан Республикасының аумағында шығарылатын жеке броньды қорғау құралдарының (бұдан әрі - ЖБҚҚ) өнімін сертификаттаумен ағымдағы проблеманы шешу болып табылады.

2024 жылдың 12 қыркүйегінде «Stel Manufacturing» ЖШС өндірістік қуатын арттыру мақсатында инвестор (AYDA INTEGRATED DEFENSE SYSTEMS ЖШС) тартылды және Компания мен AYDA INTEGRATED DEFENSE TABLES TABLESFENSE (түрік компаниялары ASFAT және YDA Group) (бұдан әрі – Инвестор) арасында Steel Manufacturing ЖШС сенімгерлік басқару келісіміне басқару мерзімі 10 жылға қол қойылды.

Инвестордың негізгі міндеттері автоматты (винтовка) желісін іске қосу, қызмет (мамандандыру) профилін сақтау, жұмыс орындарын сақтау және жаңа жұмыс орындарын құру (қажет болған жағдайда) үшін «Stel Manufacturing» ЖШС-не өз қаражаты есебінен инвестицияларды бағыттау болып табылады.

3. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

❖ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУДЫҢ НЕГІЗГІ ПРИНЦИПТЕРІ МЕН ҚҰРЫЛЫМЫ

Компанияның корпоративтік басқару жүйесі Қазақстан Республикасының заңнамасына, сондай-ақ Жарғыға және Компанияның басқа да ішкі құжаттарына негізделеді.

Компания үшін корпоративтік басқару мүдделі тараптарға елеулі әсер ететін шешімдер қабылдауға бағытталған жауапты және тұрақты дамудың маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Біз корпоративтік тәжірибеміздің Компания ішінде де, оның еншілес ұйымдарында да ең жақсы халықаралық стандарттарға сәйкес келуін қамтамасыз етуге тырысамыз, бұл біздің қызметіміздің ашықтығын жоғары деңгейде қамтамасыз етеді.

Компанияның негізгі ішкі құжаттарының бірі – корпоративтік басқаруды жүйелеудің негізі болып табылатын Компанияның Корпоративтік басқару кодексі. Бұл құжат Компания қызметінің ашықтығын қамтамасыз етуге және оның дұрыс корпоративтік басқару стандарттарын сақтауға дайындығын растауға бағытталған.

2024 жылы Корпоративтік басқару кодексінің ережелерін белсенді түрде енгізу мақсатында Компанияда Директорлар кеңесінің 2023 жылғы

30 наурыздағы шешімімен бекітілген (№ 4 хаттамасы) «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі 2023-2024 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары іске асырылды. Бұл жоспар Компанияның өзін қамтиды және Директорлар кеңесі оның жұмыс барысын жарты жылда бір рет қарайды. 30 шараның 27-сі орындалды. Осы шараларды жүзеге асыру үшін Компанияның бюджетінде қолда бар ресурстардың жоқтығы орындалмауының себебі болып табылады.

Компания мен оның еншілес ұйымдары арасындағы қатынастар екі тараптың тиісті басқару органдары арқылы жүзеге асырылатын бекітілген корпоративтік рәсімдермен реттеледі. Корпоративтік басқаруды жақсарту бойынша тұрақты күш-жігерінде Компания өзі үшін де, оның еншілес ұйымдары үшін де ішкі құжаттарды әзірлеуге және жаңартуға бағытталған бірқатар негізгі бастамаларды жүзеге асырды.

Шешім қабылдау процесінде тәуелсіз директорлардың рөлін күшейту үшін Компания еншілес ұйымдар үшін тәуелсіз директор лауазымына үміткерлерді іріктеу бойынша конкурс ұйымдастырады. Тәуелсіз директорларын олардың жоғары біліктілігі мен әртүрлі салалардағы тәжірибесі негізінде таңдалады және олардың көпшілігі «Qazaq Independent Directors» қауымдастығының мүшелері болып табылады. Бұл процесс Компанияның еншілес ұйымдарының директорлар кеңесін қалыптастыруда және нығайтуда маңызды рөл атқарады.

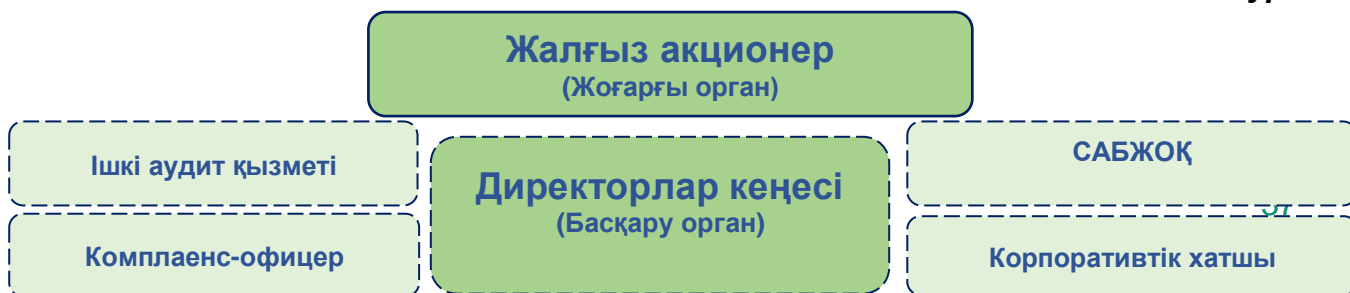
Компания мен оның ұйымдары арасындағы тиімді өзара іс-қимыл мен үйлестіруді қолдау үшін Компания мен оның ұйымдарының алдында тұрған ағымдағы міндеттер мен мәселелерді талқылау үшін тәуелсіз директорлармен тұрақты түрде кездесулер өткізіледі. Тәуелсіз директорлар корпоративтік басқаруды жақсарту бойынша ұсыныстарды белсенді түрде енгізеді, содан кейін оларды іске асыру мүмкіндігі қарастырылады.

Компанияны корпоративтік басқарудың маңызды принциптері:

- өкілеттіктерді ажырату принципі;
 - Жалғыз акционердің құқықтары мен мүдделерін қорғау принципі;
 - Директорлар кеңесі мен Басқарманың Қоғамды тиімді басқару принципі;
 - тұрақты даму принципі;
 - тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және аудит принциптері;
- корпоративтік жанжалдар мен мүдделер қақтығысын реттеу принципі;
- Қоғам қызметі туралы ақпаратты ашудағы ашықтық пен объективтілік принципі.

❖ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

3-сурет

❖ Компанияның корпоративтік басқару тәжірибесінің Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттарына сәйкестігі

Компанияның Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ұсыныстарын сақтау туралы есеп жыл сайын Директорлар кеңесінің қарауына ұсынылады.

Компанияның Директорлар кеңесі 2025 жылғы 16 мамырдағы отырысында (№ 06 хаттамасы) 2024 жылға арналған Компанияның Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерін сақтау/сақтамау туралы Корпоративтік хатшының есебін бекітті.

Сондай-ақ, корпоративтік басқаруды бағалау барысында тәуелсіз кеңесші («КПМГ Такс энд Эдвайзори» ЖШС) Компанияның корпоративтік басқару тәжірибесінің Қазақстан Республикасының Корпоративтік басқарудың үлгілік кодексінде белгіленген қағидаттарға сәйкестігіне баға берді.

2024 жылдың соңына қарай Компания Корпоративтік басқару кодексі қағидаттарының келесідей сақталуын қамтамасыз етеді:

8-кесте

Корпоративтік басқару кодексінің принциптері	Сәйкестік туралы ақпарат
Өкілеттіктерді ажырату принципі	Акционерлердің жалпы жиналысы, Директорлар кеңесі және Басқарма арасында өкілеттіктердің нақты бөлінуі қамтамасыз етіледі.
Акционерлердің құқықтары мен мүдделерін қорғау принципі	Жалғыз акционердің құқықтары, оның ішінде оның басқаруға қатысуы және ақпаратқа қолжетімділігі сақталады және қорғалады.
Директорлар кеңесі мен Басқарманың Қоғамды тиімді басқару принципі	Директорлар кеңесінің стратегиялық бағыты мен қадағалауы және Басқарманың есептілігі қамтамасыз етіледі. Дегенмен, экологиялық

	<p>күн тәртібін ашудың шектеулілігі, тәуекелдерді басқару мәселелерінің жүйелі түрде қаралмауы және сырттай жиналыстардың басымдығы бар. Құрылымдық және процедуралық олқылықтар бар: Директорлар кеңесінің қызметін бағалаудың болмауы, Директорлар кеңесінің құрамындағы гендерлік әртүрліліктің болмауы, Директорлар кеңесі мен Басқарманың даму жоспарларының болмауы, сабақтастық ережелерінің болмауы және Директорлар кеңесіне әлеуетті кандидаттармен жыл сайынғы сессиялардың болмауы.</p>
Тұрақты даму принципі	<p>Компания өз қызметінде тұрақты даму саласындағы экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мақсаттар арасындағы сәйкестікті қамтамасыз етуге ұмтылады. Дегенмен, Компанияға осы саладағы жаһандық трендтерді ұстануға, соның ішінде көміртегі төмен экономикаға көшуді және декарбонизацияны, сондай-ақ тұрақты қаржыландыру құралдарын дамытуды ынталандырады. Компанияға тұрақты дамуды тиімді жүзеге асырудың нақты құралдарын әзірлеу және оларды жүзеге асыру жоспарларын жүйелі түрде бақылау ұсынылады.</p>
Тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және аудит принциптері	<p>Тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесі қамтамасыз етілген. Ішкі бақылау жүйесі, тәуекелдерді басқару жүйесі және Ішкі аудит қызметі «қорғаныстың үш желісі» моделі негізінде ұйымдастырылған. Сондай-ақ Компания Ішкі бақылау қызметінің тиімді жұмысы мен тәуелсіздігін атап өтті. Дегенмен, Компанияның ішкі бақылау құралдары дамымаған: тәуекел және бақылау матрицалары және бизнес-процестердің блок-схемасы әзірленбеген. Бұдан басқа, бизнестің үздіксіздігін қамтамасыз ету бойынша кешенді жоспарлар жоқ, бұл тәуекелдерді бақылау және әрекет ету тиімділігін төмендетеді. Тәуекел мәдениеті мен майдандық қорғаныс қызметкерлерін даярлау жеткіліксіз дамыған. Тәуекелдерді</p>

	басқару қызметінің кадрлық құрамының жеткіліксіздігі оның тиімділігін төмендетеді.
Корпоративтік жанжалдар мен мүдделер қақтығысын реттеу принципі	Корпоративтік жанжалдар мен мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу қамтамасыз етіледі.
Қоғам қызметі туралы ақпаратты ашудағы ашықтық пен объективтілік принципі	Қаржылық және қаржылық емес ақпаратты ашу және қорғау қамтамасыз етіледі; қаржылық мүдделі тараптармен, Жалғыз акционермен өзара әрекеттесу процестері, корпоративтік жанжалдар мен мүдделер қақтығысын шешу процестері ұйымдастырылған. Дегенмен, ақпаратты ашудың кейбір аспектілері Компанияның ашықтығын арттыру үшін жақсартуды талап етеді.

Компанияның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы 17 шілдедегі шешімімен бекітілген Компанияның корпоративтік басқаруды жетілдірудің 2025–2027 жылдарға арналған жоспарында ескерілген барлық анықталған сәйкессіздіктер бойынша ұсынымдар берілді (№ 08 хаттамасы).

Компанияның тұрақты дамуын қамтамасыз ету және акционерлер мен инвесторлардың сенімін нығайту мақсатында Компания осы қағидаларды ұстануды жалғастырады.

❖ КОМПАНИЯНЫҢ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

Директорлар кеңесі – Жалғыз акционерге есеп беретін, Компанияны стратегиялық басқаруды қамтамасыз ететін және Компания Басқармасының қызметін қадағалайтын басқару органы.

Директорлар кеңесі өз өкілеттіктерін Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы», «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңдарына, Жарғыға, Корпоративтік басқару кодексіне, Директорлар кеңесі туралы ережеге және Компанияның басқа да ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырады.

Директорлар кеңесінің қызметі парасаттылық, тиімділік, белсенділік, адалдық, әділділік, жауапкершілік, ұқыптылық, кәсібилік, объективтілік және жүйелілік қағидаларына негізделген.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның Директорлар кеңесі келесі мүшелерден тұрады:

10-кесте

№	Директорлар кеңесінің құрамы	Өкілеттік мерзімі
---	------------------------------	-------------------

1	Исақұлов Рахымжан Ержанұлы	Директорлар кеңесінің төрағасы, өкілеттік мерзімі (тамыз 2025 жыл)
2	Сыдықов Бақытбек Сапарбекұлы	Директорлар кеңесінің мүшесі, өкілеттік мерзімі (тамыз 2025 жыл)
3	Тынысбеков Бауыржан Асқарұлы	Директорлар кеңесінің мүшесі, өкілеттік мерзімі (тамыз 2025 жыл)
4	Ақшалов Дәурен Есалыұлы	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор, өкілеттік мерзімі (тамыз 2025 жыл)
5	Сәтжанов Кенжебай Сәтжанұлы	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор, өкілеттік мерзімі (тамыз 2025 жыл)
6	Жәкенов Серікжан Әміржанұлы	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор, өкілеттік мерзімі (тамыз 2025 жыл)
7	Шоқпытов Андар Мәулешұлы	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор, өкілеттік мерзімі (тамыз 2025 жыл)
8	Тұрлыбаев Талғат Тоқтарханұлы	Директорлар кеңесінің мүшесі, өкілеттік мерзімі (тамыз 2025 жыл)

Компанияның Директорлар кеңесі мүшелерінің өкілеттік мерзімі 2025 жылдың 25 тамызына дейін.

**Исақұлов
Рахымжан Ержанұлы**

**Директорлар кеңесінің төрағасы
Қазақстан Республикасының Өнеркәсіп
және құрылыс вице-министрі**

**ДК-ге бірінші сайланған күні:
30.11.2024**

**ДК-нің қолданыстағы құрамына
сайланған күні: 30.11.2024**

Туған күні: 05.11.1987 жыл

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Роял Холлоуей университеті (Ұлыбритания), «Экономика және менеджмент бакалавры» мамандығы (2010, «Болашақ» бағдарламасы)

- Ұлттық Аспиранттар саяси зерттеу институты (Жапония), мемлекеттік басқару магистрі

Жұмыс орны және соңғы бес жылда атқарған лауазымдары:

- **2018-2020 жылдары**
Батыс Қазақстан облысы әкімі аппаратының басшысы
- **2020 - 2022 жылдары**
Астана қаласы әкімі аппаратының басшысы
- **2022 - 2023 жылдары**
Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі аппаратының басшысы
- **2023 жылдың қазаны - 2024 жылдың қарашасы**
Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігі аппаратының басшысы
- **2024 жылдың қараша айынан бастап**
Қазақстан Республикасының Өнеркәсіп және құрылыс вице-министрі.

Компанияның, жеткізушілері мен бәсекелестері акцияларын иеленбейді.

**Сыдықов
Бақытбек Сапарбекұлы**

Директорлар кеңесінің мүшесі,
Қазақстан Республикасы Қорғаныс
министрінің орынбасары

ДК-ге бірінші сайланған күні:
17.01.2024

**ДК-нің қолданыстағы құрамына
сайланған күні:** 17.01.2024

Туған күні: 12.10.1969 жыл

Азаматтығы: Қазақстан
Республикасы

Білімі:

- Владикавказ жоғары жалпыәскери командалық училищесі (1991)
- Бронды әскерлер әскери академиясы (1999)
- Ұлттық қорғаныс университеті әскери және мемлекеттік басқару факультеті (2013)

Жұмыс орны және соңғы бес жылда атқарған лауазымдары:

- **2017 - 2019 жылдары**

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі Әскери-техникалық саясат департаментінің бастығы

- **2019 - 2021 жылдары**

«Шығыс» өңірлік қолбасшылығы әскерлері қолбасшысының орынбасары

- **2021 - 2022 жылдары**

Бас штаб бастығы – Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Материалдық-техникалық қамтамасыз ету және қару-жарақ бастығының бірінші орынбасары

- **2022 - 2023 жылдары**

Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Қару-жарақ басқармасының бастығы

- **2023 жылдың маусымынан бастап**

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрінің қару-жарақ және әскери техника жөніндегі орынбасары

- **2025 жылдың шілдесінен бастап**

«Батыс Қазақстан машина жасау компаниясы» АҚ өкілдігінің басшысы.

Компанияның, жеткізушілері мен бәсекелестері акцияларын иеленбейді.

**Тынысбеков
Бауыржан Асқарұлы**

Директорлар кеңесінің мүшесі,
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі
Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру
комитеті төрағасының орынбасары

ДК-ге бірінші сайланған күні: 30.11.2024
ДК-нің қолданыстағы құрамына
сайланған күні: 30.11.2024
Туған күні: 17.10.1987 жыл
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Халықаралық Бизнес Университеті (2011 жыл)
- Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті (2014 жыл)
- Ноттингем университеті (Ұлыбритания) (2017 жыл)
- Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті (2020 жыл)

Жұмыс орны және соңғы бес жылда атқарған лауазымдары:

- **2019-2021 жылдары**
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің мемлекеттік қарыз алу департаменті концессиялық жобалар басқармасының басшысы
- **2022-2023 жолдары**
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру департаменті басшысының орынбасары, Алматы қ.
- **2023-2024 жылдары**
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің Батыс Қазақстан мемлекеттік мүлік және жекешелендіру департаментінің басшысы, Орал қ.
- **2024 жылдың 31 қазанынан бастап**
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті төрағасының орынбасары.
Компанияның, жеткізушілері мен бәсекелестері акцияларын иеленбейді.

Ақшалов Дәурен Есалыұлы
Директорлар кеңесінің мүшесі,
тәуелсіз директор,
Тәуекелдерді басқару комитетінің
төрағасы

ДК-ге бірінші сайланған күні:
17.01.2024

**ДК-нің қолданыстағы құрамына
сайланған күні:** 17.01.2024

Туған күні: 23.06.1982 жыл

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- ҚР ІІМ Академиясының заң институты, мамандығы «Заңгер
- Халықаралық бизнес университеті (UIB) Менеджмент бойынша іскерлік әкімшілендіру магистрі (MBA)

Жұмыс орны және соңғы бес жылда атқарған лауазымдары:

- **2018 – 2021 жылдары**
«Самұрық-Энерго» АҚ комплаенс қызметінің басшысы
- **2021 – 2023 жылдары**
«Самұрық-Қазына» АҚ комплаенс қызметінің басшысы
- **2023 жылдың тамызынан бастап**
ҚР Энергетика министрінің комплаенс жөніндегі штаттан тыс кеңесшісі,
Министрлікке ведомстволық бағынысты ұйымдардың комплаенс мәселесі жөніндегі кураторы

- **С июня 2024 года**
«Jusan Invest» АҚ басқарушы директоры (06.2024 ж. бастап).
Компанияның, жеткізушілері мен бәсекелестері акцияларын иеленбейді.

**СӘТЖАНОВ
КЕНЖЕБАЙ СӘТЖАНҰЛЫ**

**Директорлар кеңесінің мүшесі,
тәуелсіз директор,
Стратегия және инвестиция жөніндегі
комитетінің төрағасы**

ДК-ге бірінші сайланған күні:
17.02.2022

ДК-ге бірінші сайланған күні:
26.08.2022

Туған күні: 19.08.1955 жыл

Азаматтығы: Қазақстан
Республикасы

Білімі:

- Қарағанды политехникалық институты, 1977 ж., инженер-экономист
- Алматы мемлекеттік университеті, 2005 жыл, заңгер
- Еуразия ұлттық университеті жанындағы Дипломатиялық академия, 2005 жыл, халықаралық қатынастар

Жұмыс орны және соңғы бес жылда атқарған лауазымдары:

- **2018 - 2023 жылдары**

«Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығын жаңғырту мен дамытудың қазақстандық орталығы» АҚ Басқарма Төрағасының кеңесшісі

- **2019 жылдан бастап**

«Қазақ құрылыс және сәулет ғылыми-зерттеу және жобалау институты» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі.

Компанияның, жеткізушілері мен бәсекелестері акцияларын иеленбейді.

**ЖӘКЕНОВ
СЕРІКЖАН ӘМІРЖАНҰЛЫ**
Директорлар кеңесінің мүшесі,
тәуелсіз директор,
Тағайындаулар және сыйақылар
жөніндегі комитетінің төрағасы

ДК-ге бірінші сайланған күні:
09.12.2019

ДК-ге бірінші сайланған күні:
26.08.2022

Туған күні: 08.10.1949 жыл

Азаматтығы: Қазақстан
Республикасы

Білімі:

- Қарағанды политехникалық институты, инженер-механик

Жұмыс орны және соңғы бес жылда атқарған лауазымдары:

- **2009 жылдан бастап**

«КарГорМаш-М» ЖШС директоры, кеңесшісі

- **2019 жылдан бастап**

«Qazindustry» Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы» АҚ
Директорлар кеңесінің мүшесі.

Компанияның, жеткізушілері мен бәсекелестері акцияларын иеленбейді.

**ШОҚПЫТОВ
АНДАР МӘУЛЕШҰЛЫ**
Директорлар кеңесінің мүшесі,
тәуелсіз директор,
Аудит жөніндегі комитетінің төрағасы

ДК-ге бірінші сайланған күні: 26.08.2022

ДК-ге бірінші сайланған күні: 26.08.2022

Туған күні: 17.06.1958 жыл

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- В.И. Ленин атындағы Қазақ политехникалық институты, 1981 жыл, мамандығы инженер-жүйеші

- И.М. Губкин атындағы Ресей мемлекеттік мұнай және газ университеті, 1991 жыл, экономика ғылымдарының кандидаты, мұнай және газ бизнесін басқару.

Жұмыс орны және соңғы бес жылда атқарған лауазымдары:

- **2022 - 2023 жылдары**
«Нұрсұлтан Назарбаев халықаралық әуежайы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директоры
- **2021 – 2023 жылдары**
«Қазақстанның тұрақты даму қоры» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директоры
- **2019 - 2021 жылдары**
«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының кеңесшісі.

Компанияның, жеткізушілері мен бәсекелестері акцияларын иеленбейді.

Тұрлыбаев Талғат Тоқтарханұлы

Директорлар кеңесінің мүшесі,
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Басқарма Төрағасы

ДК-ге бірінші сайланған күні: 04.06.2024

ДК-ге бірінші сайланған күні: 04.06.2024

Туған күні: 10.09.1964 жыл

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Ф.Е. Дзержинский атындағы КСРО МҚК жоғары мектебі, 1990 жыл, Мәскеу, мамандығы Шығыс елдері бойынша маман;
- Ресей Федерациясының Президентіне қарасты Ресей халық шаруашылығы және мемлекеттік қызмет академиясы, Мәскеу қ., 2015 ж., біліктілігі — заңтану магистрі.

Жұмыс орны және соңғы бес жылда атқарған лауазымдары:

- **2017 жылдың наурызы – 2017 жылдың маусымы**
«Әскери стратегиялық зерттеулер орталығы» АҚ Президенті
- **2017 – 2024 жылдары**
«Семей инжиниринг» АҚ бас директоры
- **05.2024 жылдан бастап**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы.

Компанияның, жеткізушілері мен бәсекелестері акцияларын иеленбейді.

◆ Директорлар кеңесінің қызметі

Компанияның Директорлар кеңесі өз құзыретіндегі мәселелерді қарастыра отырып, ағымдағы мәселелерді шешуге назар аударды. Мәселелердің тізбесі және олар бойынша шешімдер Директорлар кеңесі отырыстарының тиісті хаттамаларында және қаулыларында көрсетіледі.

2024 жылы Директорлар кеңесінің 18 отырысы (12 – сырттай, 6 – сырттай) өткізілді, онда 109 мәселе қаралды.

Стратегиялық даму мен қаржы-шаруашылық қызметке айтарлықтай көңіл бөлінді.

3-сурет

Отырыстар саны бойынша Директорлар Кеңесінің қызметіне қатысу статистикасы

11-кесте

ТАӘ	Өкілеттік мерзімі	Қатысу %
Бейісбеков А.Ө.	01.01.2024 – 30.11.2024	100%
Исақұлов Р.Е.	30.11.2024 – 31.12.2024	100%
Сыдықов Б.С.	01.01.2024 – 31.12.2024	66%
Ахметов Е.С.	01.01.2024 – 30.11.2024	Қатыспаған (кездесулер, іссапарлар, әлеуметтік және жұмыс демалыстары)
Тынысбеков Б.А.	30.11.2024 – 31.12.2024	100%
Жәкенов С.А.	01.01.2024 – 31.12.2024	83%
Сәтжанов К.С.	01.01.2024 – 31.12.2024	89%
Шоқпытов А.М.	01.01.2024 – 31.12.2024	88%
Ақшалов Д.Е.	17.01.2024 – 31.12.2024	100%
Әбдірахманов Т.Қ.	01.01.2024 – 04.03.2024	Өкілеттігі тоқтатылғанға дейін 1 отырысқа қатысты 01.03.2024
Тұрлыбаев Т.Т.	04.06.2024 – 31.12.2024	100%

Директорлар кеңесі бекітілген жылдық жұмыс жоспары негізінде жұмыс істейді. 2024 жылғы жұмыс барысында Директорлар кеңесі Компания қызметінің басым бағыттары бойынша негізгі міндеттерді жүйелі түрде жүзеге асырды.

Директорлар кеңесі Компаниядағы корпоративтік басқаруды жетілдірудің негізгі бағыттарын анықтауда маңызды рөл атқарады. Директорлар кеңесінің отырыстарында корпоративтік басқару саласындағы Компания қызметіне қатысты мәселелер, оның ішінде осы салада атқарылған іс-шаралар туралы есептерге және оларды одан әрі іске асыру шараларына қатысты мәселелер жүйелі түрде қаралады. 2024 жыл ішінде Компанияның тәуекелдерді басқару жөніндегі есептері

Директорлар кеңесінің 2024 жылға арналған жұмыс жоспарына сәйкес тұрақты негізде Директорлар кеңесінің отырыстарында қаралды.

Директорлар кеңесі Компания Басқармасының құзыреттерін бағалауға және қызметін талдауға жеткілікті көңіл бөледі. Жыл сайын Директорлар кеңесі қызметтің стратегиялық және функционалдық негізгі көрсеткіштерін ескере отырып құрастырылған Басқарма төрағасы мен мүшелеріне қызметтің негізгі көрсеткіштерінің карталарын бекітеді, сондай-ақ олардың орындалуы туралы есептерді тыңдайды.

Компанияның Директорлар кеңесінің қызметіне 2024 жылы баға берілген жоқ.

◆ Директорлар кеңесінің комитеттері

Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңына сәйкес ең маңызды мәселелерді қарастыру және Директорлар кеңесіне ұсыныстар дайындау үшін Компания Директорлар кеңесінің Комитеттерін құруы керек.

Директорлар кеңесінің комитеттері келесі мәселелерді қарайды:

- 1) стратегиялық жоспарлау;
- 2) тағайындаулар мен марапаттар;
- 3) ішкі аудит;
- 4) әлеуметтік мәселелер;
- 5) Компанияның ішкі құжаттарында көзделген басқа да мәселелер.

Директорлар кеңесінің комитеттері Директорлар кеңесінің мүшелерінен және белгілі бір комитетте қызмет ету үшін қажетті кәсіби білімі бар сарапшылардан тұрады.

Директорлар кеңесінің комитетін Директорлар кеңесінің мүшесі басқарады. Функцияларына 1) - 5) тармақшаларда көрсетілген мәселелерді қарау кіретін Директорлар кеңесі комитеттерінің басшылары (төрағалары) тәуелсіз директорлар болып табылады.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес Комитеттер Директорлар кеңесінің отырысында қаралғанға дейін ең маңызды мәселелер кешені бойынша егжей-тегжейлі талдау жүргізу және ұсыныстар әзірлеу үшін құрылады.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда тұрақты негізде құрылған және жұмыс істейтін Директорлар кеңесінің төрт комитеті бар:

- Стратегия және инвестиция жөніндегі комитеті;
- Тағайындаулар және сыйақылар жөніндегі комитеті;
- Аудит жөніндегі комитеті;
- Тәуекелдерді басқару комитеті.

Директорлар кеңесінің комитеттеріндегі мүшелік

12-кесте

Комитет	Төрағасы	Мүшелер
Стратегия және инвестиция жөніндегі комитет	Сәтжанов Кенжебай Сәтжанұлы	Жәкенов Серікжан Әміржанұлы; Шоқпытов Андар Мәулешұлы Ақшалов Дәурен Есалыұлы
Тағайындаулар және сыйақылар жөніндегі комитет	Жәкенов Серікжан Әміржанұлы	Сәтжанов Кенжебай Сәтжанұлы Шоқпытов Андар Мәулешұлы Ақшалов Дәурен Есалыұлы
Аудит жөніндегі комитет	Шоқпытов Андар Мәулешұлы	Сәтжанов Кенжебай Сәтжанұлы; Жәкенов Серікжан Әміржанұлы; Ақшалов Дәурен Есалыұлы
Тәуекелдерді басқару комитет	Ақшалов Дәурен Есалыұлы	Шоқпытов Андар Мәулешұлы; Сәтжанов Кенжебай Сәтжанұлы; Жәкенов Серікжан Әміржанұлы

Компанияның Директорлар кеңесінің Стратегия және инвестициялар жөніндегі комитеті Компанияның Директорлар кеңесіне олардың құзыретіне кіретін мәселелер бойынша алдын ала қарау, талдау және ұсынымдар әзірлеу арқылы көмек көрсетеді. Компанияның Директорлар кеңесіне Компания қызметінің стратегиялық бағыттары, Компанияның инвестициялық жобаларын іске асыру, активтерді басқару, қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау, Корпоративтік даму, оның ішінде Компания қызметінің тиімділігін арттыруға, оның рентабельді қызметі мен орнықты дамуына ықпал ететін іс-шараларды әзірлеу мәселелері бойынша ұсыныстар дайындау мақсатында құрылған.

Компанияның Директорлар кеңесінің Тағайындаулар және сыйақылар жөніндегі комитеті Компанияның Директорлар кеңесіне олардың құзыретіне кіретін мәселелер бойынша алдын ала қарау, талдау және ұсынымдар әзірлеу арқылы көмек көрсетеді. Комитет Директорлар кеңесі жұмысының тиімділігі мен сапасын арттыру мақсатында, Директорлар кеңесінің құзыретіне жататын, кадр саясаты, корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік, тағайындаулар мен сыйақылар жүйесі саласындағы мәселелерді терең пысықтау және мониторингтеу,

сондай-ақ жалпы және жеке Директорлар кеңесі мүшелерінің, атқарушы орган мүшелерінің қызметін бағалау; мүшелер сабақтастығын жоспарлау арқылы құрылды Компанияның Директорлар кеңесіне есеп беретін қызметкерлер мен қызметтердің қызметін бағалау.

Компанияның Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті Компанияның Директорлар кеңесіне олардың құзыретіне кіретін мәселелер бойынша алдын ала қарау, талдау және ұсынымдар әзірлеу арқылы көмек көрсетеді. Компанияның қаржы-шаруашылық қызметін бақылау жүйесін белгілеу; ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің сенімділігі мен тиімділігіне мониторинг жүргізу; сыртқы және ішкі аудитордың (қажет болған жағдайда – Комплаенс-офицер) тәуелсіздігін бақылау, Қазақстан Республикасы заңнамасының сақталуы жөнінде ұсынымдар дайындау арқылы Компанияның Директорлар кеңесі жұмысының тиімділігі мен сапасын арттыру мақсатында құрылған, Компанияның ішкі құжаттары.

Компанияның Директорлар кеңесінің Тәуекелдерді басқару жөніндегі комитеті Компанияның Директорлар кеңесіне олардың құзыретіне кіретін мәселелер бойынша алдын ала қарау, талдау және ұсынымдар әзірлеу арқылы көмек көрсетеді. Компанияның Директорлар кеңесі жұмысының тиімділігі мен сапасын арттыру мақсатында Компанияда ішкі бақылау мен тәуекелдерді басқару жүйесінің болуын, жұмыс істеуін, жетілдірілуін және нығайтылуын қамтамасыз ету мәселелері бойынша ұсынымдар дайындау, Қазақстан Республикасының заңнамасын, Компанияның ішкі құжаттарын сақтау, сондай-ақ Компанияның Директорлар кеңесіне қызметтің (дамудың) басым бағыттарын әзірлеу және тәуекелдерді барынша азайту мәселелері бойынша ұсынымдар дайындау мақсатында құрылған олардағы тәуекелдер.

2024 жылы Комитеттер Компанияның Директорлар кеңесінің қарауына енгізілген мәселелерді алдын ала қарай отырып, өз қызметін белсенді жүргізді.

Комитет отырысының статистикасы

13-кесте

Комитеттің атауы	Отырыстар саны
Стратегия және инвестиция жөніндегі комитет	10
Тағайындаулар және сыйақылар жөніндегі комитет	10
Аудит жөніндегі комитет	9
Тәуекелдерді басқару комитет*	2

* 2024 жылғы 4 қазанда (Комитет құрылған күннен бастап) отырыстарын өткізеді.

◆ Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысы

Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңына сәйкес Жалғыз акционердің шешімімен Компанияның тәуелсіз директорларына – Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы төленеді және олардың функцияларын орындауға байланысты шығыстары өтеледі. Мұндай сыйақылар мен өтемақылардың мөлшері компанияның жалғыз акционерінің шешімімен – Компанияның Жалғыз акционерінің 2023 жылғы 01 қыркүйектегі шешімімен бекітілген мемлекеттік қызметшілер болып табылатын Директорлар кеңесінің мүшелерін қоспағанда, тәуелсіз директорларға және «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ акционерінің өкіліне сыйақылар мен шығыстарды өтеу ережесімен белгіленеді (№479 бұйрығы).

Тәуелсіз директорларға және акционерлер өкілдеріне (бұдан әрі – Директор) сыйақы екі бөліктен тұрады:

- Жалғыз акционердің шешімі бойынша жыл сайынғы тұрақты сыйақы;
- Жалғыз акционердің шешімі бойынша Директорлар кеңесі комитеттерінің жеке отырыстарына қатысқаны үшін жыл сайынғы қосымша сыйақы.

Мемлекеттік лауазымды тұлғалар болып табылатын Директорлар кеңесінің мүшелерін қоспағанда, тәуелсіз директорларға және акционерлердің өкілдеріне сыйақы мынадай мөлшерде төленеді:

- 3 700 000 (үш миллион жеті жүз мың) теңге мөлшерінде жыл сайынғы тұрақты сыйақы;
- Директорлар кеңесі комитеттерінің сырттай отырыстарына қатысқаны үшін 2 110 000 (екі миллион жүз он мың) теңге мөлшерінде жыл сайынғы қосымша сыйақы.

Алайда, сыйақы Директорлар кеңесінің отырыстарына (жеке/сырттай) қатысу шартымен, сырқатына байланысты отырыстарға келмеу жағдайларын қоспағанда, төленетінін атап өткен жөн.

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Компанияның Директорлар кеңесінің мүшелеріне төленген сыйақының жалпы сомасы 22 993 814 теңгені құрады.

◆ Қоғамдық кеңес

2021 жылдың қыркүйегінде құрылған Компанияның Қоғамдық кеңесі азаматтық қоғамның пікірлерін ескеруді қамтамасыз ету және Компания мен оның еншілес ұйымдарының ашықтығы мен жауапкершілігін арттыру мақсатында құрылған консультациялық-кеңесші және бақылаушы орган болып табылады.

Компанияның Қоғамдық кеңесінің құрамына азаматтық қоғамның, Компанияның және Компания тобының ұйымдарының өкілдері кіреді (Қоғамдық кеңестің мүшелері - кәсіпкерлік, машина жасау, қаржы, тұрақты даму және қоғамдық қызмет саласында білімі мен практикалық тәжірибесі бар сарапшылардың әртүрлі бейінді құрамы).

Қоғамдық кеңестің өкілеттіктері Қазақстан Республикасының заңнамасымен, Ережемен және Компанияның ішкі нормативтік құжаттарымен айқындалады. Компанияның Қоғамдық кеңесі туралы ақпарат Компанияның <https://ke.kz/ru/company/public-council/> сайтында орналастырылған.

2024 жылы Қоғамдық кеңестің 2 отырысы өтті.

◆ **Корпоративтік хатшы**

Корпоративтік хатшыға Компаниядағы корпоративтік басқару жүйесінің тиісті практикасын және дамуын, отырыстарды ұйымдастыруды және Компанияның Директорлар кеңесі мен комитеттерінің жұмысын қолдауды, Компания органдарының тиімді өзара іс-қимылын және Жалғыз акционердің құқықтары мен мүдделерін қорғауды, сондай-ақ Компания туралы ақпаратты ашуды (ұсынуды) және Компания құжаттарын заңнама мен Компанияның ішкі құжаттардың талаптарына сәйкес сақтауды қамтамасыз ету жүктеледі.

Корпоративтік хатшының функциялары, міндеттері мен жауапкершілігі Компанияның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 2 желтоқсандағы шешімімен бекітілген Корпоративтік хатшы туралы Ережеде белгіленеді (№ 19 хаттамасы).

Осылайша, өз қызметі шеңберінде Корпоративтік хатшы Директорлар кеңесі мен комитеттері отырысының күн тәртібі мәселелері бойынша материалдарды тиісінше дайындауды, оның ішінде материалдарды дайындау рәсімдерінің сақталуын қамтамасыз етеді, отырыстардың күн тәртібіне енгізу үшін өзіне тапсырылған күн тәртібі мәселелері бойынша материалдарды Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес Директорлар кеңесі мен комитеттерінің құзыретіне, Компанияның жарғысы және ішкі құжаттары, сондай-ақ ұсынылған материалдардың толықтығы сәйкестігін тексереді.

Корпоративтік хатшы Директорлар кеңесі мүшелерінің нақты және анық ақпаратты дер кезінде алуын қамтамасыз етеді.

◆ **Ішкі аудит қызметі**

Ішкі аудит қызметі (бұдан әрі – Қызмет) Директорлар кеңесінің шешімімен құрылды және 2007 жылдан бері жұмыс істейді.

Қызметте 2 адамнан тұратын штат бар.

Қызметтің негізгі мақсаты - Компанияның Директорлар кеңесіне тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару жүйелерін жетілдіруге жүйелі тәсіл енгізу арқылы Компания қызметін тиімді басқаруға және жетілдіруге бағытталған тәуелсіз және объективті кепілдіктер мен консультациялар беру.

Қызметтің қызметі Компанияның Ішкі аудит қызметі туралы ережемен, Компанияда ішкі аудитті ұйымдастыру саясатымен және басқа да ішкі нормативтік құжаттармен реттеледі.

Қызмет тоқсан сайын Компанияның Аудит жөніндегі комитеті мен Директорлар кеңесінің қарауына өз қызметі туралы есепті ұсынады.

Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 12 қаңтардағы шешімімен бекітілген Қызметтің 2024 жылға арналған жылдық аудит жоспарында (№25 хаттамасы) келесі аудиторлық тапсырмалар көзделген:

- **«Қазақстан авиациялық индустриясы» ЖШС**
 - *Өнімнің шығындары мен сатып алу процедураларының аудиті, соның ішінде жеткізушілерді таңдаудың негізділігі.*
- **«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ**
 - *2023 жылға арналған әкімшілік шығыстардың жекелеген түрлері бойынша лимиттер мониторингі;*
 - *Корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігін бағалау;*
 - *Ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін бағалау;*
 - *Компания басшылығының негізгі қызмет көрсеткіштерінің орындалуын тексеру.*
 - *Компанияның ресурстарын пайдаланудың ұтымдылығы мен тиімділігін және қызметкерлерді таңдау және жалдау, сондай-ақ ақылы қызметтерді көрсетуге шарттар жасасу үшін қолданылатын әдістерді (әдістерді) бағалау;*
 - *Компанияның Даму жоспарын әзірлеу (алгоритм) Ережелерінің сақталуына аудит, сондай-ақ олардың орындалуы туралы есептердің дұрыстығын бағалау.*

Іс жүзінде, 2024 жылы Қызмет келесі аудиторлық тапсырмаларды орындады:

- **«Қазақстан авиациялық индустриясы» ЖШС** - *Өнімнің құны мен сатып алу процедураларының аудиті, оның ішінде жеткізушіні таңдаудың негізділігі;*
- **«Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ-да** 2024 жылғы 24 мамырдағы (№ 09 хаттамасы) Компанияның Директорлар кеңесінің тапсырмасы бойынша «KazNefteMash» ЖШС директоры В.Г. Ахмадовтың 2024 жылғы 15 мамырдағы № 225 өтінішінде көрсетілген мәселелер бойынша аудит;
- **«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ** - *«Компанияның 2023 жылға арналған әкімшілік шығыстарының жекелеген түрлері бойынша лимиттер мониторингі»;*
- **«Қазтехнологиялар» АҚ-да** 2024 жылғы 4 қазандағы (№ 16 хаттамасы) Компанияның Директорлар кеңесінің тапсырмасы бойынша - *Өнімнің құнын және сатып алу рәсімдерін, оның ішінде жеткізушілерді таңдаудың негізділігін және сатып алынатын материалдар мен құрамдас бөліктерге бағаның негізділігін тексеру. Дебиторлық және кредиторлық берешектің аудиті.*

Жоғарыда аталған аудиторлық іс-шаралардан басқа, есептік кезеңде Қызмет жұмыс нәтижелері бойынша тиімділік коэффициентінің нақты мәндеріне және 2023 жылға арналған Компанияның басшы қызметкерлеріне сыйақы сомасының есебіне аудит жүргізді.

Жыл басынан бері аудиторлық іс-шаралардың қорытындысы бойынша 42 ұсыным берілді,

оның ішінде:

- *сыни – 14 ұсыныс;*

- *маңызды - 28 ұсыныс.*

Қызметтің мәліметінше, 2024 жылы 13 ұсыныс орындалды.

◆ **Комплаенс-офицер**

Компания әлеуметтік этикаға және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетке ерекше назар аударады, осыған байланысты Компанияда және еншілес ұйымдарында комплаенс-офицерлер қызметін жүзеге асырады, сатып алулар мен тұтастай қызметтің ашықтығын қамтамасыз ету жөніндегі құралдар енгізіледі, сондай-ақ ықтимал тәуекелдерді болдырмау үшін жеткізушілермен түсіндіру жұмыстары жүргізіледі.

Компанияның Комплаенс-қызметі Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 13 қыркүйектегі шешімімен (№ 13 хаттамасы) құрылды, 2024 жылғы 4 қазаннан бастап Комплаенс-офицер лауазымына – 1 бірлікпен қайта құрылды.

Комплаенс-офицер Компанияның Директорлар кеңесіне тікелей есеп береді және Директорлар кеңесінің тәуекелдерді басқару комитеті қадағалайды.

Комплаенс-офицердің функциялары, міндеттері мен міндеттері Компанияның Комплаенс-офицері туралы Ережеде көзделген.

Комплаенс-офицер өз қызметі шеңберінде Компания қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптарын және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Компанияның ішкі құжаттарын сақтауын, Компания қызметінің ашықтығын және Компанияға деген сенімді нығайтуды қамтамасыз етеді, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптарын, Компанияның ішкі құжаттарын, Компания алдындағы міндеттемелерді мүдделі тараптарды сақтамау салдарынан сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің және соған байланысты Компания шығындарының алдын алу және азайту жөніндегі іс-шараларды жүргізеді.

Компанияның сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саласындағы негізгі құжаттары:

1. Компанияның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты

Бекітілген: Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 13 қыркүйектегі шешімімен (№ 13 хаттамасы). Бұл сыбайлас жемқорлыққа қарсы қағидаттарды, ішкі бақылау әдістерін және қызметкерлердің мінез-құлық нұсқауларын анықтайтын негізгі құжат. Құжат сыбайлас жемқорлыққа

төзбеушілік мәдениетін дамытуға, алдын алу шаралары мен жауапкершілік жүйесін құруға бағытталған.

2. 2023 жылға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жоспары

Бекітілген: Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 желтоқсандағы шешімімен (№ 21 хаттамасы). Бұл сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға бағытталған іс-шаралардың, мерзімдердің және жауапты тұлғалардың толық тізбесін білдіреді. Жоспар ішкі бақылауды, қызметкерлерді оқытуды, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалауды, этикалық тәжірибені енгізуді және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл рәсімдерінің сақталуын бақылауды қамтиды.

3. Компаниядағы мүдделер қақтығысын анықтау және шешу саясаты

Бекітілген: Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 желтоқсандағы шешімімен (№ 21 хаттамасы). Бұл құжат мүдделер қақтығысының қаупін барынша азайтуға бағытталған және оларды анықтау, хабарлау, шешу және тіркеу тәртібін сипаттайды. Саясат Компанияның мүдделерінің басымдығына және қызметкерлер мен мердігерлер арасындағы қарым-қатынастардың ашықтығына баса назар аударады.

4. Компаниядағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі Нұсқаулық

Бекітілген: Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 желтоқсандағы шешімімен (№ 21 хаттамасы). Ол сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар мен сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің тізбесін, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық белгілері анықталған жағдайда қызметкерлердің әрекеттерінің алгоритмін анықтайды. Бұл Нұсқаулық барлық қызметкерлер үшін практикалық нұсқаулық ретінде қызмет етеді.

5. Компанияның сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттары

Бекітілген: Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 желтоқсандағы шешімімен (№ 21 хаттамасы). Бұл құқықтық мәдениет деңгейін көтеруге, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлықты тәрбиелеуге және корпоративтік әдепті дамытуға бағытталған мінез-құлық нормаларының, тыйым салулар мен ұсыныстардың міндетті жиынтығын құрайды.

Осылайша, 2024 жылы Комплаенс-офицердің қызметі жүйелі, құжатталған және қатаң реттелді. Барлық жұмыстар ашықтық, адалдық, құқық бұзушылықтардың алдын алу, Қазақстан Республикасының заңнамасын сақтау корпоративтік қағидаттарына толық сәйкестікте жүзеге асырылады.

◆ Сатып алуды бақылау жөніндегі Орталықтандырылған қызметі

Сатып алуды бақылау жөніндегі Орталықтандырылған қызметі Компанияның Директорлар кеңесіне есеп береді және Компания мен еншілес ұйымдарының Қазақстан Республикасының заңнамасын және

Компания мен еншілес ұйымдардың сатып алу саласындағы басқа да ішкі құжаттарын сақтауына ішкі бақылауды жүзеге асырады.

Сатып алуды бақылау жөніндегі Орталықтандырылған қызметі өз қызметін Компанияның Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 30 сәуірдегі шешімімен бекітілген Компанияның сатып алуды бақылау жөніндегі Орталықтандырылған қызметі туралы ережеге және Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2021 жылғы 30 қарашадағы No 1252 бұйрығымен бекітілген Ұлттық әл-ауқат қорының Сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызметін қоспағанда, сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызмет жүзеге асыратын бақылау жүргізу қағидаларына сәйкес жүзеге асырады.

Сатып алуды бақылау жөніндегі Орталықтандырылған қызметтің негізгі міндеттері еншілес ұйымдардың, Компанияның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының заңнамасын және Компанияның және еншілес ұйымдардың сатып алу саласындағы ішкі құжаттарын сақтауын бақылау, сондай-ақ Компанияда және еншілес ұйымдарда сатып алуды жүзеге асыру рәсімдері мен процесін жетілдіру болып табылады.

Сатып алуды бақылау жөніндегі Орталықтандырылған қызметі өзінің негізгі мақсаттарына сәйкес белгіленген тәртіппен келесі функцияларды жүзеге асырады:

- веб-портал арқылы жүргізілетін сатып алуларға үздіксіз мониторингті жүзеге асырады;

- Компания органдары арасында, Қызмет пен Компанияда сатып алу рәсімін жүзеге асыратын жауапты құрылымдық бөлімшелер/қызметкерлер арасындағы нақты және тиімді өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді;

- Компанияның және еншілес ұйымдарының органдарының, лауазымды адамдарының және қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының сатып алу саласындағы заңнамасын, Компанияның Жарғысын және ішкі құжаттарын орындауын және сақталуын бақылайды;

- Қызметтің құзыреті шегінде өтініштер мен шағымдарды қарайды;

- Компанияда және еншілес ұйымдарда сатып алу рәсімдері туралы ақпаратты (есептерді) жинақтайды және ұсынуды қамтамасыз етеді және ақпараттың ашықтығын жоғары деңгейде қолдайды;

- Компанияның және еншілес ұйымдардың лауазымды тұлғаларына, қызметкерлеріне мемлекеттік органдардың талаптарына, Қазақстан Республикасының сатып алу саласындағы заңнамасының ережелеріне қатысты мәселелер бойынша консультациялар береді және ұйымдастырады;

- Компанияда және еншілес ұйымдарда сатып алу ережелері мен рәсімдерін әзірлеу және қайта қарау бойынша жұмыс топтарына қатысады.

Сатып алу кезіндегі бұзушылықтарды ерте кезеңде анықтау және алдын алу бойынша Компания мен оның еншілес ұйымдарының сатып алу мониторингі шеңберінде Сатып алуды бақылау жөніндегі Орталықтандырылған қызметі анықталған бұзушылықтарды жою үшін 2024 жылы 37 хабарлама (2023 жылы 29 болды) шығарды. Барлық бұзушылықтар жойылды.

2024 жылы «Mitwork» Еуразиялық электрондық сатып алу порталы арқылы сатып алудың барлық әдістері бойынша Компания тобымен жасалған шарттардың жалпы сомасы 9 млрд. 121 млн. теңгені құрады.

Өткізілген сатып алу құрылымында тендер үлесі 3% немесе сомасы - 315 млн. теңгені құрады;

- баға ұсыныстарын сұрату (БҰС) әдісі бойынша жүзеге асырылған сатып алу үлесі 46% немесе 4 млрд. 265 млн. теңге сомасында;
- өтпеген сатып алулар бойынша Бір көзден әдісі бойынша сатып алу үлесі, яғни тендер және БҰС тәсілімен сатып алуда бір ғана қатысушы қалған жағдайда – 45% немесе 4 млрд. 169 млн. теңге сомасында;
- Тікелей шарт жасасу арқылы Бір көз тәсілімен жүргізілген сатып алу үлесі - 4% немесе 368 млн. теңге.

Қазақстан Республикасы «Квазимемлекеттік сектордың жекелеген субъектілерін сатып алу туралы» Заңының 10-бабына сәйкес Компанияның еншілес және тәуелді ұйымдарынан сатып алуға «Mitwork» Еуразиялық электрондық сатып алу порталына келіп түскен жеткізушілерге жосықсыз қатысушылар тізіліміне енгізу туралы 6 материал қаралды, тексерілді және жіберілді.

Ережеге сәйкес жосықсыз қатысушылар тізіліміне енгізілген жеткізушілер екі жылға сатып алуға қатысу құқығынан айырылады.

2024 жылы Сатып алуды бақылау жөніндегі Орталықтандырылған қызметі атына 4 шағым және 1 өтініш түсті. Олардың барлығы қаралды, тексерілді және оларға жауаптар берілді.

❖ КОМПАНИЯ БАСҚАРМАСЫ

Компанияның ағымдағы қызметіне басшылықты алқалы атқарушы орган – Басқарма жүзеге асырады, ол Компания қызметінің басқа органдардың құзыретіне жатпайтын мәселелері бойынша шешімдер қабылдайды.

Басқарманың сандық құрамын, өкілеттік мерзімін, Басқарма Төрағасы мен мүшелерін сайлауды (тағайындауды) айқындау, олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ ызметтің негізгі көрсеткіштерін және Компанияның Төрағасы мен басқарма мүшелері үшін олардың нысаналы мәндерін бекіту Компанияның Директорлар Кеңесінің айрықша құзыретіне жатқызылады.

Басқарма өз қызметін Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы», «Мемлекеттік мүлік туралы» заңдарына, Жарғыға, Компанияның Корпоративтік басқару кодексіне, Компания Басқармасы

туралы ережеге және Компанияның басқа да ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырады.

Компанияның Басқарма Төрағасы мен мүшелері және Жалғыз акционердің мүддесі үшін әрекет етуі, мінсіз іскерлік беделге ие болуы, Компанияның ағымдағы қызметіне басшылық жасау үшін қажетті кәсіби құзыреттілікке ие болуы, Компания қызметі саласында да, басқару саласында да арнайы білімі болуы, сондай-ақ оларға жүктелген міндеттерді тиісінше орындауы тиіс.

◆ **Басқарманың қызметі туралы**

2024 жылы Компания Басқармасының 44 отырысы өтіп, онда 98 мәселе қаралды.

Компанияның Директорлар кеңесінің отырыстарында келесі мәселелерге ерекше назар аударылды:

- Компания активтері құнының жалпы мөлшерінің он пайызынан азын құрайтын мүлікті Компания сатып алатын немесе иеліктен шығаратын (сатып алуы немесе иеліктен шығаруы мүмкін) мәміле немесе өзара байланысты мәмілелер жиынтығы туралы шешім қабылдау;
- Компанияның қызметін ұйымдастыру мақсатында қабылданған ішкі құжаттарды бекіту;
- Компанияның жекелеген еншілес және тәуелді ұйымдардағы акциялар пакеттерін (қатысу үлестерін) иеліктен шығаруы;
- Компанияның оның меншікті капиталы мөлшерінің он пайызынан аз сома міндеттемелерін ұлғайту туралы шешім қабылдау;
- Директорлар кеңесінің және Жалғыз акционердің қарауына енгізілген мәселелер бойынша материалдарды алдын ала қарау және бекіту.

Есепті кезеңде Компанияның Басқармасы якомпаниям алдында тұрған міндеттерді тиімді шешу үшін Жалғыз акционермен және Директорлар кеңесімен, сондай-ақ корпоративтік қатынастардағы барлық мүдделі тараптармен белсенді өзара іс-қимыл жасады.

Басқарма хатшысы Компанияның қызметкері болып табылады және Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 12 қазандағы шешімімен бекітілген Компанияның Басқармасы туралы ереженің (№ 08 хаттамасы) негізінде әрекет етеді.

◆ **Басқарманың құрамы**

(2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша)

**Тұрлыбаев
Талғат Тоқтарханұлы**

Басқарма Төрағасы

Туған жылы: 10.09.1964 жыл
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Ф.Е. Дзержинский атындағы КСРО МҚК жоғары мектебі, 1990 жыл, Мәскеу, мамандығы Шығыс елдері бойынша маман
- Ресей Федерациясының Президентіне қарасты Ресей халық шаруашылығы және мемлекеттік қызмет академиясы, Мәскеу қ. 2015 ж., мамандағы заңтану магистрі.

Жұмыс орны және соңғы бес жылда атқарған лауазымдары:

- **2017 жылдың наурызы – 2017 жылдың маусымы**
«Әскери стратегиялық зерттеулер орталығы» АҚ Президенті
- **2017 – 2024 жылдары**
«Семей инжиниринг» АҚ бас директоры
- **05.2024 жылдан бастап**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы.

Компанияның, жеткізушілері мен бәсекелестері акцияларын иеленбейді.

**ҚИСЫҚОВ
ҚУАНЫШ МҰСЫМХАНҰЛЫ**

**Басқарма төрағасының
орынбасары**

*қауіпсіздік, мемлекеттік құпияларды қорғау
және құқықтық қамтамасыз ету
мәселелерін қадағалайды*

Туған жылы: 11.07.1964 жыл
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- КСРО МҚК жоғары курстары, Ташкент қ., жоғары арнаулы білімі бар офицер
- Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік университеті, заңгер

Жұмыс орны және соңғы бес жылда атқарған лауазымдары:

- **2010 - 2018 жылдары**
Қазақстан Республикасының Өзірбайжандағы, Тәжікстандағы, Қырғызстандағы Елшілігінің кеңесшісі
- **2018 - 2019 жылдары**
«Қазақстан Ғарыш Сапары» ҰК» АҚ жалпы мәселелер жөніндегі вице-президенті
- **2019 - 2020 жылдары**
«Қазақстан Ғарыш Сапары» ҰК» АҚ Басқарма төрағасының кеңесшісі
- **2020 жылдың тамыз айынан бастап**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары.

Компанияның, жеткізушілері мен бәсекелестері акцияларын иеленбейді.

**Чокушева
Кулазия Әділбекқызы**

**Басқарма төрағасының
орынбасары**

бухгалтерлік есеп және қаржы, экономика және жоспарлау, корпоративтік басқару және активтерді басқару мәселелерін қадағалайды

Туған жылы: 24.06.1990 жыл

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Қазақ гуманитарлық заң университеті, қаржы бакалавры
- Қазақ гуманитарлық заң университеті, қаржы магистрі

Жұмыс орны және соңғы бес жылда атқарған лауазымдары:

- **2013 жылдан бастап**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ қызметкері (менеджер, бас менеджер, департамент директоры)
- **2024 жылдың қаңтарынан бастап**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары.

Компанияның, жеткізушілері мен бәсекелестері акцияларын иеленбейді.

◆ Басқарманың сыйақысы

Компанияның басшы қызметкерлерінің қызметін бағалау және сыйақы төлеу және әлеуметтік қолдау көрсету шарттары, тәртібі Компанияның Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 наурыздағы шешімімен (№ 05 хаттамасы) бекітілген еңбекақы төлеу, сыйлықақы (сыйақы) қызметін бағалау және «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма мүшелеріне әлеуметтік қолдау көрсету Қағидаларымен регламенттелген.

Нәтижеге негізделген сыйақы (қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді сыйақы) қол жеткізілген табыстарды материалдық ынталандыру және еңбек тиімділігін арттыру мақсатында қызмет нәтижелері бойынша төленеді және тұрақты сипатта болмайды.

Басшы қызметкерлер қызметінің тиімділігін бағалау рәсімі мынадай кезеңдерден тұрады:

- мотивациялық қызметтің негізгі көрсеткіштерін (ҚНК) таңдау, нысаналы мәндерді қою;
- мотивациялық ҚНК бекіту;
- нәтижелілік мониторингі;
- нақты өнімділікті есептеу және бекіту.

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Компания Басқармасының мүшелеріне төленген төлемдердің жалпы сомасы (жылдық еңбекақы, сыйақы, бюджетке төленетін салықтар, басқа да міндетті төлемдер) 86 566 893,10 теңгені құрады.

◆ Басқарма хатшысы

Басқарма хатшысы жоғары кәсіби, іскерлік және жеке қасиеттерге, ұйымдастырушылық қабілетіне ие болуы керек.

Басқарма хатшысының функцияларына мыналар жатады:

- Басқарма жұмыс Жоспарының орындалуын әзірлеу және мониторингілеу,
- Басқарма отырысының күн тәртібін және Басқарма отырысының күн тәртібіне сәйкес материалдарды қалыптастыру;
- Компания Басқармасының шешімдерін ресімдеу;
- Басқарма шешімдерінің орындалуын мониторингілеу және бақылау.

❖ ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕСІ ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

◆ Ішкі бақылау жүйесі

Ішкі бақылау жүйесі Компанияның корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесінің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады.

Компанияда ішкі бақылауды ұйымдастырудың негізгі қағидаттары мен тәсілдері Компанияның Директорлар кеңесінің 2014 жылғы 27 маусымдағы шешімімен бекітілген «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ ішкі бақылау жүйесі туралы Ережеде (№7 хаттамасы), Компанияның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 02 желтоқсандағы шешімімен енгізілген өзгерістер мен толықтырулармен (№19 хаттамасы) көрсетілген.

Ішкі бақылау жүйесі үш негізгі бағыт бойынша Компанияның мақсаттарына қол жеткізуге негізделген сенімділікті қамтамасыз етуге бағытталған:

- операциялық тиімділікті арттыру;
- толық және сенімді қаржылық есептілікті дайындау;
- Қазақстан Республикасы заңнамасының және Компанияның ішкі құжаттарының талаптарын сақтау.

Ішкі бақылау жүйесі туралы Ереже тәуекелге негізделген тәсілді пайдалана отырып, Компаниядағы ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін ұйымдастыру, мониторингтеу және бағалау үшін Директорлар кеңесінің жауапкершілігін белгілейді.

Компания Басқармасы ішкі бақылау жүйесінің тиімді жұмыс істеуі үшін жауап береді.

Бұл ретте, Компанияның ішкі аудит қызметі Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тұрақты мониторингінің бөлігі ретінде әрекет етеді және ішкі бақылау жүйесін оның қойылған мақсаттарға, міндеттерге және берілген критерийлерге сәйкестігі тұрғысынан тікелей бағалайды және ішкі бақылау жүйесін жетілдіру жөнінде ұсынымдар береді.

Компанияның Ішкі аудит қызметі (2025 жылғы 31 наурыздағы аудиторлық есеп) есепті кезеңдегі Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне аудит жүргізіп, жалпы тиімділік рейтингін 83,7% құрады.

◆ Тәуекелдерді басқару

Компанияның тәуекелдер саласындағы негізгі құжаты Компанияның Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 30 сәуірдегі шешімімен бекітілген Қоғамның тәуекелдерді басқару саясаты болып табылады (№ 4 хаттама).

Тәуекелдерді басқару Компания тобының құндылығы мен беделіне теріс әсер етуі мүмкін тәуекелдер деңгейін төмендету бойынша шараларды уақтылы анықтауға және қабылдауға бағытталған әртүрлі процестер мен стратегияларды қамтитын Компания қызметінің құрамдас бөлігі болып табылады.

Компания стратегиялық, қаржылық, операциялық және құқықтық тәуекелдер санаттарына бөлінген тәуекелдердің кең ауқымын ескере отырып жұмыс істейді.

Корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесінің негізгі принциптері:

- тұтастық – тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі контекстінде Компания тобының жалпы тәуекелінің элементтерін қарастыру;
- ашықтық – тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесін дербес немесе оқшауланған ретінде қарауға тыйым салу;
- құрылымдық – тәуекелдерді басқарудың кешенді жүйесінің нақты құрылымы бар;
- хабардарлық – тәуекелдерді басқару объективті, сенімді және өзекті ақпараттың болуымен бірге жүреді;
- үздіксіздік – тәуекелдерді басқару процесі тұрақты негізде жүзеге асырылады;
- циклділік – тәуекелдерді басқару процесі оның негізгі құрамдас бөліктерінің үнемі қайталанатын, құрылымдық циклі болып табылады.

Компаниядағы тәуекелдерді басқару жүйесінің құрылымы:

Бірінші деңгейді Компанияның Директорлар кеңесі ұсынады, ол корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесін қадағалауда шешуші рөл атқарады.

Компанияның Директорлар кеңесі мынадай негізгі (аса маңызды) функцияларды орындайды:

- Компанияның ішкі құжаттарын және тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау рәсімдерін бекіту, сондай-ақ оларды жетілдіру, сәйкестікті қамтамасыз ету және тиімділігін талдау;
- Компанияның тәуекелдер туралы есептерін қарау және бекіту.

Екінші деңгей – тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін ұйымдастыруға және корпоративтік саясаттың іске асырылуын және сақталуын қамтамасыз ету үшін тәуекелдерді бақылау құрылымын құруға жауапты Компанияның Басқармасы.

Басқарма Компанияның тәуекелдерді басқару саясаты мен философиясын көрсететін тәуекелді білу мәдениетін құруға жауапты.

Басқарма сонымен қатар қызметкерлердің тәуекелдерді басқару бойынша нақты анықталған міндеттеріне ие болуы және өз міндеттерін орындау үшін жауап беруі үшін тиімді тәуекелдерді басқару жүйесін құруға жауапты.

Компанияның Басқармасы келесі функцияларды орындау арқылы тәуекелдерді басқару жүйесінің тұтастығы мен функционалдығын қамтамасыз етеді:

- тәуекелдерді басқару саясатын іске асыру;
- ықтимал тәуекелдерді анықтауға және бағалауға мүмкіндік беретін тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін ұйымдастыру;
- Компанияның құрылымдық бөлімшелерінің Саясат ережелерін сақтауын қамтамасыз ету;
- тәуекелдерді басқару жүйесінің тұтастығы мен функционалдығын қамтамасыз ету үшін тәуекелдерді басқару саласындағы ішкі рәсімдер мен ережелерді және басқа да функцияларды жетілдіру.

Компанияның Директорлар кеңесі мен Басқармасы өз функцияларын орындау кезінде «Үш қорғаныс желісі» үлгісіне сүйенеді.

Үшінші деңгей – Компанияның тәуекелдерді басқаруға жауапты құрылымдық бөлімшесі (Компанияның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау қызметі), оның негізгі функциялары:

- маңызды тәуекелдерді анықтау және бағалау процесін ұйымдастыру және үйлестіру;
- Компанияның Басқармасы мен Директорлар кеңесіне тәуекелдер туралы ақпаратты дайындау және ұсыну;
- әдіснамалық базаны, саясатты, тәуекелдерді басқару ережелерін және тәуекелдер мониторингі рәсімдерін әзірлеу, енгізу және жаңарту (қажет болған жағдайда);
- тәуекелдерді басқарудың басқа бизнес-процестерге интеграциялануын қамтамасыз ету және тәуекелдерді басқару мәдениетін дамыту;
- тәуекелдерді басқару мәселелері бойынша Компания қызметкерлеріне әдістемелік және консультациялық қолдау көрсету;
- тәуекелдің туындауының ықтимал жағдайларын, нақты немесе әлеуетті, тәуекелдің жоғарылауын көрсететін теріс тенденцияларды анықтау, тәуекелді тудырған факторларды талдау және күтілетін шығынның ауқымын бағалау.

Компанияның ішкі аудит қызметі төртінші деңгей болып табылады және келесі негізгі функцияларды орындайды:

- тәуекелдерді басқару рәсімдерінің және тәуекелдерді бағалау әдістемесінің аудиті, сондай-ақ тәуекелдерді басқару рәсімдерінің тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар әзірлеу;
- бекітілген ішкі құжаттарға сәйкес басқа да функциялар.

Тәуекелдерді басқару жүйесінің құрылымындағы маңызды элементтердің бірі тәуекелдердің иесі/ұстаушы болып табылатын әрбір қызметкерден тұратын Компанияның құрылымдық бөлімшелері болып табылады.

Құрылымдық бөлімшелер (тәуекел иелері) тәуекелдерді басқару процесінде негізгі рөл атқаратынын түсінуі керек.

Компания қызметкерлері күнделікті тәуекелдермен жұмыс істейді, оларды басқарады және олардың функционалдық міндеттері шеңберінде олардың ықтимал әсерін бақылайды.

Құрылымдық бөлімшелер тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуына жауап береді, өз қызмет саласындағы елеулі тәуекелдерді жедел анықтауға және хабарлауға және іс-шаралар жоспарына енгізу үшін тәуекелдерді басқару бойынша ұсыныстар беруге міндетті.

Компанияның құрылымдық бөлімшелерінің тәуекелдерді басқару процесіндегі негізгі функциялары:

- тәуекелді анықтау және бағалау;

- өз құзыреті шегінде әдістемелік және нормативтік құжаттаманы әзірлеуге қатысу;
- ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесін жетілдіру және кемшіліктерді жою бойынша ұсыныстар енгізу;
- тәуекелдерге ден қою және басқару жөніндегі бекітілген шараларды іске асыру және тәуекелдерді басқару шараларының орындалуы туралы тұрақты есеп беру;
- тәуекел коммуникациясын дамыту процесін жеңілдету;
- Тәуекелдерді басқару бөлімшесіне тәуекелдер туралы ақпаратты, оның ішінде іске асырылған тәуекелдер туралы ақпаратты ұсыну.

Тәуекелдерді анықтау және бағалау нәтижелері бойынша Қоғамның 2024 жылға арналған тәуекелдер тізіліміне келесі 10 тәуекел енгізілді:

- Компанияның «Қазақстан Халық Банкі» АҚ кредиттері бойынша қаржылық міндеттемелерін орындамау тәуекелі;
- Инвестициялық жобалардың жүзеге аспау қаупі;
- Компаниялар тобының мемлекеттік қорғаныс тапсырысын орындамау қаупі;
- Компания тобының ұйымдарының азаматтық өнім өндіру және экспорттық жеткізу бойынша жоспарлы көрсеткіштерге қол жеткізе алмау қаупі;
- Компанияның активтерін қайта құрылымдау жоспарын орындамау тәуекелі;
- Компанияның сот талқылауынан (талап-арыз жұмысынан) келтірілген залал тәуекелі;
- Заңнама нормаларын сақтамау тәуекелі;
- Компанияның және Компания тобындағы ұйымдардың валюталық тәуекелдері;
- Компанияның және Компания тобына кіретін ұйымдардың таза пайда бойынша жоспарланған көрсеткіштерге қол жеткізе алмау тәуекелі;
- Компания тобының ұйымдарының еңбекті және қоршаған ортаны қорғауды сақтамау қаупі.

4. ТҰРАҚТЫ ДАМУ

Компанияның негізгі стратегиялық міндеттерінің бірі тұрақты дамуды қамтамасыз ете отырып, оның ұзақ мерзімді құнын арттыру болып табылады.

Компания тұрақты дамуды Компания және еншілес ұйымдар өз қызметінің қоршаған ортаға, экономикаға, қоғамға әсерін басқаратын және мүдделі тараптардың мүдделерін ескере отырып шешімдер қабылдайтын даму деп қарастырады.

Компания 2015 жылы БҰҰ Бас Ассамблеясы қабылдаған Тұрақты дамудың 17 мақсатын толығымен қолдайды және оның 8-іне қол жеткізу үшін жұмыс жасауда.

◆ **Компанияның тұрақты даму мақсаттары**

4-сурет

БҰҰ Жаһандық шартының қағидаттарын мойындай отырып, Компания өз қызметінде келесі принциптерді ұстанатынын мәлімдейді:

14-кесте

1 принципі: Ашықтық	Компания кездесулерге, пікірталастарға және диалогтарға ашық және өзара мүдделерді, құқықтарды құрметтеуді және Компанияның, еншілес ұйымдардың және мүдделі тараптардың мүдделерінің теңгерімділігін ескеру негізінде мүдделі тараптармен ұзақ мерзімді ынтымақтастықты құруға ұмтылады
2 принципі: Жауапкершілік	Компания экономикаға, қоршаған ортаға және қоғамға әсер еткені үшін өзінің есептілігін және Компанияның ұзақ мерзімді құны мен тұрақты дамуының өсуі үшін Жалғыз акционер мен инвесторлар алдындағы жауапкершілігін мойындайды; ресурстарға ұқыпты қарау, шығарындыларды, қалдықтарды дәйекті түрде азайту арқылы өз қызметінің қоршаған ортаға және қоғамға теріс әсерін азайтуға тырысады, энергия және ресурс үнемдеу технологиялары
3 принципі: Мөлдірлік	Компания өз қызметі мен шешімдері мүдделі тараптар үшін түсінікті және ашық болуын қамтамасыз етуге тырысады. Компания құпия ақпаратты қорғау ережелерін ескере отырып, заңнамада және ішкі құжаттарда талап етілетін ақпаратты тез арада ашады.
4 принципі: Этикалық мінез-құлық	Компанияның шешімдері мен әрекеттері келесі құндылықтарға негізделген: құрмет, адалдық, ашықтық, командалық рух, сенім, адалдық және әділдік
5 принципі: Құрмет	Компания мүдделі тұлғалардың заңнамадан, жасалған шарттардан туындайтын немесе іскерлік қатынастар

	шеңберінде туындайтын құқықтары мен мүдделерін құрметтейді.
6 принципі: Заңдылық	Компанияның шешімдері, әрекеттері мен тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасына және Компания органдарының шешімдеріне сәйкес келеді
7 принципі: Адам құқықтарын құрметтеу	Компания Қазақстан Республикасының Конституциясында және БҰҰ Бас Ассамблеясының 10.12.1948 жылғы № 217 А (III) қарарымен қабылданған Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясы сияқты халықаралық құжаттарда көзделген адам құқықтарын құрметтейді және құрметтейді.
8 принципі: Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік	Компания барлық мүдделі тараптармен өзара әрекеттесуінде кез келген нысандағы сыбайлас жемқорлыққа нөлдік төзімділікке кепілдік береді. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте олардың хабардарлығын арттыру үшін Компания мүдделі тараптармен диалогты дамытуда
9 принципі: Мүдделер қақтығысына жол бермеу	Компания мүдделер қақтығысына байланысты елеулі бұзушылықтар оның беделіне нұқсан келтіруі және мүдделі тараптардың сеніміне нұқсан келтіруі мүмкін екенін мойындайды. Серіктестермен және мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау кезінде Компания барынша шынайы, әділ және адал әрекет етуге ұмтылады және Компания басшылары мен қызметкерлерінің өз міндеттерін бейтарап орындауын қамтамасыз ету үшін мүдделер қақтығысының алдын алуға, анықтауға және жоюға шаралар қабылдайды
10 принципі: Жеке мысал	Компанияның әрбір қызметкері күнделікті өз іс-әрекеттері, мінез-құлқы және шешім қабылдау арқылы тұрақты даму қағидаттарын жүзеге асыруға үлес қосады; шенеуніктер мен басшылық лауазымдардағы қызметкерлер өздерінің жеке үлгілерімен тұрақты даму қағидаттарын іске асыруға ынталандырады.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ негізгі стратегиялық мақсаты ретінде тұрақты дамуды қамтамасыз етумен қатар құндылықтың ұзақ мерзімді өсуін қарастырады. Тұрақты дамуды басқару мәселелері Компанияның Корпоративтік басқару кодексінде сипатталған, ал мақсаттар жеке стратегиялық бағыттың бөлігі ретінде Компанияның 2029 жылға дейінгі даму жоспарына енгізілген.

◆ Экономикалық аспект

Тұрақты дамудың экономикалық құрамдас бөлігі Компанияның және еншілес ұйымдардың қызметін ұзақ мерзімді құнды арттыруға, акционерлер мен инвесторлардың мүдделерін қамтамасыз етуге, процестің тиімділігін арттыруға, анағұрлым озық технологияларды жасауға және дамытуға инвестицияларды арттыруға, еңбек өнімділігін арттыруға бағыттайды.

Компания машина жасауды дамытуға және тұтастай алғанда елдің экономикалық дамуына лайықты үлес қосады.

Бұл саладағы күш-жігер Компания тобының жалпы тиімділігін арттыруға, соның ішінде сатудан түсетін кірісті арттыруға, шығындарды азайтуға және табыстылықты арттыруға бағытталған.

Компанияның алдында тұрған күрделі қаржылық-экономикалық жағдайға қарамастан, ең алдымен оның жоғары борыштық жүктемесіне байланысты, Компания өсудің оң динамикасына ұмтылады.

Еншілес ұйымдар аймақтық дамуда, жалпы өңірлік өнімді қалыптастыруда, жергілікті халықты жұмыспен қамтамасыз етуде, жергілікті бюджеттерді толықтыруда және т.б.

Еншілес ұйымдар жұмыс орындарын құруға, әлеуметтік саланы дамытуға, орта және жоғары кәсіптік білім беру бағдарламаларын қолдауға, денсаулық сақтауды, дене шынықтыру мен спортты дамытуға, демеушілік, қайырымдылық, халықтың әлеуметтік осал топтарын қолдау арқылы корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік саласындағы бағдарламаларды ілгерілетуге инвестициялар жолымен қатысу өңірлерінде халықтың өмір сүру деңгейі мен әл-ауқатын арттыру үшін бар күш-жігерін салады және мүмкіндігі шектеулі жандар.

Компания өз активтерін бәсекеге қабілетті ортаға беру арқылы еліміздің орта бизнесінің дамуына да өз үлесін қосуда.

2024 жылы сатып алудың барлық әдістері бойынша жасалған шарттардың жалпы құны 9 млрд. 121 млн. теңгені құрады, ал ішкі сатып алудағы құны 11% немесе 1 026,5 млн. теңгені құрады.

Жеткізушілерді таңдау сатып алу процесінің ашықтығы мен айқындылығы, жоғары сапалы тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді сатып алу, әлеуетті өнім берушілер арасындағы адал бәсекелестік қағидаттарына негізделген қолданыстағы рәсімдер шеңберінде жүзеге асырылады.

Жеткізушілердің сенімділігі Мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылардың тізіліміне және/немесе квазимемлекеттік сектордың сатып алуларына жосықсыз қатысушылардың тізіліміне сәйкес тексеру арқылы тексеріледі.

◆ Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау

Компания тобы 2024 жылы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау (бұдан әрі – ЕҚЖЕҚ), өрт қауіпсіздігі және экологиялық менеджмент саласында қызметін жалғастырды, бұл Компания тобының ең маңызды және құзыретті міндеттерінің бірі болып табылады.

Компания үшін осы бағытта тиісті жұмыстарды жүргізуді жалғастыра отырып, осы көрсеткішті тұрақты негізде ұстану, өмір мен денсаулықтың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, жұмыс және өндірістік процесті жүзеге асыру кезінде компания тобы ұйымдарының барлық қызметкерлерінің жарақат алу және жазатайым оқиғалар қаупін алдын алу және болдырмау өте маңызды. Қоршаған ортаны қорғау талаптарының сақталуын, оның ластануына жол бермеуді және өндіріс кезінде экологиялық нормалар

талаптарының сақталуын қамтамасыз ету, төтенше жағдайлар кезінде тиісті ден қоюды жүзеге асыру.

Осы мақсаттарды іске асыру үшін Компанияның ұсынымдары бойынша ЕТҰ басшылары және жауапты тұлғалар (ЕҚЖЕҚ, өрт қауіпсіздігі, экологиялық менеджмент, азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар желісі бойынша) барлық қызметкерлердің қауіпсіздік техникасы талаптарын сақтауы, олардың еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі және экологиялық менеджмент саласындағы хабардарлық деңгейін арттыру бойынша жүргізілетін іс-шараларды күшейтті.

Кез келген төтенше жағдайлар (табиғи немесе техногендік) туындаған кезде барлық қажетті шаралар дереу қабылданады, соның ішінде мұндай оқиғаның салдарын жою.

Ерекше тәуекелі бар (қауіпті механикалық процестер, жанғыш/жарылғыш және т.б. заттармен зертханалық процестер және басқа процестер), сондай-ақ биік және өзге де қауіпті жұмыстарға тартылған (мұндай жұмыс түрлеріне тиісті рұқсаттың міндетті болуымен) өндірістік учаскелерде айналысатын қызметкерлерге ауысым алдындағы медициналық қарап-тексеруді міндетті түрде жүргізуге ерекше назар аударылды.

Өндіріс процесінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету шараларын әзірлеу және осы бағыттағы іс-шараларды жүйелі түрде өткізу. Заң бұзушылықтарды, тәуекелдерді және сәйкессіздіктерді анықтау мақсатында Компания тобына кіретін ұйымдарда, әсіресе маусымаралық кезеңдердегі (су тасқыны, жылыту маусымы және т.б.) тексерулерді ұйымдастыруды қамтиды. Аудит нәтижелері бойынша еншілес ұйымдардың басшылығына анықталған проблемаларды шешу, қызметті қолданыстағы заңнамаға және ішкі тәртіп ережелеріне сәйкестендіру, ресми құжаттама мен есептілікті жүргізуді оңтайландыру үшін ақпарат беріледі.

Компания Компания тобы ұйымдарының ЕҚЖЕҚ, ӨҚ және экологиялық менеджменті бойынша үйлестіруді жүзеге асырады. Бұл қызметті үйлестіру директивалық нұсқаулар мен ұсынымдарды жіберу, ұсынымдарды, нысандарды, әдістерді әзірлеу, талаптарды сақтау тұрғысынан бақылау рәсімдерінің тиімділігі және Компания тобы ұйымдарының жауапты тұлғалары тарапынан жұмыста олқылықтарды болдырмау, сондай-ақ профилактикалық және сақтық шараларын жүргізу мақсатында ұйымдастырылды. Компания тобының ұйымдары жүргізетін ЕҚЖЕҚ, ӨҚ және экологиялық менеджментті сақтау жөніндегі жағдай мен қажетті іс-шаралардың мониторингі Компания бұрын әзірлеген бақылау-парақтарды зерделеу арқылы жүзеге асырылады, оған сәйкес Компания тобының ұйымдары ай сайын жаңартылған және өзекті деректерді, сондай-ақ ЕҚЖЕҚ, ӨҚ, ЭМ бойынша бірыңғай деректерді ұсынады.

Жыл сайын комиссиялық тәртіппен Компания тобының ұйымдары ұсынатын ЕҚЖЕҚ, ӨҚ және ЭМ желілері бойынша ақпаратты верификациялау ұйымдардың өздеріне барумен жүргізіледі. Осындай іс-

шаралар кезінде сәйкессіздіктерді, тәуекелдерді, нормативтік құқықтық актілерді бұзуды және т.б. анықтау үшін аудиттер жүргізіледі. Нәтижелері бойынша бар бұзушылықтарды және/немесе сәйкессіздіктерді жою және/немесе сәйкес келтіру бойынша ұсынымдар беріледі. Бұл ретте Компанияның жауапты қызметкерлері мен Компания тобы ұйымдарының басшылығы мен еңбек ұжымдары арасында кездесулер өткізіліп, оның барысында проблемалық мәселелер мен шешу жолдары талқыланады.

Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша компания тобының ұйымдары арасында **2 жазатайым оқиға және 2 авариялық жағдай болды:**

15-кесте

ЕТҰ атауы	Қысқаша сипаттама	Қабылданған шаралар	Ескерту
Жазатайым оқиғалар			
«Зенит» Орал зауыты» АҚ	2024 жылғы 27 наурызда сағат 14.50-де No 25 цехтың электр дәнекерлеушісі көпфункционалды кемеңің машина залының үстінде орналасқан алюминий панеліндегі білікке дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу кезінде жұмыс орнында өндірістік жарақат алып, машина бөлмесіне құлап кеткен.	Қызметкер облыстық көпсалалы ауруханаға жіберілді.	Бұл оқиғаға байланысты Батыс Қазақстан облысы бойынша Мемлекеттік еңбек инспекциясы жөніндегі комиссия тексеру жүргізді.
«Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ	2024 жылдың 29 қарашасы күні сағат 15.00-де механикалық құрастыру жұмыстарын жүргізіп жатқан слесарь жұмысты орындау кезінде платформаны қосалқы рамаға орнатып, алдыңғы подшипник корпусын кросскемеге бекітуге арналған болттарды орнатып жатқан кезде көлік құралының осінен құлап кеткен (тербеліс кезінде блок сынып, бетонның әсерінен оның тепе-теңдігі бұзылып, еденге құлаған).	Қызметкер көпсалалы қалалық жедел медициналық жәрдем ауруханасына жатқызылды.	Бұл оқиға бойынша Солтүстік Қазақстан облысы бойынша Мемлекеттік еңбек инспекциясы жөніндегі комиссия тексеру жүргізді.

ЕТҰ атауы	Қысқаша сипаттама	Қабылданған шаралар	Ескерту
Авариялық жағдай			
«Зенит» Орал зауыты» АҚ	24.06.2024 жылы сағат 15.45-те 56А корпусында құбырларды кесу процесінде металл жылыту және сумен жабдықтау құбырларын бөлшектеу кезінде консервацияланған учаскеде өндірісті ықтимал реконструкциялауға және жаңа өндірістерді игеруге дайындау бойынша жұмыстарды жүргізу кезінде ғимараттың корпус оқшаулағышы (көбік тақтасы) өртенді.	Өртті қолда бар күшпен сөндіру мүмкін болмағандықтан, өртті сөндіруге жеке құрамның 45 адамы мен 10 бірлік техникасы бар мемлекеттік өртке қарсы қызмет бөлімшелері жұмылдырылды. Өрттің болжамды ауданы 50 шаршы метрді құрады. Өрттен бір адам эвакуацияланды. Өрт салдарынан зардап шеккендер мен зардап шеккендер жоқ, жүк көтеру жабдықтары мен қауіпті техникалық құрылғыларға зақым келген жоқ.	56А корпусы 1984 жылы пайдалануға берілген, бірақ қазіргі уақытта өндіріске тартылмаған және 2021 жылғы 12 қазандағы өндіріске қосылмаған ғимараттар мен құрылыстарды түгендеу актісіне сәйкес монтаждалған.
«Эйрбас Хеликоптерс Қазақстан инжиниринг» ЖШС	2024 жылғы 7 шілдеде 7 сағат 51 минутта бас ғимаратқа іргелес орналасқан қазандықта жарылыс болды, онда орталық газ құбырынан табиғи газ жеткізілетін екі автоматты қазандық орнатылған. Апат салдарынан зардап шеккендер жоқ.	Астана аудандық төтенше жағдайлар Департаментінің қорытындысына сәйкес, газдың шығуы орын алған. Ғимарат құрылымын бағалаушылар ғимараттың жай-күйі туралы алдын-ала есеп жасады (ол жерде жұмыс істеу қауіпсіз бе), қауіпсіздік тәуекелдері жоқ деген қорытындыға сәйкес (жүк көтергіш құрылымдар мен арқалықтарда зақым жоқ), үй-жайларды пайдаланбау ұсынылды (қазандық, қойма,	Серіктестіктің Chab шетелдік компаниясымен сақтандыру шарты бар, ол өзінің Еуро Гол бағалау ұйымы арқылы серіктестіктің авариялық жағдайдың зардаптарынан алған залалына жалпы сомасы 70 млн. теңге бағалау жүргізді. Аталған шарт бойынша серіктестік Chab компаниясынан өтемақы алуды жоспарлап отыр, алайда бұл

ETҰ атауы	Қысқаша сипаттама	Қабылданған шаралар	Ескерту
		асхана жұмыс істемейді, бояу камерасы ішінара жұмыс істейді), толық жөндеуден кейін ғана пайдалануды жалғастыру.	тікелей мүмкін емес, өйткені Chab Қазақстанда Халық иншуранс сақтандыру фирмасы арқылы ғана байланысады және қазіргі уақытта аталған мәселе шешу сатысында тұр. Chab серіктестікке көрсетілген ақшаны төлегеннен кейін, содан кейін Chab сақтандыру компаниясы жабдықты жеткізушіден соманы өндіріп алу туралы сотқа жүгінеді.

Бұл салада өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы үлгілік Ереже әзірленді, олар кейіннен жергілікті деңгейде ұқсас Ережені әзірлеу үшін еншілес және тәуелді ұйымдарға жіберілді.

◆ Экологиялық компонент

Компания тобының ұйымдары өндірістік қызметті қоршаған ортаны қорғау саласындағы заңнаманың талаптарына сәйкес жүзеге асырады. Осы саладағы менеджменттің негізгі қағидаттары тәуекелдерді анықтау және басқару, ластаушы заттар мен парниктік газдардың шығарындыларын азайтуға және энергия тиімділігін арттыруға, ашықтық пен хабардарлықты қамтамасыз етуге бағытталған ресурс үнемдейтін технологияларды енгізу болып табылады. Компания тобының ұйымдары қоршаған ортаны қорғау заңнамасын сақтай отырып, олар жұмыс істейтін аймақтың тұрақты дамуына үлес қосады. Қазақстан Республикасының қолданыстағы экологиялық заңнамасына сәйкес қоршаған ортаға эмиссияларға рұқсаттар алынды. Қоршаған ортаны қорғаудың аумақтық органдарымен шекті жол берілетін шығарындылардың нормативтері әзірленді және келісілді, олардың мерзімі аяқталғаннан кейін жаңа нормативтер әзірленеді.

Компания тобы ұйымдарының өндірістік қызметінен атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының негізгі көздері:

- қазандықтар (бар болса);

- жылыту пештері;
- цехтардың станоктары мен жабдықтары;
- бояу және жару учаскелері;
- автомобиль техникасы.

Компания тобының ұйымдарында тұрақты негізде "жасыл технологияларды" енгізу бойынша іс-шаралар өткізіледі: энергетикалық аудит, экологиялық бақылау, шығарылатын сулардың сапасына талдамалық бақылау жүргізіледі, олардың нәтижелері бойынша энергия тиімділігін арттыру жөніндегі іс-шаралар жоспарлары әзірленді (қолданыстағы жарық көздерін ауыстыру, қуаты аз жабдықтарды сатып алу, автономды қазандықтардың жабдықтары дизель отынынан сұйытылған газға ауыстырылады, жоғары вольтты май ажыратқыштарын вакуумға ауыстыру, аумақтарда жасыл екпелер отырғызылады, экологиялық аумақты аббаттандыру және тазарту бойынша сенбіліктер жүргізеді және т.б.). Компания топтары күн және жел энергиясы сияқты жаңартылатын энергия көздерін пайдалану мүмкіндігін қарастыруда.

Қалдықтарды басқару Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне және қоршаған ортаны қорғау саласындағы өзге де нормативтік құқықтық актілерге сәйкес жүзеге асырылады.

Компания тобының ұйымдарында қалдықтарды басқарудың тиісті бағдарламалары әзірленді, олардың негізгі мақсаттары:

- түзілетін және жинақталған қалдықтардың қоршаған ортаға зиянын азайту;
- қалдықтарды басқару сапасын арттыру;
- қалдықтардың қауіпті қасиеттерінің көлемін немесе деңгейін төмендету.

Бағдарламалар қауіптілік кластары бойынша қалдықтарды басқару талаптарына сәйкес есепке алу, жинау, сұрыптау, сақтау, қайта өңдеу, кәдеге жарату немесе көму үшін тасымалдау процестерін реттейді. Компаниялар тобының ұйымдары қалдықтарды өз бетінше кәдеге жаратумен айналыспайды, бірақ оларды мамандандырылған ұйымдармен әкетуге шарттар жасасады.

Машина жасаудың ерекшеліктерін ескере отырып, Компанияның еншілес (тәуелді) ұйымдарының өндірісі мен тұтынуының негізгі қалдықтары:

- металл сынықтары, оның ішінде металл жоңқалары;
- құрамында сынап бар жарықтандыру көздері;
- пайдаланылған батареялар;
- қалдық майлар мен сұйықтықтар, майлы шүберектер;
- құрылыс қалдықтары (құрылыс-монтаждау жұмыстары кезінде);
- қатты тұрмыстық қалдықтар;
- ыдыс;
- ағаш өңдеу қалдықтары.

Компания қоршаған ортаға ұқыпты қарау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану қағидаттарын сақтауға ұмтылады, қоршаған ортаға жағымсыз әсерлердің алдын алуға ықпал етеді, қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамалар қабылдайды, экологиялық таза және энергия үнемдейтін технологияларды дамытуға және таратуға, экологиялық мониторинг жүргізуге және экологиялық ақпаратты ашық беруге жәрдемдеседі.

Экологиялық тұрақтылық пен қауіпсіздікті қамтамасыз етудің негізгі мақсаттары:

- қоршаған ортаға ұқыпты қарау;
- еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы нормалар мен стандарттарды сақтау;
- қызметтің энергия тиімділігін арттыру;
- есеп беру жүйесін енгізу.

Машина жасау компаниялары үшін энергияны көп қажет ететін салалар ретінде энергияны тұтыну қоршаған ортаны қорғау тұрғысынан маңызды болып табылады. Компанияның энергия тұтынуы екі құрамдас бөліктен тұрады: электр энергиясы және экономикалық қажеттіліктерге арналған жылу энергиясы. Энергияны үнемдеу тұрғысынан ең үлкен нәтиже энергияны үнемдейтін инновациялық технологияларды қолдану арқылы энергия сыйымдылығын төмендету бойынша шаралар арқылы қол жеткізіледі. Шығындардың айтарлықтай төмендеуіне, сондай-ақ ғимараттың жылу жоғалуын азайтатын жаңа материалдарды, қасбеттік оқшаулауды және терезе конструкцияларын пайдалану арқылы жаңғырту жобасын жүзеге асыру кезінде жылу энергиясын тұтыну көлемін айтарлықтай азайту арқылы қол жеткізуге болады.

Қазақстан Республикасының «Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру туралы» Заңына сәйкес Компания тобына кіретін ұйымдарда энергия аудиті жүргізіледі және жыл сайын энергия тиімділігін арттыру жөніндегі іс-шаралар жоспарлары бекітіледі. Энергия аудитінің ескертулері мен қорытындылары негізінде Компанияның топ ұйымдары энергияны үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласында келесі шараларды жүзеге асыруда:

- ұйымның энергетикалық Саясаты әзірленді;
- учаскелер бойынша энергия тұтынудың техникалық есебі мен талдауы жүргізіледі;
- ескірген жабдықты жаңа жоғары технологиялық және энергия үнемдейтін жабдыққа ауыстыра отырып жөндеу жүзеге асырылады;
- электр энергиясын техникалық есепке алу үшін ескірген индукциялық есептегіштерді 0,5 дәлдік класы электронды есептегіштерге кезең-кезеңімен ауыстыру;
- жарықтандыру көздерін энергияны үнемдейтін жарықдиодты шамдарға ауыстыру;
- реттелетін компенсациялық құрылғыларды орнату;

- поршеньді компрессорларды энергияны үнемдейтін бұрандалы компрессорларға ауыстыру;
- ескірген күштік трансформаторларды ауыстыру;
- инфрақызыл жылытқыштарды орнату;
- құбырларды оқшаулау.

Маңызды бағыт Экология мәселелерінде проактивті тәсілді іске асыру, жоспарланған шаралардың ішінде - Экологиялық менеджментті енгізу, инновациялық энергия үнемдеу технологияларын қолдану, ИҚ-жылытқыштарды пайдалану, қайта пайдалану үшін Өндіріс қалдықтарын қайта өңдеу жөніндегі жобалар, экологиялық өнімді әзірлеу, ЖЭК көздерін өндіру жөніндегі жобаларға қатысу және т.б. қарастырылады.

Жыл мезгілдерінің әртүрлі кезеңдерінде Компания ЕТҰ-ның дайындығы бойынша Үйлестіру іс - қимылдарымен мониторинг жүргізді: көктемде – жазғы өрт қауіпті кезеңге, аумақты құрғақтықтан, құлаған жапырақтардан және т.б. тазарту бойынша тиісті іс-шаралар жүргізу, жазда – қысқы жылыту кезеңіне дайындық жоспарлары бойынша, күзде – жылыту маусымына 100% дайындық туралы, қыста – қыс мезгіліндегі бақылау, сондай-ақ көктемгі кезеңде су тасқыны жағдайларына дайындық туралы.

Компаниям басшылығымен қамтамасыз етілген бақылау функцияларының арқасында 2024 жылы Экологиялық кодекс талаптарын бұзу жағдайлары орын алған жоқ.

◆ Кадр саясаты

Компанияның кадр саясаты Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне, Компанияның даму жоспарына және ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

Компания сонымен қатар Компанияның ішкі құжаттарында қарастырылған нормативтік құжаттар мен рәсімдерді, әдістемелік тәсілдерді, ақпараттық-технологиялық қамтамасыз ету жүйелерін және персоналды басқару жүйесінің басқа да қажетті құрамдастарын қолданады.

Компанияда жұмысқа қабылдау тәртібі Компанияның әкімшілік лауазымдарына кадрларды конкурстық іріктеу Қағидаларына сәйкес, оның ішінде кәсіптік және жеке-іскерлік құзыреттер бойынша тестілеу элементтерін қолдана отырып және конкурстық комиссияның отырысы арқылы, оның ішінде кандидаттардың білім деңгейін тексеру үшін Компанияның топ-менеджментімен (тестілеуден өткен жағдайда) еңгімелесу арқылы жүзеге асырылады.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания тобының штат саны 3 073 адамды құрады, оның ішінде Компанияда – 76 адам.

2024 жылы Компания 19 қызметкерді жұмысқа қабылдады.

22 қызметкер жұмыстан босатылса, оның 14-і өз еркімен жұмыстан кеткен. Айналым деңгейі 18,7 пайызды құрады.

Компания өзінің гендерлік құрылымында ерлер мен әйелдер арасындағы тепе-теңдікті сақтайды: 64 қызметкердің 37-і ер және 27-сі әйел, оның ішінде басқарманың 3 мүшесі – 2 ер және 1 әйел.

2024 жылы Компанияның 2 қызметкері зейнеткерлік жасқа жетті.

Компанияның барлық қызметкерлерінің жоғары кәсіби білімі және Компанияның әкімшілік лауазымына қойылатын үлгілік біліктілік талаптарына сәйкес лауазымның функционалдық бағыттарына сәйкес салаларда мамандығы бойынша жұмыс тәжірибесі бар.

Қызметкерлерге әлеуметтік қолдау көрсету Компанияның әкімшілік және басқарушы қызметкерлеріне әлеуметтік қолдау көрсету Ережелеріне сәйкес олардың тиімді жұмыс істеуі үшін қолайлы жағдайлар жасау, жоғары білікті мамандарды ұстап тұру және тарту мақсатында жүзеге асырылады.

Ережелер қызметкерлерге мынадай әлеуметтік қолдау түрлерін көрсетуді көздейді:

- қаржылық көмек;
- денсаулықты сақтандыру (сырқаттанушылықты сақтандыру);
- еңбекке уақытша жарамсыздық бойынша әлеуметтік төлемдерге қосымша төлемдер.

Компанияның қызметкерлеріне материалдық көмек келесі жағдайларда төленеді:

- қызметкердің 2 (екі) айлық жалақысынан аспайтын мөлшерде жыл сайынғы ақылы еңбек демалысын беру кезінде сауықтыруға. 2024 жылға 72 қызметкерге 97 406 654,58 теңге еңбекақы төленді (Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес салықтар мен бюджетке төленетін басқа да аударымдарды есептегенге дейін).

- заңды некеге тұруына байланысты – қызметкерге біржолғы төлеммен 50 АЕК-тен аспайтын мөлшерде;

- баланың туылуына/балаларды асырап алуға байланысты – қызметкерге біржолғы төлеммен 100 АЕК-тен аспайтын мөлшерде.

Егер ата-анасының екеуі де Компанияның қызметкері болса, олардың біріне біржолғы материалдық көмек олардың таңдауы бойынша төленеді;

- өлімге байланысты:

қызметкерге - отбасы мүшелерінің біріне немесе олар болмаған жағдайда жерлеуді ұйымдастыруға міндеттенген адамға біржолғы төлеммен 400 АЕК-тен аспайтын мөлшерде;

қызметкердің жұбайы, балалары, ата-анасы - қызметкерге біржолғы төлеммен 300 АЕК-тен аспайтын мөлшерде.

Жоғарыда көрсетілген жағдайлар бойынша 3 қызметкерге 738 400 теңге (Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес салықтар мен бюджетке төленетін басқа да аударымдарды ұстағанға дейін) теңге көлемінде материалдық көмек төленді.

Компания жоғары білікті мамандардың жаңа буынын дамыту үшін инженерлік-техникалық мамандықтарды ілгерілетуге мүдделі. Тәжірибені сақтау және беру, ұрпақтар сабақтастығы және Компания тобында тәлімгерлік ету Компанияның кадрлық және әлеуметтік бағдарламасының негізгі бағдарламасы болып табылады.

Осы бағытта Компания және оның ұйымдары техникалық колледждермен, жоғары оқу орындарымен, мектептермен тығыз ынтымақтастықты ұйымдастырады. Студенттер мен мектеп оқушылары Компания тобының ұйымдарына тұрақты түрде экскурсияға барады. Бұл экскурсиялар жас ұрпақтың қорғаныс өнеркәсібіне деген қызығушылығын ояту және сайып келгенде, оларға қорғаныс өнеркәсібінде жұмыс таңдауға көмектесу үшін жасалған.

Сонымен қатар, Компания тобындағы ұйымдардағы әлеуметтік тұрақтылық мәселелеріне назар аударылды:

- жұмыс орындарының қамтамасыз етілуін бақылау (цехтар мен бөлмелердегі температуралық жағдайлар мен жарықтандыру, қасбеттер мен шатырлардың жағдайы, барлық бөлмелердегі тазалық, машиналар мен жабдықтардың жұмысқа жарамдылығы және т.б.);
- профилактикалық медициналық тексерулер жүргізу;
- жұмысшыларды арнайы киіммен, аяқ киіммен және жеке қорғаныс құралдарымен қамтамасыз ету;
- еңбек міндеттерін орындау кезінде қызметкерлердің өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін жауапкершілікті сақтандыру;
- тамақтану, демалыс және спорттық мүмкіндіктерді қамтамасыз ету.

Қазақстан Республикасы «Қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру туралы» Заңының талаптарына сәйкес жұмыс берушінің еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде қызметкердің өмірі мен денсаулығына зиян келтіргені үшін азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру жүзеге асырылады.

Компанияның 2024 жылғы Тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізудегі үлесі.

16-кесте

Мақсат	Компанияның үлесі
	Компания жұмыс орнында қызметкерлердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша ұйымдасқан жұмыстарды жүргізуді жалғастыруда: <ul style="list-style-type: none"> - қызметкерлердің еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері бойынша, өрт қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тақырыптары бойынша, ең алдымен жаңадан қабылданған қызметкерлер үшін міндетті нұсқауларды жүргізу және білімдерін тексеру арқылы қызметкерлерді өндірістік процестерге оқыту; - қызметкерлердің жұмыс орындарындағы жабдықтар мен инженерлік желілерге, компьютерлер мен ұйымдастыру
Салауатты өмірді қамтамасыз ету және барлық жастағы	- қызметкерлердің жұмыс орындарындағы жабдықтар мен инженерлік желілерге, компьютерлер мен ұйымдастыру

<p>адамдардың әл-ауқатын арттыру</p>	<p>техникасына жоспарлы профилактикалық жөндеу жұмыстарын жүргізу; - авариялық-құтқару жұмыстары үшін өрт сөндіргіштер мен жабдықтарды сатып алу; Компаниялар тобы қызметкерлердің денсаулығына, еңбек жағдайларына және жұмыс орнындағы қауіпсіздікке ерекше көңіл бөледі. Қызметкерлердің және олардың отбасы мүшелерінің жеке денсаулық әлеуетін арттыру үшін: - тәулік бойғы консультациялық-диспетчерлік қызметті (call centre), жедел жәрдем қызметтерін, стационарлық емдеуді, амбулаториялық-емханалық көмекті, медициналық профилактикалық көмекті, отбасылық дәрігер мен медбикенің үйдегі қызметтерін, стоматология қызметтерін, тұмауға қарсы вакцинациялауды және т.б. қамтитын медициналық сақтандыру (сырқаттанушылықты сақтандыру) қызметтеріне қолжетімділік ұсынылады; - қаржылай қолдау еңбек демалысы бойынша сауықтыру жәрдемақысы түрінде көрсетіледі.</p>
<div data-bbox="220 857 485 1111" style="background-color: #c00000; color: white; padding: 10px; text-align: center;"> <p>4 КАЧЕСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ</p> </div> <p>Барлығын қамтитын және әділ сапалы білім беруді қамтамасыз ету және барлығына өмір бойы білім алу мүмкіндігін ынталандыру</p>	<p>Компания кәсіби өсу және Компанияның топ қызметкерлерінің қайта бағдарлануы/қайта даярлығы үшін мүмкіндіктер жасайды. Осы мақсатта жыл сайын қызметкерлердің біліктілігін арттыру және оқыту жоспары бекітіледі. Компания тобының ұйымдары білім беру ұйымдарымен (жоғары және/немесе орта арнайы білім беру) меморандумдар жасасты. Аталған ұйымдардың шәкірттері кәсіпорынның өндіріс орындарында өндірістік тәжірибеден өтеді. 2024 жылы 131 студент өндірістік тәжірибеден өтті, оның 16-сы Компания тобында жұмысқа орналасты. Сондай-ақ 22 адам үшін дуальді оқыту туралы келісім жасалды, оның 3-і Компания тобында жұмысқа орналасқан.</p>
<div data-bbox="220 1417 485 1671" style="background-color: #c00000; color: white; padding: 10px; text-align: center;"> <p>5 ГЕНДЕРНОЕ РАВЕНСТВО</p> </div> <p>Гендерлік теңдікке қол жеткізу және барлық әйелдер мен қыздардың мүмкіндіктерін кеңейту</p>	<p>Компания басқарудың барлық деңгейлерінде гендерлік теңдікті қамтамасыз етуге ұмтылады. 2024 жылы әйелдер жұмыс күшінің 42%-ын құрады, оның ішінде Компания Басқармасының үш мүшесінде бір әйел – Чокушева К.А., Басқарма төрағасының орынбасары. Сондай-ақ, Компания 2020–2029 жылдарға арналған Даму жоспарында «Әйелдер атқаратын басқарушы лауазымдар санының басшылық лауазымдардың жалпы санына қатынасы» стратегиялық негізгі көрсеткішін белгіледі. Ішкі құжаттарда жынысына, жасына, нәсіліне, дініне немесе басқа да ерекшеліктерге байланысты лауазымдарға немесе қызметкерлерге үміткерлерге қойылатын әртүрлі талаптар жоқ. Қоғамда ерлер мен әйелдердің еңбегі үшін бірдей сыйақыны қамтамасыз етеді.</p>

<p>6 ЧИСТАЯ ВОДА И САНИТАРИЯ</p> 	<p>Компания қызметкерлердің қатысу аймақтарында сумен жабдықтау, санитария және гигиена қызметтеріне тең қолжетімділігін қамтамасыз етуге ұмтылады. Кеңсе бөлмесін жалға алу кезінде мұндай қызметтердің болуы бөлмеге қойылатын негізгі талаптардың бірі болып табылады.</p>
<p>Барлық адамдар үшін су ресурстары мен санитарияның болуын және ұтымды пайдаланылуын қамтамасыз ету</p>	
<p>8 ДОСТОЙНАЯ РАБОТА И ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ</p> 	<p>Компания қызметкерлерге тең еңбек құқықтарын қамтамасыз етуге тырысады және лайықты жалақыны қамтамасыз етеді. Компаниялар тобының ішкі құжаттарында қызметкерлерді материалдық және материалдық емес ынталандыру шаралары қарастырылған. Компанияның 2020–2029 жылдарға арналған даму жоспарында Компанияның табыстылығын және бір қызметкерге шаққандағы еңбек өнімділігін арттыру көрсеткіштері енгізілген.</p>
<p>Тұрақты, толық қамтылған және тұрақты экономикалық өсуге, толық және өнімді жұмыспен қамтуға және барлығына лайықты жұмысқа жәрдемдесу</p>	
<p>9 ИНДУСТРИАЛИЗАЦИЯ, ИННОВАЦИИ И ИНФРАСТРУКТУРА</p> 	<p>Компания тобының ұйымдары ластаушы заттар мен парниктік газдар эмиссияларын төмендетуге және энергия тиімділігін арттыруға, ашықтық пен ақпараттандыруды қамтамасыз етуге бағытталған ресурс үнемдеуші технологияларды енгізуді жүзеге асырады. Топ ұйымдары қоршаған ортаны қорғау заңнамасын сақтай отырып, олар жұмыс істейтін аймақтың тұрақты дамуына үлес қосады. Топ ұйымдары сондай-ақ инвестициялық жобаларды, оның ішінде өндірісті жаңғырту мен дамытуға арналған бюджеттік инвестициялар арқылы жүзеге асырады.</p>
<p>Берік инфрақұрылым құру, барлық қамтылған және тұрақты индустрияландыруды қамтамасыз етуге және инновацияларды енгізуге жәрдемдесу</p>	
<p>12 ОТВЕТСТВЕННОЕ ПОТРЕБЛЕНИЕ И ПРОИЗВОДСТВО</p> 	<p>Компания қоршаған ортаға ұқыпты қарау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану қағидаттарын сақтауға ұмтылады, қоршаған ортаға жағымсыз әсерлердің алдын алуға ықпал етеді, қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамалар қабылдайды, экологиялық таза және энергия үнемдейтін</p>

<p>Тұрақты тұтыну және өндіріс үлгілерін қамтамасыз ету</p>	<p>технологияларды дамытуға және таратуға, экологиялық мониторинг жүргізуге және экологиялық ақпаратты ашық беруге жәрдемдеседі.</p> <p>Компанияның энергия тұтынуы екі құрамдас бөліктен тұрады: электр энергиясы және экономикалық қажеттіліктерге арналған жылу энергиясы. Энергияны үнемдеу тұрғысынан ең үлкен нәтиже энергияны үнемдейтін инновациялық технологияларды қолдану арқылы энергия сыйымдылығын төмендету бойынша шаралар арқылы қол жеткізіледі. Шығындардың айтарлықтай төмендеуіне ұйымды жаңғырту жобасын жүзеге асыру кезінде жылу энергиясын тұтыну көлемін айтарлықтай азайту арқылы, ғимараттың жылу жоғалуын азайтатын жаңа материалдарды, қасбеттерді оқшаулауды және терезе конструкцияларын қолдану арқылы қол жеткізуге болады.</p> <p>Компания тобының ұйымдарында тұрақты негізде «жасыл технологияларды» енгізу бойынша іс-шаралар өткізіледі: энергетикалық аудит, экологиялық бақылау, шығарылатын сулардың сапасына талдамалық бақылау жүргізіледі, олардың нәтижелері бойынша энергия тиімділігін арттыру жөніндегі іс-шаралар жоспарлары әзірленді (қолданыстағы жарық көздерін ауыстыру, қуаты аз жабдықтарды сатып алу, автономды қазандықтардың жабдықтары дизель отынынан сұйытылған газға ауыстырылады, жоғары вольтты май ажыратқыштарын вакуумдық ажыратқыштарға ауыстыру, аумақтарда жасыл желектер отырғызылады, аумақты тазарту және тазарту бойынша экологиялық сенбіліктер өткізіледі және т.б.).</p>
 <p>17 ПАРТНЕРСТВО В ИНТЕРЕСАХ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ</p>	<p>Компания тұрақты дамудың барлық бағыттарын толық жүзеге асыруға ұмтылады. Компанияның 2020–2029 жылдарға арналған даму жоспарында «Тұрақты даму» стратегиялық бағыты бар. Тұрақты дамуға қол жеткізу үшін Холдинг келесі мақсаттарды қояды:</p>
<p>Тұрақты дамуға қол жеткізу құралдарын күшейту және тұрақты даму үшін жаһандық серіктестікті жандандыру</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Корпоративтік мәдениетті жетілдіру. 2. Персоналдың қанағаттануын арттыру. 3. Өндірістің еңбекті қорғау және қауіпсіздік және экологиялық тазалық деңгейін арттыру.

❖ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

Өз қызметі барысында Компания мүдделі тараптарға әсер етеді немесе олардың ықпалында болады.

Мүдделі тараптар Компанияның және оның еншілес ұйымдарының қызметіне оң және теріс әсер етуі мүмкін, атап айтқанда Компания құнының өсуіне, тұрақты дамуына, беделі мен имиджіне, тәуекелдерді жасауға немесе азайтуға. Сондықтан да, Компания мүдделі тараптарды

тартуды ұзақ мерзімді құнды құру, стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу және Компания үшін оң беделді қалыптастыру үшін қажетті жағдайлар жасаудың кілті ретінде қарастырады.

Компанияның мүдделі тараптарды тарту жүйесі барлық мүдделі тараптардың мүдделерін үйлестіруге бағытталған. Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл мүдделерді құрметтеу және ынтымақтастық, Компания қызметінің ақпараттық ашықтығы, тұрақты өзара іс-қимыл және міндеттемелерді сақтау қағидаттарына негізделген.

Компаниялар тобы әртүрлі коммуникациялық платформалар арқылы барлық мүдделі тараптармен тұрақты диалог орнатуға және қолдауға үлкен мән береді.

Мүдделі тараптардың тізімі мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

- Жалғыз акционер ұсынатын мемлекет, биліктің заң шығарушы және атқарушы тармақтары, реттеуші және қадағалаушы мемлекеттік органдар, жергілікті атқарушы органдар;
- қызметкерлер, лауазымды тұлғалар, аффилиирленген заңды тұлғалар;
- инвесторлар, несие берушілер, серіктестер;
- тапсырыс берушілер, тұтынушылар, клиенттер;
- жеткізушілер, мердігерлер;
- бәсекелестер;
- кәсіподақтар;
- жергілікті қоғамдастықтар, іс-шаралар жүргізілетін орындардағы халық, қоғамдық ұйымдар.

2022 жылы мүдделі тараптардың тізбесін, олардың ықпал ету дәрежесін айқындау және олармен өзара іс - қимыл стратегиясы мен әдістерін әзірлеу мақсатында Компанияның мүдделі тараптарының (стейкхолдерлерінің) картасы (бұдан әрі - Карта) әзірленді. Ол халықаралық деңгейде танылған AA1000 Stakeholder Engagement Standard (AA1000SES, 2015) стандартына сәйкес жасалған.

Карта Компанияның және оның еншілес ұйымдарының қоршаған ортасы туралы ақпаратты жүйелеуге және визуализациялауға, әрбір мүдделі тараптармен жұмыс істеудің барабар стратегиясына арналған. Мүдделі тараптарды анықтау және жіктеу және олармен жұмыс істеу Компанияның ұзақ мерзімді құндылығын арттыруға, оның іскерлік беделін нығайтуға, барлық мүдделі тараптармен тиімді және теңгерімді қарым-қатынас орнатуға мүмкіндік беретін құралдардың бірі болып табылады.

Компания мүдделі тараптарды олардың әсер ету аймағына қарай жіктейді:

Өкілеттік/жауапкершілік саласы:

- Жалғыз акционер;
- басқару органы;
- персонал (қызметкерлер мен лауазымды тұлғалар);

- еншілес ұйымдар;
- Тікелей әсер ету аймағы:
- мемлекеттік органдар;
- инвесторлар мен қаржы институттары;
- тапсырыс берушілер, тұтынушылар, клиенттер;
- жеткізушілер, мердігерлер;
- серіктестер;
- Қоғамдық кеңес;
- Жанама әсер ету аймағы
- халық, жергілікті қауымдастықтар;
- коммерциялық емес ұйымдар;
- кәсіподақтар, қоғамдық ұйымдар;
- бұқаралық ақпарат құралдары;
- бәсекелестер.

Мүдделі тараптардың Компанияға әсер ету дәрежесін және Компания қызметінің мүдделі тараптарға әсер ету дәрежесін бағалау негізінде сол немесе басқа тараппен өзара әрекеттесу стратегиясы мен әдістері әзірленеді. Стейкхолдерлермен өзара әрекеттесу тәсілдері мен әдістері Компанияның мүдделі тараптарымен өзара әрекеттесу жүйесінде көрсетілген. Жалпы алғанда, жүйе келесі негізгі тәсілдерді анықтайды:

Компания өзі үшін келесі мүдделі тараптар топтарын анықтайды.

Компанияның мүдделі тараптарының картасы

17-кесте

Мүдделі тараптар	Үлес, ықпал	Күту, қызығушылық
Жалғыз акционер ұсынған мемлекет	Компания тобын дамыту үшін Жалғыз акционердің шешім қабылдауы. Компания Жалғыз акционерге өз қызметі туралы Жарғыда және Компанияның ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен уақтылы және толық ақпарат беруге міндетті.	Жалғыз акционердің құқықтарын сақтау, мемлекет активінің ұзақ мерзімді құнын құру
Үкімет, мемлекеттік органдар, Парламент	Мемлекеттік реттеу. Компания мемлекеттік органдар мен Компанияның барлық бастамалары экономикасын дамытуға бағытталуы тиіс екенін түсіне отырып, серіктестік пен сыйластық	Компания және оның еншілес және тәуелді ұйымдары елжауапты және адал салық төлеушілер болып табылады. Әлеуметтік мәселелерді шешу.

	қағидаттарына негізделген мемлекеттік органдармен қарым-қатынасты қалыптастырады.	
Персонал (қызметкерлер, лауазымды тұлғалар)	Адам ресурстары, адалдық, тұрақты қаржылық дамуды, табыстылықты қамтамасыз ету, Компанияның және оның еншілес және тәуелді ұйымдарының инвестициялық тартымдылығын арттыру, Компанияның келісілген және тиімді даму стратегиясын әзірлеу және жүзеге асыру.	Жоғары жалақы, жақсы жұмыс жағдайлары, біліктілігін арттыру
Инвесторлар, соның ішінде қаржы институттары	Қаржы ресурстары (меншікті капитал, қарыз қаражаты)	Инвестициялардың қайтарымы, дивидендтерді, негізгі қарызды және сыйақыны уақтылы төлеу
тапсырыс берушілер, тұтынушылар, клиенттер	Компания тобының өнімдерін (тауарларын және қызметтерін) өткізу арқылы қаржылық ресурстар. Компания келісім-шарттың барлық талаптарын сақтайды, өзара қарым-қатынастарында құрмет пен адалдықты көрсетеді және келісім-шарттық міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін тапсырыс берушілермен жұмыс кездесулерін өткізеді.	Қолжетімді бағамен жоғары сапалы, қауіпсіз тауарлар мен қызметтерді алу
жеткізушілер, мердігерлер	Өнімдерді (тауарлар мен қызметтерді) жасау үшін ресурстарды (тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді) жеткізу. Компания келісім-шарттың барлық талаптарын сақтайды, өз қарым-қатынастарында құрмет пен адалдық танытады, келісім-шарттық міндеттемелерді орындау үшін жеткізушілермен және	Сенімді сату нарығы, тұрақты төлем қабілетті сатып алушы

	мердігерлермен жұмыс кездесулерін өткізеді.	
бәсекелестер	Бенчмарк, жаңа технологияларды енгізу	Өнімділікті арттыруға және шығындарды азайтуға ынталандыру
кәсіподақтар, қоғамдық ұйымдар	Әлеуметтік тұрақтылыққа жәрдемдесу, еңбек қатынастарын реттеу және жанжалдарды шешу. Ұлттық компанияның маңызды шешімдерін қабылдауға азаматтық қоғамның кеңінен қатысуы	Жұмысшылардың құқықтары мен тиісті еңбек жағдайларын сақтау
Жергілікті қоғамдастықтар, еншілес ұйымдардың қызметін жүзеге асыру орындарындағы халық, коммерциялық емес ұйымдар	Қызметті жүзеге асыру орындарындағы қолдау; жергілікті биліктің адалдығы мен қолдауы; қолайлы көзқарас; ынтымақтастық	Қосымша жұмыс орындарын құру, аймақты дамыту

❖ СЫРТҚЫ АУДИТ ЖӘНЕ АУДИТОРДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

Компания Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2021 жылғы 30 қарашадағы № 1253 бұйрығымен бекітілген Ұлттық әл-ауқат қоры мен ұлттық әл-ауқат қоры ұйымдарын қоспағанда, квазимемлекеттік сектордың жекелеген субъектілерінің сатып алуды жүзеге асыру Ережелеріне сәйкес тендер өткізу арқылы жылдық қаржылық есептіліктің дұрыстығын растау үшін аудиторлық ұйымды тартады.

2024 жылға арналған қаржылық есептілікке Moore Kazakhstan аудиті жүргізілді. Аудитор Компанияның жеке және шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргізеді. 2024 жылғы қаржылық есептілік аудиті бойынша қызметтер үшін сыйақы мөлшері ҚҚС есебімен 56 560 000 теңгені құрады, бұл соманы Компания 2025 жылы төлеген.

Сыртқы аудитор компанияға сыртқы аудитордың тәуелсіздігіне қауіп төндіруі мүмкін консультациялық қызметтер көрсетпейді, Компания директорлар кеңесінің құрамына іріктеу, басшы лауазымдарға қабылдау, оның ішінде атқарушы органның мүшесі, ішкі аудит қызметінің басшысы, бас бухгалтер, қаржы директоры, аудиторлық топтың бұрынғы мүшелері жағдайларын қолданбайды.

Қаржылық есептілік кезеңі 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап 2024 жылғы 31 желтоқсанға дейін. Есеп жарияланған және оны Компанияның веб-сайтынан алуға болады. Есепті Компанияның Басқармасы мен Директорлар кеңесі алдын ала бекітеді және Жалғыз акционердің шешімімен бекітіледі.

Қаржылық жағдай туралы есеп, мың теңге

18-кесте

Атауы	2024	2023
Айналымнан тыс активтер	33 443 523	53 671 694
Негізгі қаражат	13 177 659	36 907 098
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	231 699	237 671
Материалдық емес активтер	108 494	152 618
Еншілес, бірлескен және қауымдастырылған ұйымдарға инвестициялар	3 433 077	3 182 581
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялар	5 208 700	-
Кейінге қалдырылған салық активі	1 040 478	2 701 588
Берілген несиелер мен дивидендтер	1 437 363	1 210 167
Пайдалануға шектелген ақша қаражаттары	4 824 574	5 193 351
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	619 833	635 339
Сатуға арналған активтер	3 361 646	3 451 281
Ағымдағы активтер	62 662 308	63 928 462
Тауарлық-материалдық қорлар	16 620 738	17 802 084
Табыс салығын алдын ала төлеу	1 835 157	2 621 735
Төленген аванстар және басқа айналым активтері	17 601 436	15 259 349
Сауда және басқа дебиторлық берешек	12 061 949	6 797 458
Берілген несиелер	860 592	211 035
Пайдалануға шектелген ақша қаражаттары	404 726	404 726
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	13 261 201	18 982 905
Сатуға арналған активтер	16 509	1 849 170
ЖАЛПЫ АКТИВТЕР	96 105 831	117 600 156
Капитал және резервтер	27 456 457	48 633 123
Акционерлік капитал	85 382 217	58 654 619
Қосымша төленген капитал	412 406	412 406
Жабылмаған шығын	(58 663 852)	(10 762 176)
Компания акционерлерінің үлесі	27 130 771	48 304 849
Бақыланбайтын үлес	325 686	328 274
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	6 969 854	6 274 311
Несиелер	2 973 336	3 260 015
Артықшылықты акциялар бойынша төленетін дивидендтер	813 779	824 166
Сауда және басқа кредиторлық берешек	89 835	311 249

Атауы	2024	2023
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	331 648	277 625
Сатуға арналған активтермен байланысты міндеттеме	2 761 256	1 601 256
Ағымдағы міндеттемелер	61 679 520	62 692 722
Несиелер	7 204 554	11 482 591
Сауда және басқа кредиторлық берешек	14 851 203	10 534 497
Бағалау міндеттемелері	116 866	3 249 470
Алынған аванстар	39 053 132	36 717 263
Артықшылықты акциялар бойынша төленетін дивидендтер	410 515	388 703
Төлеуге жататын табыс салығы	43 250	320 198
Міндеттемелердің Жиынтығы	68 649 374	68 967 033
ЖАЛПЫ КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	96 105 831	117 600 156

Кірістер мен шығыстар және басқа да жиынтық кірістер туралы есеп, мың теңге

19-кесте

Атауы	2024	2023
Сатудан түскен табыс	42 351 142	65 699 097
Сату құны	(40 062 462)	(63 419 815)
Жалпы табыс	2 288 680	2 279 282
Сату шығындары	(743 482)	(1 016 758)
Жалпы әкімшілік шығыстар	(5 005 683)	(5 690 965)
Құнсызданудан болған шығындарды қалпына келтіру, таза	1 855 643	(1 962 176)
Басқа операциялық кіріс, таза	4 056 736	2 234 810
Операциялық кіріс (залал)	2 451 894	(4 155 807)
Дивидендтер бойынша кірістер	-	167 221
Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындардың кірістеріндегі (шығындардың) үлесі	(641 135)	343 893
Қаржылық табыс	1 260 950	2 041 611
Бағамдық айырмашылықтан түскен табыс	9 939	279 538
Салық салуға дейінгі кіріс (залал)	3 081 648	(1 323 544)
(шығыстар) табыс салығы бойынша үнемдеу	(2 950 383)	72 348
Жылдағы таза табыс (залал)	131 265	(1 251 196)
Қатысты:		
акционерлерге	133 853	(1 240 828)
бақыланбайтын үлес	(2 588)	(10 368)

БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ

«Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы»
акционерлік қоғамы
Пошта мекенжайы:
Қазақстан Республикасы
010000, Астана қаласы,
Керей, Жәнібек хандар, 12А ғимараты
тел.: +7 (7172) 72-52-52
e-mail: ke@ke.kz